

Jerzy KREMKY.

Badania nad fauną motyli Podola Polskiego. I.

Études sur la faune des Lépidoptères de la Podolie Polonaise. I.

[Z jedną mapką w tekście].

Podole polskie pod względem fauny motyli było dotychczas bardzo słabo badane, szczególnie mało jest danych w literaturze, dotyczących fauny jaru Dniestru. Pierwsze wzmianki o występowaniu motyli w tej części Polski znajdujemy w pracy A. WIERZEJSKIEGO (1867). Wprawdzie przy nazwach poszczególnych gatunków, wymienianych przez WIERZEJSKIEGO, brak jest dokładnych danych, dotyczących rozmieszczenia ich na Podolu, we wstępie jednak wymienia ten badacz tereny, na których prowadził poszukiwania. Jako miejscowości przez siebie dokładniej zbadane wymienia Sinków nad Dniestrem (pow. Zaleszczyki), Skałę nad Zbruczem (pow. Borszczów) i Jagielnicę (pow. Czortków) oraz dorywczo i pobieżnie: step Pantalicha (pow. Trembowła) i Góry Miodoborskie. Wspomina WIERZEJSKI również o lesie Rizki*) koło Dźwinogrodu (pow. Borszczów). J. WERCHRATSKI (1869, 1870) daje wiele dokładniejszych dat głównie z Bilcza nad Seretem (pow. Borszczów) i Poznanki Gniłej (pow. Skałat) oraz mniej danych z Sorocka i Zarubniec (pow. Skałat), jak również Husiatyna i Wasylkowiec (pow. Husiatyn). Nieliczne wzmianki o występowaniu paru gatunków w Dźwinogrodzie i Uściu Biskupim (pow. Borszczów) podaje M. ŁOMNICKI (1876, 1877). Szereg bardzo ogólnikowych da-

*) Według WIERZEJSKIEGO, prawdopodobnie jednak należy pisać „Rizki“.

nych, niekiedy wątpliwych lub zgoła zdaje się błędnych, znajdujemy w wykazie H. MAŃKOWSKIEGO (1892), przy niektórych gatunkach podającego miejsce występowania „Podole”, bez bliższego oznaczenia dat ich znalezienia; chodzi tu zapewne o Podole pozostające obecnie poza granicami Polski. Jednocześnie T. GARBOWSKI (1892) zamieszcza cały szereg wiadomości, wprawdzie bardziej wiarogodnych, lecz [również ogólnikowych. Wreszcie J. WERCHRAŃSKI (1893) w pracy, omawiającej motyle okolic Stanisławowa, wymienia przy wielu gatunkach również dane, dotyczące rozmieszczenia motyli na Podolu.

Kilka cennych przyczynków wydaje M. ŚWIĄTKIEWICZ (1924, 1926, 1928, 1930, 1931), który prowadził badania w najbliższych okolicach Zaleszczyk, w Szerszeniowcach (pow. Borszczów), w Nowosiólkach i na Łysej Górze koło Lackiego (pow. Złoczów) oraz w Kasowej Górze (pow. Rohatyn). Mniej więcej w tym samym czasie J. ROMANISZYN (1929, 1933, 1934) publikuje kilka przyczynków do fauny motyli Podola, opierając się na materiałach zebranych przez siebie również w Szerszeniowcach oraz przez p. J. JAROSIEWICZA w okolicach Zaleszczyk. Prócz tego, w obszernej monografii p. t. „Fauna Motyli Polski” (1930, 1931), opracowanej wspólnie z [Fr. SCHILLEM, podał ROMANISZYN szereg wiadomości, opierając się na materiałach p. T. JAROSZA ze Złoczowa, prof. J. HIRSCHLERA z Buczacza, p. B. OSTROWSKIEGO i swoich danych z Szerszeniowiec, (pow. Borszczów) oraz Kopyczyniec (pow. Husiatyn) i Tarnopola. J. KREMKY i M. MASŁOWSKI (1933), omawiając rozmieszczenie niektórych gatunków z rodzaju *Hemimene* [Hb., wymieniają je też z Podola. W. NIESIOŁOWSKI (1934) ogłasza notatkę o występowaniu *Thais polyxena* SCHIFF. w Dźwinogrodzie; S. TOLL (1934) pierwszy podaje wiadomość o wykryciu w jarze Dniestru *Leptidia morsei major* GRUND. oraz] szereg danych o motylach z rodziny *Nepticulidae*, a O. HOLIK (1932, 1935), w pracach o południowo-polskich kraśnikach i o *Zygaena laeta* Hb., wspomina i o kraśnikach podolskich. St. ADAMCZEWSKI (1936) między innymi miejscowościami daje i dla Podola rozmieszczenie motyli z rodzaju *Cnephasia* CURT.; M. HERING (1936) opisuje nowy gatunek *Rebelia tolli* z okolic Zaleszczyk, jednocześnie S. TOLL (1936) podaje opisy nowych *Microlepidoptera*, również z tych okolic, a J. KREMKY (1937) ogłasza nowy gatunek

Harmodia podolica z powiatów zaleszczyckiego i borszczowskiego oraz omawia występowanie niektórych modraszków, pojawiających się w jarach Dniestru i Seretu. Wreszcie J. ROMANISZYN (1937) opisuje spostrzeżenia poczynione nad hodowlą z jaj gatunku *Proxenus gluteosa* Tr.

W ten sposób przedstawia się pobieżny przegląd dotychczasowych dorywczych badań, dotyczących Podola polskiego. Tematem pracy niniejszej jest przedstawienie wyników poszukiwań przeprowadzanych w ciągu ostatnich czterech lat (od roku 1933 do roku 1936 włącznie). Badania prowadzone były w powiatach zaleszczyckim i borszczowskim przez pp. St. ADAMCZEWSKIEGO, asystenta Państwowego Muzeum Zoologicznego, dra E. ŚWIDERSKIEGO, S. hr. TOLLA i autora tej pracy. Pan St. ADAMCZEWSKI w roku 1934 zbierał materiały w pow. zaleszczyckim: w maju i czerwcu głównie w jarze Ubierzowa i na ścianie Krzywe, a w lipcu w Wołczkowie nad Seretem koło Lesiecznik oraz na ścianie koło wsi Chomy na południe od wsi Krzywce (pow. Borszczów). Następnie w roku 1935 od 18 do 27 IV w jarze Dniestru, głównie w Dźwinogrodzie (pow. Borszczów) a od 20 do 26 IX również w Ubierzowej i na ścianie Krzywe, zaś w roku 1936 od 1 IV do 29 VII w Wołkowcach, Dźwiniacze, Dźwinogrodzie i Trubczynie (pow. borszczowski).

Dr E. ŚWIDERSKI zbierał materiały podczas kilku krótszych wycieczek. Od 1 do 4 VIII 1933 w lasach Torskich i w najbliższych okolicach Zaleszczyk; od 21 do 24 V 1934 również w tych okolicach; od 17 VII do 5 VIII 1934 w Wołczkowie nad Seretem (pow. Zaleszczyki) oraz w Krzywczu i Okopach Św. Trójcy (pow. Borszczów); od 9 do 13 VII 1935 w Krzywczu (pow. Borszczów) i okolicach Zaleszczyk; od 20 do 23 IX 1935 w Ubierzowej, na ściankach Krzywe i Dereniówka. W pierwszych dniach kwietnia 1936 w okolicach Trembowli, a od 8 do 11 IV i od 21 do 24 VII 1936 w pobliżu Zaleszczyk.

Pan S. hr. TOLL prowadził badania od 6 V do końca X 1934 w Ubierzowej, na ścianie Krzywe i w Wołczkowie nad Seretem (pow. zaleszczycki); od połowy IV do połowy IX 1935 w tych samych okolicach, głównie jednak w Wołczkowie, a od maja do września 1936 na ścianie Hłody, koło Kołodróbki,

w Babińcach koło Krzywca i w Krzywcu w powiecie borszczowskim.

Dr J. KREMKY zbierał materiały od 5 do 30 VII 1934 i od 20 do 23 IX 1935 w najbliższych okolicach Zaleszczyk (Ubierzowa, ścianka Krzywe, Woszczelówka) i w Wotczkowie nad Se-retem.

Prócz tego, przy opracowywaniu materiałów wzięta była pod uwagę niewielka ilość okazów znajdujących się w zbiorach Państwowego Muzeum Zoologicznego, a zebranych przez pp. dra Sz. TENENBAUMA w okolicach Zaleszczyk, M. WĘGRZECKIEGO w Uściczku (pow. Zaleszczyki) i St. WIŚNIEWSKIEGO w Rosochaczu koło Czortkowa oraz ze zbiorów dra ŚWIDERSKIEGO pewna ilość motyli, złowiona przez uczniów W. KURJACZENKĘ i T. NAWROTA, również w okolicach Zaleszczyk. Pp. W. PATRYN z Warszawy i L. RUSZCZEWSKI z Lublina wypożyczyli mi też do opracowania swoje materiały, pochodzące z Podola ja-rowego.

Dane, dotyczące występowania kilku gatunków, zebranych przez p. J. JAROSIEWICZA koło Zaleszczyk, otrzymałem za pośrednictwem p. inż. J. ROMANISZYNA ze Lwowa.

Cały wyżej omówiony materiał, pochodzący z ostatnich lat z Podola, podzielony został do opracowania w sposób następujący. Pan S. hr. TOLL opracował wszystkie rodziny t. zw. *Microlepidoptera*, za wyjątkiem rodziny *Tortricidae*, ja zaś rodzinę *Tortricidae* i wszystkie t. zw. *Macrolepidoptera*. W pracy niniejszej omawiam jednak tylko motyle większe, gdyż oznaczenie wielu zwójkówek wymaga jeszcze sprawdzenia przez porównanie z materiałami, pochodzącymi z południowo-wschodniej Europy; wobec tego *Tortricidae* podolskie będą opracowane oddzielnie. Uwagi morfologiczne, odnoszące się do wielu trudniejszych do oznaczenia *Macrolepidoptera*, wydane będą również później pod postacią oddzielnej pracy. Te materiały motyli podolskich, które należą do grup opracowywanych przez p. hr. TOLLA, zostały wypożyczone mu z Państwowego Muzeum Zoologicznego, jak również p. hr. TOLL wypożyczył mi swoje materiały z grup opracowywanych przeze mnie. Dzięki uprzejmości dra J. KINELA otrzymałem do sprawdzenia oznaczeń te okazy ze zbiorów dra M. ŚWIATKIEWICZA, które nasuwały mi jakiegokolwiek bądź wątpliwości; dr KINEL nie mógł odnaleźć jedynie okazów należących do ga-

tunków *Colias myrmidone* ESP. i *Oligia literosa* HAW., wykazywanych z Podola przez ŚWIĄTKIEWICZA, a przez nas tam nie łowionych. Po dokładnym zbadaniu nadesłanych mi materiałów dra ŚWIĄTKIEWICZA okazało się, że należy skreślić narażenie z fauny Podola trzy gatunki, które zostały błędnie oznaczone, a mianowicie: *Colias chrysotheme* ESP., *Acronycta cuspis* HB. i *Herminia crinalis* TR., są to bowiem *Colias croceus* FOURCR., *Acronycta psi* (L.) i *Zanclognatha tarsiplumalis* [HB., gatunki licznie występujące na Podolu.

W pracy niniejszej staram się uwzględnić wszystkie dotychczasowe dane z literatury, dotyczące fauny motyli Podola. Dane te w skrótach wymieniam bezpośrednio po nazwie gatunku, dopiero poniżej podaję nowsze wiadomości jeszcze nie publikowane. Pomiąłem jedynie daty, dotyczące okolic Brodów, jako zbyt odległych od terenów ostatnio badanych.

Przy oznaczaniu dużą pomoc oddały mi materiały porównawcze nadesłane przez pp. kustosa N. FILIPJEVA z Leningradu i dra A. SCHMIDTA z Budapesztu. Prof. M. HERING z Berlina oznaczył gatunki *Pseudohadena immunda* EV. i *Rebelia plumella* HS.=*R. herrichiella* STRAND, a p. M. MASŁOWSKI wszystkie gatunki z rodzajów *Eupithecia* CURT. i *Chloroclystis* HB. Pan St. ADAMCZEWSKI udzielił wielu informacji co do warunków w jakich łowił motyle. Wszystkim Panom, którzy okazali mi jakąkolwiek pomoc podczas pracy niniejszej, wyrażam serdeczne podziękowanie. Szczególnie zaś dziękuję p. drowi E. ŚWIDERSKIEMU, który był głównym inicjatorem badań naszych na Podolu oraz wykazał daleko posuniętą bezinteresowność, nie tylko oddając całe swoje zbiory do opracowania, lecz ułatwiając również w miarę swych możliwości powiększanie materiałów motyli podolskich Państwowego Muzeum Zoologicznego.

Miło mi również podziękować pani baronowej St. TURNAU, za zezwolenie na prowadzenie badań na terenach będących jej własnością.

Zebrany w ostatnich latach materiał motyli z Podola odnosi się prawie wyłącznie do Podola południowego, ściślej mówiąc do jaru Dniestru i niektórych jego dopływów w ich biegu dolnym, głównie Seretu i Niczławy.

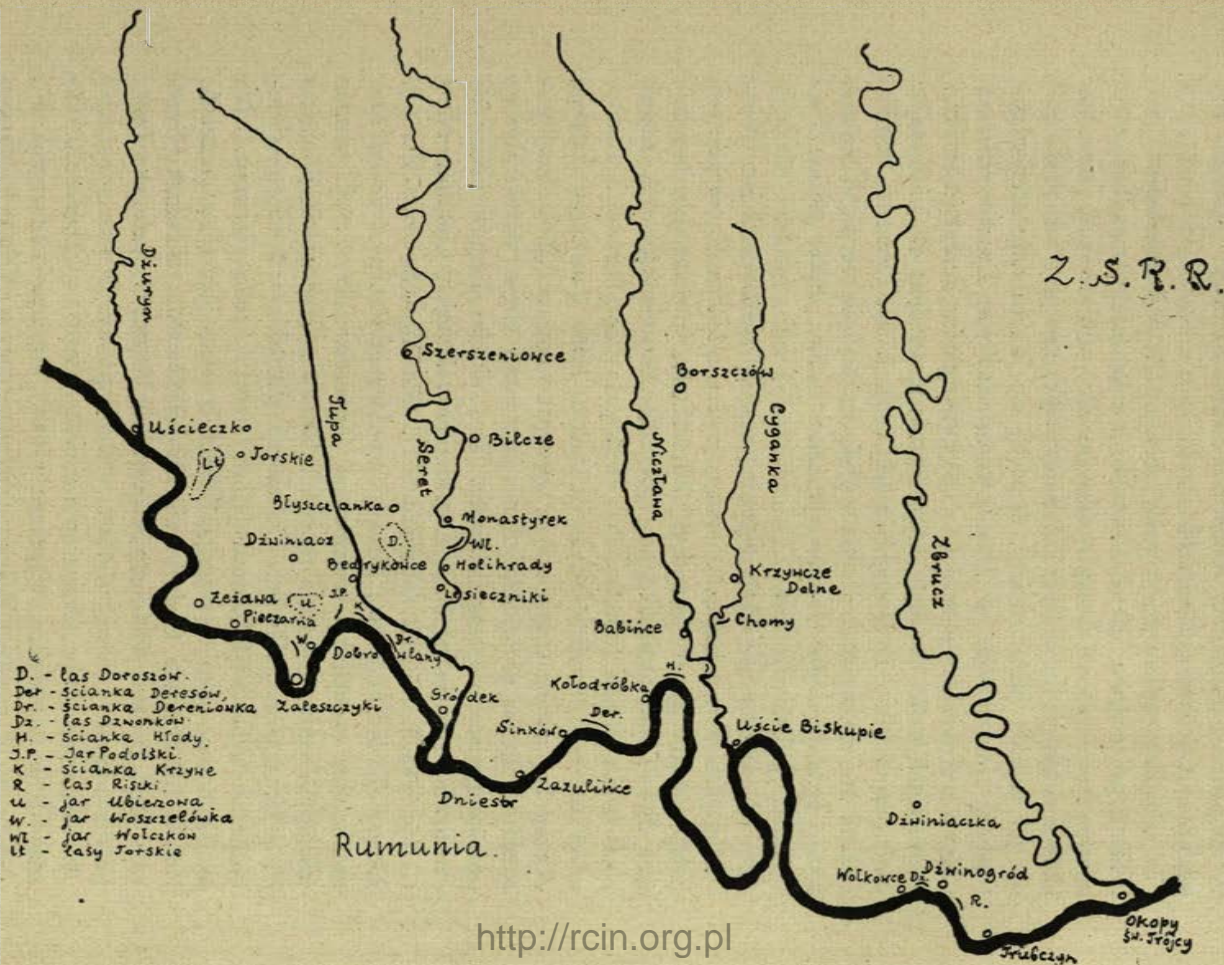
Według W. GAJEWSKIEGO (1931) roślinność jaru Dniestru ma charakter leśno-stepowy, przy czym stopy przypominają

suche łąki o większym zwarcie niż typowe stepy rosyjskie. GAJEWSKI dzieli lasy tamtejsze na dwa główne typy: słoneczne dąbrowy i niektóre mniej zwarte lasy mieszane z roślinnością o charakterze „podolskim” oraz cieniste lasy grabowe, o charakterze lasów Europy środkowej z zupełnym brakiem t. zw. gatunków „podolskich”. Zarośla, które porastają często słoneczne zbocza, nie tworzą według GAJEWSKIEGO żadnego wyraźnego zespołu. Jedyne *Pruneto-Amygdaletum* daje charakterystyczną fację występującą w zespole *Prunetum fruticosae*, znajdującym się na pograniczu stepów i zarośli podolskich. Otóż ścianki i jary porośnięte stepem oraz lasem pierwszego typu były przede wszystkim dokładnie przez nas eksploatowane.

Przechodzę obecnie do omówienia poszczególnych terenów.

W Żezawie zasługuje na uwagę las położony na północ-zachód od wsi Pieczarna. Narazie nie będę bliżej omawiać tego terenu; dotychczas nie był on prawie zupełnie eksploatowany pod względem lepidopterologicznym i poza pospolitymi na całym południowym Podolu gatunkami nie mam stamtąd innych do zanotowania.

Jar Dniestru w pobliżu Zaleszczyk posiada, dzięki uprawie moreli, silnie zniszczoną roślinność pierwotną. Zachowała się ona jedynie na ściance rozpoczynającej się niedaleko za wsią Pieczarna i sięgającej do mostu kolejowego w Zaleszczykach. Charakterystycznym tu i licznie występującym gatunkiem będzie *Syntomis marjana* STDR. W samych Zaleszczykach na światło łowi się dość licznie *Diaphora mendica rustica* HB. i *Sterrha moniliata* SCHIFF., a pojedynczo na przynęcie *Auchmis comma* SCHIFF. Na miejscowym cmentarzu pojawia się *Therapis flavicaria* SCHIFF. i rzadziej *Aedia funesta* ESP. W pobliżu miasta zasługują również na uwagę pastwiska, porośnięte miejscami *Eryngium campestre* L., na terenach tych łowić można *Zygaena laeta* HB., a z trawy płoszy się *Cleodobia moldavica* ESP. Ścianki, ciągnące się od Zaleszczyk na północ-wschód w kierunku wsi Dobrowlany, są zupełnie spalone przez owce i bydło i dlatego stosunkowo [mało widzi się tu ciekawszych gatunków, w dzień pojedynczo występują *Chrysophanus thersamon* ESP., *Porphyrinia polygramma* DUP. i liczniej *Sterrha rufaria* HB. W nocy na światło, również pojedynczo przylatuje *Proxenus lenta* TR., *P. gluteosa* TR. i *Porphyrinia purpurina* SCHIFF.

W miejscach, porośniętych *Artemisia austriaca* JACQ., spotyka się gąsienice *Cucullia santonici* HB.

Bardziej ciekawy jest mały, boczny jar Wószczelówka, położony na północ od Zaleszczyk, a ciągnący się wzdłuż toru kolejowego. Chociaż dostępny jest on dla publiczności, lecz na skutek większej odległości od Zaleszczyk, nie jest tak zniszczony, jak ścianki bliżej miasta. Spotyka się już tu cały szereg gatunków ciekawszych, jak *Everes decolorata* STGR., *Lycaena thersites* CHAPM., *Zygaena punctum* O., *Bryophila divisa deceptricula* HB., *Actinotia hyperici* SCHIFF., *Meganephria bimaculosa* (L.), *Telesilla amethystina* HB., *Toxocampa lusoria* (L.), *Nyssia zonaria* SCHIFF. i *Tephрина arenacearia* SCHIFF. Dotychczas jedynie w Wószczelówce łowione były: *Lycaena amandus* SCHN., *Polia glauca* HB. i *Athetis pulmonaris* ESP.

W pobliżu wsi Dobrowlany znajduje się boczny jar Ubierzowa (Obizowa), bardzo ciekawy pod względem florystycznym i lepidopterologicznym, gdyż jako własność prywatna p. baronowej St. TURNAU niedostępny jest dla publiczności. Na ściankach o ekspozycji południowej zachowała się pierwotna roślinność stepowa, między innymi rośnie tu kilka gatunków rodzaju *Allium* L., czym tłumaczy się występowanie na Ubierzowej gatunku *Dyspessa ulula* BSD. Dno jaru oraz górne partie zboczy porastają mieszane lasy liściaste. Stosunkowo licznie latają tu *Parnassius mnemosyne* (L.), *Leptidia morsei major* GRUND., *Nephtis hylas* (L.), *Limenitis camilla* (L.), *Glaucoopsyche orion* (PALL.), *Everes decolorata* STGR., *Pamphila palaemon* PALL., *Zygaena carniolica* Sc., rzadziej *Chrysophanus thersamon* ESP., *Ch. dispar rutilus* WERNB., *Lycaena thersites* CHAPM., *Hypoxystis pluviana* F. i *Thyris fenestrella* Sc. Ciekawym gatunkiem łowionym dotychczas tylko w Ubierzowej jest *Rebelia tolli* HERING. Na skałkach tego jaru występują licznie koszyki *Apterona crenulella* BRD. f. ♀ *helix* SIEB. Ciekawe wyniki daje łowienie na światło (*Exaereta ulmi* SCHIFF., *Ochrostigma velitaris* HUFN., *O. melagona* BKH., licznie *Agrotis cinerea* SCHIFF., *A. forcipula* SCHIFF., rzadziej *A. multangula* HB., *Rhyacia lucipeta* SCHIFF., *Harmodia luteago* SCHIFF., *Meliana flammea* CURT., *Agriopis convergens* F., *Lamprosticta viridana* WALCH., *Athetis superstes* (TR.), *Phyllophyla obliterata* RMB., *Scopula subpunctaria* HS., *Artiora evonymaria* SCHIFF.) jak również i na przynętę: *Rhyacia margaritacea* VILL.,

Rh. depuncta (L.), *Rh. rhomboidea* Esp., bardzo licznie *Mythimna acetosellae* SCHIFF., o wiele rzadziej *Meganephria bimaculosa* (L.), *Amathes laevis* Hb., *A. macilenta* Hb. i *Cosmia aurago* F. Najciekawszymi gatunkami złowionymi w Ubierzowej będą *Scotogramma implexa* Hb., *S. stigmosa* Chr. i *Rhodometra sacraria* (L.). Jedynie w pobliżu Ubierzowej zbierane były gąsienice *Cucullia blattariae* Esp.

Bardziej na wschód od Ubierzowej, w pobliżu szosy, znajduje się mały jar t. zw. Jar Podolski; z ciekawszych gatunków łowione tu były *Rhyacia lucipeta* SCHIFF., *Mythimna acetosellae* SCHIFF. i *Derthisa trimacula* SCHIFF. Jeszcze dalej na wschód, tuż nad samym brzegiem Dniestru, ciągnie się stosunkowo stroma ścianka Krzywe, która wobec tego, że jest trudniej dostępna, zachowała, podobnie jak Ubierzowa, swą dawną roślinność. Ścianka ta, dzięki wybitnej ekspozycji południowej, jest bardzo silnie nagrzewana i w jesieni jeszcze występują na niej dość licznie gatunki, nie tylko wyłącznie jesienne, lecz i takie, które dają tu zapewne drugie pokolenie, a nie występujące, zdaje się, w mniej naświetlanych miejscach. Typowym tego przykładem będzie stosunkowo liczny pojaw *Rhyacia lucipeta* SCHIFF. w końcu września 1935, gdy normalny pojaw tego gatunku przypada na czerwiec i lipiec. Licznie występuje też tu jesienny gatunek *Derthisa trimacula* SCHIFF. W lecie, w pobliżu budynku straży granicznej, na skraju liściastego lasu sąsiadującego ze ścianką jaru, lata dość licznie *Glaucopsyche alcon* SCHIFF. oraz wszędzie w większych ilościach *Lycaena meleager* Esp. i *Sterrhia rufaria* Hb. W dole ścianki w kierunku Gródka pojawiają się licznie *Zygaena punctum* O. i *Z. laeta* Hb. Poza tym widzi się tu wiele gatunków wymienianych już dla Ubierzowej. Na specjalną uwagę zasługują jeszcze *Cidaria lugdunaria* Hs. i *Chamaesphecia bibioniformis* Esp. Nieco na południo-wschód od ścianki Krzywe, w kierunku Gródka, ciągnie się ścianka Dereńówka również ciekawa pod względem botanicznym, była ona jednak bardzo słabo wyzyskana pod względem lepidopterologicznym; łowiono tam gatunki znane nam już z Ubierzowej i ze ścianki Krzywe, jak: *Rhyacia margaritacea* Vill., *Mythimna acetosellae* SCHIFF. i *Meganephria bimaculosa* (L.).

Na północo-wschód od ścianki Krzywe zwiedzany był mieszany las liściasty Doroszków, położony na płaszczyźnie, nie przedsta-

wiający, zdaje się, terenu zbyt osobliwego, łowione bowiem były tu na ogół gatunki pospolite, z nieco ciekawszych wymienić można *Pararge achine* Sc., *Argynnis laodice* PALL., dość licznie *Nemeobius lucina* (L.) i *Callimorpha quadripunctaria* PODA., a przede wszystkim *Leptidia morsei major* GRUND.

Jeszcze nieco dalej na północo-wschód od lasu Doroszów, przeszukiwany był zalesiony jar Wołczków, znajdujący się nad Seretem, na zachód od tej rzeki. Poza wieloma gatunkami wymienianymi już uprzednio, zasługuje tu na uwagę licznie pojawiający się gatunek *Melitaea trivialis* SCHIFF. Fruwa on na zboczach, porośłych krzewami i ziołami lub z rzadka drzewami. Z innych gatunków, dotychczas bardziej na zachód nie łowionych w terenach badanych i uprzednio omówionych, wymienić należy następujące: *Lycaena eumedon* ESP., *Nudaria mundana* (L.), *Pericallia matronula* (L.), *Lophopteryx cuculla* ESP., *Drymonia querna* F., *Euxoa aquilina* (SCHIFF.), *Agrotis crassa* HB., *Harmodia podolica* KRM., *Crypsedra gemmea* TR., *Cosmia ocellaris* БКН., *Calymnia diffinis* (L.), *Archanara dissoluta* TR., *Chariclea delphini* (L.), *Phytometra bractea* F., *Ph. deaurata* ESP., *Ph. consona* F., *Calpe capucina* ESP., *Sterrhia rusticata* SCHIFF., *Synanthedon [stomoxiformis* HB. i *Dipsosphecia ichneumoniformis* F. Łowione były też tu, znane już z Ubierzowej lub ze ścianki Krzywe, gatunki: *Lamprosticta viridana* WALCH., *Telesilla amethystina* HB., *Athetis superstes* TR., *Proxenus lenta* TR., *P. gluteosa* TR., *Cidaria lugdunaria* HS., *Gnophos furvata* SCHIFF. Na specjalną uwagę zasługują odnalezione jedynie w Wołczkowie *Gnophos dumetata* TR., *Rebelia surientella* BRD., a przede wszystkim *Pseudohadena immunda* Ev.

Wracając obecnie do jaru Dniestru i idąc dalej na wschód, za wsią Sinków, znajdujemy dość wysoką, miejscami stromą ściankę Deresów, pokrytą stepem i krzewami. Między innymi roślinami rośnie tu *Aristolochia clematitis* L., z nią związane jest stanowisko *Thais polyxena* SCHIFF., z dotychczas znanych, najdalej na zachód wysunięte na Podolu. Z innych ciekawszych gatunków łowione były w Sinkowie następujące: *Leptidia morsei major* GRUND., *Glaucopsyche orion* (PALL.), *Zygaena punctum* O., *Syntomis marjana* STDR., *Hypogymna morio* (L.), (WIERZ., 1867), *Scopula imitaria* HB., *Sterrhia rufaria* HB. i *Selenia lunaria* SCHIFF.

Za wsią Kołodróbka (w pobliżu której złowione były zasługujące na uwagę gatunki: *Rhyacia flammatrix* SCHIFF., *Sideridis vitellina* HB., *Phytometra consona* F. i *Chamaesphexia annellata* Z.), w miejscu, gdzie Dniestr tworzy silny zakręt, znajduje się ścianka Hłody o wybitnie południowej ekspozycji, z wapieniem, piaskowcem i gipsem w podłożu. Te naturalne warunki przyczyniły się do wytworzenia bujnej roślinności. Odnalezienie na ścianie Hłody jedyne dotychczas w Polsce stanowiska *Hypopta caestrum* HB. związane jest zapewne z występowaniem wśród tej roślinności *Asparagus officinalis* L. i *A. pseudoscaber* BL. (GAJEWSKI, 1931), które zresztą rosną i w innych miejscach Podola południowego. Drugim ciekawym gatunkiem, tu złowionym, jest *Sideridis alopecuri* BSD. Prócz tego zebrane były w Hłodach również: *Chelis mannerheimi* DUP., *Harmodia podolica* KRM., *Cucullia santonici* HB., *Laphygma exigua* HB., *Proxenus lenta* TR., *P. gluteosa* TR. (liczniej niż w pow. zaleszczyckim), *Phytometra deaurata* ESP. i *Cataclysmes rigata* HB.

Nieco dalej na północo-wschód od ścianki Hłody, a na południe od wsi Babińce koło Krzywca, w pobliżu miejsca, gdzie Cyganka wpada do Niczławy, znajduje się ścianka o wschodniej ekspozycji. Odnaleziono tutaj stanowisko *Hypopta thrips* HB. i łowione były dość licznie na światło *Chelis mannerheimi* DUP., *Drymonia querna* F., *Spatalia argentina* [SCHIFF., *Ochrostigma melagona* BKH. i *Euxoa aquilina* (SCHIFF.), a pojedynczo *Lophopteryx cuculla* ESP., *Bryophila divisa deceptricula* HB., *Laphygma exigua* HB., *Archanara dissoluta* TR., *Nonagria maritima* TAUSCH., *Phytometra deaurata* ESP., *Ph. consona* [F., *Calpe* [capucina] ESP. i *Synopsis sociaria* HB. Wszystkie okazy, tu zebrane, w części systematycznej podawane są z datą „Babińce”. Łowione były też motyle na północo-wschód od Babiniec, a na południe od wsi Krzywce Dolne i Chomy, i te okazy w części systematycznej podawane będą z datą „Krzywce”. Na ogół łowione były tu te same gatunki co i na południe od Babiniec, z innych wymienię: *Zygaena laeta* HB., *Syntomis marjana* STDR., *Pericallia matronula* (L.), *Hypogymna morio* (L.), *Phalera bucephaloides* O., *Scotogramma implexa* HB., *Harmodia podolica* KRM., *Chariclea delphini* (L.), *Gonospileia triquerta* SCHIFF., *Chamaesphexia annellata* Z. i *Ch. bibioniformis* ESP.

Następnym terenem, na którym prowadzone były badania,

jest odcinek jaru Dniestru od Wołkowiec przez Dźwinogród do Trubczyna. Teren ten jest najbardziej wysunięty na wschód z miejsc intensywniej badanych na południowym Podolu. Za wsią Wołkowce ciągną się skałki pokryte roślinnością stepową. Przed Dźwinogrodem znajduje się las liściasty Dzwonków, graniczący z wsią oraz ścianką o południowej ekspozycji. Przy samej wsi Dźwinogród, u podnóża wspomnianych skałek, na niewielkiej przestrzeni, porosłej *Aristolochia clematitis* L., znajduje się drugie stanowisko *Thais polyxena* SCHIFF., jakie zostało wykryte na polskim Podolu. Powyżej, na samych skałkach, łowiony był *Gnophos intermedia* WEHRLI; jest to jedyne dotychczas stanowisko tego motyla na Podolu. Tam też licznie znajdowane były koszyki *Apterona crenulella* BRD. f. ♀ *helix* SIEB. Częściowo na skałkach, znajdujących się na ściance i powyżej nich, fruwały licznie *Melitaea trivialis* SCHIFF., *Hypogymna morio* (L.) i *Glaucopsyche orion* (PALL.). Na światło na tym terenie przychodziły *Scotogramma stigma* CHR., *Harmodia podolica* KRM., *Sideridis alopecuri* BSD., *Callogonia virgo* TR. i *Pericallia matronula* (L.) a w parku i przylegającym lesie Dzwonków: *Chelis mannerheimi* DUP., *Arctinia caesarea* GÖEZE, *Exaereta ulmi* SCHIFF., *Laphygma exigua* HB. i *Cidaria alaudaria* FRB. Na polanach leśnych łowiony był licznie *Melitaea aurelia* NICK. W, położonym na wschód od Dźwinogrodu, lesie Riszki, porastającym południowo-zachodnie stoki jaru Dniestru, na polanach o bujnej roślinności, występowały *Coenonympha hero* (L.), *Neptis hylas* (L.) i *Melitaea dictynna* ESP., a przy cienieściej drodze leśnej *Pararge achine* Sc. Na południowym skraju lasu, w pobliżu skałek, łowione były tu na światło *Lophopteryx cuculla* ESP., *Calophasia casta* BKH., *Chloridea peltigera* SCHIFF., *Gonospileia triquetra* SCHIFF., *Sterrha degeneraria* HB. i *Cidaria procellata* SCHIFF. Prócz tego na całym terenie jaru sąsiadującego z Dźwinogrodem obserwowano *Leptidia morsei major* GRUND., *Everes decolorata* STGR., *Lycaena thersites* CHAPM., *Diaphora mendica rustica* HB., *Telesilla amethystina* HB., *Proxenus gluteosa* TR. (licznie), *Porphyrinia purpurina* SCHIFF., *Phyllophyla obliterateda* RMB., *Calpe capucina* ESP. i *Synopsis sociaria* HB. u też złowiono *Procris acanthophora* AGENJO, *Auchmis comma* SCHIFF. i *Horisme corticata* TR. oraz wyhodowano z gąsienic *Epilecta linogrisea* (SCHIFF.) i *Athetis superstes* TR.

TABELA ILOŚCIOWEGO SKŁADU GATUNKÓW W POSZCZEGÓLNYCH RODZINACH.

TABLE QUANTITATIVE DES ESPÈCES DANS LES FAMILLES PARTICULIÈRES.

	Ilość gatunków znanych z Podola.	Ilość gatunków, których występowanie wymaga potwierdzenia.	Ilość gatunków znanych tylko z Podola północnego.
<i>Papilionidae</i>	4	1	
<i>Pieridae</i>	12	1	
<i>Satyridae</i>	17		1
<i>Nymphalidae</i>	27		
<i>Erycinidae</i>	1	1	
<i>Lycaenidae</i>	34	1	1
<i>Hesperiidae</i>	13		
<i>Zygaenidae</i>	11	1	
<i>Syntomidae</i>	3	1	
<i>Arctiidae</i>	34		1
<i>Lymantriidae</i>	10		
<i>Lasiocampidae</i>	9		
<i>Lemoniidae</i>	1		
<i>Endromididae</i>		1	
<i>Drepanidae</i>	6		
<i>Saturniidae</i>	2		
<i>Sphingidae</i>	16	1	1
<i>Notodontidae</i>	31		3
<i>Cymatophoridae</i>	7		
<i>Noctuidae</i>	293		5
<i>Geometridae</i>	248		8
<i>Limacodidae</i>	2		
<i>Psychidae</i>	10		1
<i>Thyrididae</i>	1		
<i>Aegeriidae</i>	9		
<i>Cossidae</i>	6		
<i>Hepialidae</i>	3		
	810	8	21

Po oznaczeniu dostępnego mi materiału motyli naszego Podola oraz po uzupełnieniu tej pracy danymi z literatury okazało się, że z tej części Polski znanych jest obecnie 810 gatunków *Macrolepidoptera* (nie licząc 8 gatunków, których występowanie wymaga sprawdzenia, a głównie wymienianych przez MAŃKOWSKIEGO (1892)). Ilość ta stanowi około 64% ilości gatunków znanych z całej Polski. Biorąc pod uwagę bogactwo fauny terenów południowo-wschodnich, należy się spodziewać wykrycia jeszcze wielu gatunków, a przy dalszych badaniach szczególnie należało by zwrócić uwagę na hodowlę, gdyż dotychczasowe intensywne połowy na światło absorbowwały tyle czasu, że trudno było się nią bliżej zająć.

Tabela na str. 93-iej ilustruje ilościowy skład gatunków w poszczególnych rodzinach.

Widać z tabeli, że 21 gatunków znanych jest dotychczas tylko z Podola północnego, a zatem dla południowego Podola jarowego wykazują 789 gatunków. W Polsce tylko na Podolu złowiono dotychczas 36 gatunków (z tego 23 w literaturze nie cytowanych), z których trzy tylko w północnej części Podola, a mianowicie: *Syngrapha circumflexa* (L.), *Schistostege nubilaria* Hb. i *Eupithecia gratiosata* HS., jeden na północnym i południowym Podolu t. j. *Scopula imitaria* Hb., a pozostałe wyłącznie w jarze Dniestru.

Gatunki te można podzielić w sposób następujący.

1. Orientalno-pontyjskiego pochodzenia: *Thais polyxena* SCHIFF., *Zygaena punctum* O. (w Polsce znany tylko z Podola, o ile nie liczyć niepewnego stanowiska z Iwonicza), *Z. laeta* Hb., *Syntomis marjana* STDR., *Diaphora mendica rustica* Hb., *Rhynchia margaritacea* VILL., *Scotogramma stigmata* CHR., *Sideridis alopecuri* BSD. (o ile nie potwierdzi się występowanie tego gatunku na Syberii), *Cucullia santonici* Hb., *Calophasia casta* BKH., *Pseudohadena immunda* EV., *Porphyria polygramma* DUP., *Syngrapha circumflexa* (L.), *Scopula imitaria* Hb., *Sterrhia trigeminata* HAW., *Schistostege nubilaria* Hb., *Gnophos dumetata* TR., *Chamaesphecia bibioniformis* ESP., *Hypopta caestrum* Hb. i *Dyspessa ulula* BKH.
2. Śródziemnomorsko-pontyjskiego pochodzenia: *Scotogramma implexa* Hb. i *Eupithecia gratiosata* HS.
3. Śródziemnomorskiego pochodzenia: *Rhometra sacraria* (L.).

4. Syberyjskiego pochodzenia, z rozmieszczeniem w Europie głównie w południowo-wschodniej jej części: *Euchloë chloridice* HB., *Chelis mannerheimi* DUP., *Exaereta ulmi* SCHIFF., *Callogonia virgo* TR., *Proxenus lenta* TR., *P. gluteosa* TR., *Phyllophyla obliterata* RMB., *Gonospileia triquetra* SCHIFF. i *Hypopta thrips* HB.
5. Bliżej nie oznaczonego pochodzenia, gdyż rozmieszczenie tych motyli jest jeszcze bardzo słabo poznane: *Everes decolorata* STGR., *Lycaena thersites* CHAPM., *Harmodia podolica* KRM., *Rebelia surientella* BRD. i *R. tolli* HERING.

Większość tych gatunków występuje również w Europie południowo-wschodniej, na Półwyspie Bałkańskim lub w południowej Rosji, można zatem było się spodziewać znalezienia ich i na polskim Podolu, szczególnie w jego zakątku południowo-wschodnim. Dotychczas tylko w powiecie borszczowskim łowione były: *Chelis mannerheimi* DUP., *Sideridis alopecuri* BSD., *Calophasia casta* БКН., *Callogonia virgo* TR., *Gonospileia triquetra* SCHIFF., *Hypopta thrips* HB. i *H. caestrum* HB. Najciekawszym jednak z nich jest *Sideridis alopecuri* BSD., gdyż gatunek ten najdalej na zachód łowiony był w Taganrogu, na północy Morza Azowskiego. *Callogonia virgo* TR. według CARADJA'Y (1934) w Europie południowo-wschodniej jest reliktem z okresu przedlodowcowego, gdy fauna od Pacyfiku do Atlantyku posiadała jednolity subtropikalny charakter. Za tego samego rodzaju relikty uznaje on również między innymi *Papilio podalirius* L., *Pericallia matronula* (L.), *Rhyacia augur* F. i *Polia splendens* HB., tylko z daleko obszerniejszym obecnie rozprzestrzenieniem w Europie i Azji. *Hypopta thrips* HB., występujący w stepach południowej Rosji, dociera i do naszego Podola, a raz tylko był złowiony w Siedmiogrodzie, na wschodzie dochodzi do Syberii. Z gatunków zachodzących nieco dalej na zachód, gdyż łowionych w powiecie zaleszczyckim, na specjalną uwagę zasługuje *Pseudohadena immunda* Ev., nie biorąc bowiem pod uwagę starej i nie potwierdzonej wzmianki SPEISERA (1903) o złowieniu jakoby ♀ tego gatunku w Niemczech, motyl ten znany jest najbliżej Polski z okolic Kazania, a dalej na wschód od Uralu do Fergany i Altaju w zachodniej Syberii. Również zasługują na uwagę *Euchloë chloridice* (HB.) i *Scotogramma stigmata* CHR., znane najbliżej granic Polski z Sarepty w południo-

wej Rosji i z Bułgarii. *Syntomis marjana* STDR. wykazywany jest dotychczas, zdaje się, tylko z Italii, Jugosławii, Albanii i Grecji. Na południowym Podolu jest bardzo pospolity, a w Państwowym Muzeum Zoologicznym znajdują się też okazy z Konefy w gubernii kijowskiej oraz z Nachiczewania nad Donem. Z pewnością nie wyróżniany był dotychczas na skutek dużego podobieństwa do *S. phegea* (L.), a prawdopodobnie występuje w całej Europie południowo-wschodniej do Azji środkowej, jak i inne gatunki o charakterze orientально-pontyjskim. Sporadyczne pojawianie się miernika *Rhodometra sacraria* (L.) w południowych częściach Europy środkowej, a nawet w południowej Skandynawii było już obserwowane, złowienie zatem tego gatunku w okolicach Zaleszczyk nie jest czymś nadzwyczajnym.

Obecnie pokrótce omówię ciekawsze gatunki motyli, charakterystyczne dla Podola, lecz wkraczające mniej lub więcej w głąb Polski od południo-wschodu, południo-zachodu, czy też zachodu. Powszechnie jest rzeczą znaną, że gatunki kserotermiczne ze względów klimatycznych dalej są rozprzestrzenione na północy w Europie zachodniej niż wschodniej.

Na Podolu i w południowej części Wołynia występuje orientально-pontyjski gatunek *Chrysophanus thersamon* ESP.

Z gatunków łowionych dotychczas w Polsce wyłącznie na Podolu i Rostoczu, tylko jeden, a mianowicie *Calpe capucina* ESP., posiada charakter syberyjski, gdy wszystkie pozostałe—orientально-pontyjski: *Auchmis comma* SCHIFF., *Cucullia blattariae* ESP., *Lamprosticta viridana* WALCH., *Rebelia plumella* HS., i *Chamaesphecia annellata* Z.

Inne gatunki dochodzą prócz tego do Podkarpacia wschodniego:

1. pochodzenia syberyjskiego *Neptis aceris* (L.) i *Hypoxystis pluviana* F.;
2. pochodzenia orientально-pontyjskiego *Phalera bucephaloides* O., *Cosymbia albicellaria* HB. i *Therapis flavicaria* SCHIFF.

Jedynie na Podolu i we wschodniej części Podkarpacia łwione były: *Leptidia morsei major* GRUND., *Melitaea trivialis* SCHIFF. i *Telesilla amethystina* HB. (pochodzenia syberyjskiego) oraz *Meganephria bimaculosa* (L.) i *Eupithecia gueneata* MILL. (pochodzenia orientально-pontyjskiego), ten ostatni tylko w najbliższych okolicach Kosowa Pokuckiego i Pistynia.

Obecnie omawiać będę gatunki o charakterze orientально-pontyjskim niekiedy z dość szerokim rozprzestrzenieniem i w Europie południowej. Przez Roztocze do Kotliny Sandomierskiej dochodzi *Harmodia luteago* SCHIFF., a dalej na zachód do wschodniej części Podkarpacia i Wyż. Małopolskiej—*Chlorissa cloraria* Hb. Na Podolu południowym i w Kotlinie Sandomierskiej, z przerwą przez Roztocze, łowione były *Sterrha degeneraria* Hb. i *Horisme corticata* Tr., a, jeżeli uznać dane MAŃKOWSKIEGO (1892), to i *Dysauxes punctata* F. Z Podola do południowej części Wyż. Lubelskiej dochodzić ma *Saturnia pyri* SCHIFF. Z Podola połudn. i Wyż. Małopolskiej znany jest *Synopsis sociaria* Hb., a *Sterrha moniliata* SCHIFF. łowiony był prócz tego na Roztoczu i we wschodniej części Podkarpacia.

Jedynie z Podola połudn. i Pienin znany jest *Athetis superstes* Tr., a z Podola i Tatr *Agrotis forcipula* SCHIFF., gdy z Podola i ze Śląska Cieszyńskiego—*Phytometra deaurata* Esp., a *Cidaria lugdunaria* HS, ze Śląska Górnego, z Wielkopolski i Podola.

Na Podolu, Śląsku i na Progu Podkarpackim łowiony był *Nyssia zonaria* SCHIFF., a na Podolu, Roztoczu i na Progu Podkarpackim—*Derthisa trimacula* SCHIFF.

Przez Roztocze, wschodnią część Podkarpacia, Próg Podkarpacki do Wyż. Małopolskiej dociera *Calymnia diffinis* (L.), a na tych samych terenach, lecz bez Podkarpacia, łowione były *Phytometra consona* F., *Cataclysmes riguada* Hb. i *Selidosema plumaria* SCHIFF. Ten ostatni gatunek wymieniany jest i przez ŚLĄSZCZEWSKIEGO (1911), również z okolic Warszawy, jednak w jego zbiorach tego okazu nie znalazłem.

Z Podola do Roztocza, a od zachodu przez Śląsk na Wyż. Małopolską dochodzi *Asthena anseraria* HS., a *Artiora evonymaria* SCHIFF. występuje prócz tego i na Podkarpaciu wschodnim, *Hypogymna morio* (L.) nie był dotychczas łowiony na Roztoczu, natomiast od Śląska dociera do Podkarpacia zachodniego i Wyż. Małopolskiej. *H. morio* (L.) w Polsce występuje licznie, choć lokalnie, tylko na Podolu. Z Podola, Roztocza i Śląska znany jest *Archanara dissoluta* Tr., gdy z Podola, Roztocza i Karpat Zachodnich *Tephрина arenacearia* SCHIFF.

Od południo-wschodu do Roztocza i Karpat Wsch., a od południo-zachodu przez Śląsk do Karpat Zachodnich i Tatr dochodzi

Rhyacia lucipeta SCHIFF., nieco liczniej łowiony również tylko na Podolu.

Znane jest wśród różnych grup zwierzęcych występowanie tych samych gatunków na Podolu i Pomorzu, zdawało się, że dobrym tego przykładem będzie *Tephрина murinaria* SCHIFF., okazało się jednak, iż pojawia się on również w okolicach Warszawy. *Sterrha rufaria* HB., poza Podolem i Pomorzem, występuje na Roztoczu i dociera do Podkarpacia wschodn., a poza granicami Polski, do Prus Wschodnich i krajów nadbałtyckich.

Na Podolu i w Wielkopolsce łowione były *Epilecta linogrisea* SCHIFF. i *Agriopsis convergens* F. Od południo-wschodu dochodzi prócz tego do Podkarpacia wschodn. *Aedia funesta* Esp., a do Roztocza i Podkarpacia *Scopula subpunctaria* HS. i *Boarmia selenaria* SCHIFF. *Toxocampa lusoria* (L.) występuje jeszcze i w Pieninach, a *Porphyrinia purpurina* SCHIFF. od Podola do Roztocza i w Wielkopolsce. Od południo-wschodu do Roztocza i Podkarpacia wsch., a od zachodu do Wielkopolski i Wyż. Małopolskiej dochodzi *Sterrha ochrata* Sc. i *S. rusticata* SCHIFF.

Stosunkowo szeroko rozprzestrzenione w południowej Polsce są orientально-pontyjskie gatunki *Lycaena meleager* Esp. i *Zygaena carniolica* Sc.; pierwszy dociera do Wielkopolski, Wyż. Małopolskiej i do południowych krańców Podlasia, gdy drugi przez Śląsk do okolic Kielc i Opatowa na Wyż. Małopolskiej. W odosobnionych stanowiskach, stosunkowo daleko na północ, gdyż na Mazowszu, pojawiają się *Agrotis crassa* HB., *Actinotia hyperici* SCHIFF. i *Amathes laevis* HB.

Nie wymieniłem tu wielu jeszcze gatunków pochodzenia orientально-pontyjskiego, są one jednak szeroko rozprzestrzenione nie tylko w Polsce, lecz i w całej Europie. Wspomnę tu tylko o licznym występowaniu na Podolu *Agrotis cinerea* SCHIFF., gatunku, który na ogół jest rzadki w innych okolicach Polski.

Niektórzy autorowie większość omawianych gatunków zaliczyliby do elementów pontyjsko-śródziemnomorskich, a to ze względu na występowanie ich i w Europie południowej, na wybrzeżach Morza Śródziemnego. Ja jednak za takie uważam tylko te gatunki, które liczniej występują nad Morzem Śródziemnym niż nad Morzem Czarnym i do nich zaliczyłem wspomniany już *Scotogramma implexa* HB., jak również do śródziemnomorsko-pontyjskich gatunków zaliczyć według mnie należy po-

jedyńczo pojawiające się na Podolu *Sideridis vitellina* HB., *Laphygma exigua* HB. i *Chloridea peltigera* SCHIFF. Pierwszy z nich przez Podkarpacie wsch. dociera do Kotliny Sandomierskiej, a dwa następne do Podkarpacia wsch. i od zachodu do Wielkopolski i Wyż. Małopolskiej. *Ch. peltigera* SCHIFF. raz złowiony był prócz tego na Mazowszu.

Warto zaznaczyć również, że syberyjski gatunek *Glaucopsyche orion* (PALL.) szeroko rozsiedlony od Japonii do Anglii, w Polsce występuje tylko na południu. Liczny na Podolu, dochodzi do Roztocza i Podkarpacia wsch., prócz tego znany jest z Pienin, nie licząc niepewnego stanowiska na Śląsku (MAŃKOWSKI, 1892).

Trudno ustalić jaki charakter pod względem zoogeograficznym posiada *Procris acanthophora* AGENJO, gdyż, na skutek dużego podobieństwa do pokrewnych gatunków, powszechnie jest mylnie oznaczany. JORDAN w dziele SEITZA, pod nazwą *P. cognata* HS., jako miejsce jego występowania podaje południowo-zachodnią Europę, południową Anglię, a niepewnie Niemcy i Austrię. Z Polski, w zbiorach Państwowego Muzeum Zoologicznego, znajdują się okazy z Dźwinogrodu na Podolu oraz z powiatu Kosów Pokucki. Jest to nowy gatunek dla Polski.

Z tego krótkiego przeglądu widzimy, że, choć jak wszędzie w Polsce, większość gatunków motyli na Podolu ma charakter euro-syberyjski, zaznacza się tu jednak wybitne piętno orientально-pontyjskie z bardzo niewielkimi wpływami śródziemnomorskimi. Nie brak tutaj także i elementów górskich (*formae montanae*), które przenikają na Podole z sąsiednich Karpat. Trzeba zaznaczyć jednak, że gatunki te występują tu na ogół bardzo nielicznie. Do nich zaliczyć by można: *Nudaria mundana* (L.), *Agrotis multangula* HB., *Polia glauca* HB., *Eriopygodes imbecilla* F., *Cucullia lactucae* SCHIFF., *Crypsedra gemmea* TR., *Crymodes furva* HB., *Phytometra bractea* F., *Baptria tibiale* ESP., *Acasis sertata* HB., *Cidaria olivata* SCHIFF., *C. luctuata* SCHIFF., *C. procellata* SCHIFF., *C. affinitata* STEPH., *Discoloxia blomeri* CURT., *Gnophos pullata* SCHIFF. i *G. intermedia* WERHLI. Niektóre z tych gatunków znane są również z Europy północnej oraz północnej części Polski, należą tu: *Polia glauca* HB., *Crypsedra gemmea* TR. i *Discoloxia blomeri* CURT. Za gatunek alpejski (forma alpina) uważany jest *Cidaria alaudaria* FRR. którego

jeden okaz złowiony został w Dźwinogradzie w pow. borszczowskim. Z Polski znany był dotychczas z Roztocza, Podkarpacia i Karpat Wsch. oraz z Tatr.

Godne uwagi jest złowienie na południowym Podolu kilku gatunków żyjących na drzewach szpilkowych jak *Dendrolimus pini* (L.), *Sphinx pinastri* L., *Eupithecia lariciata* FRÉ., *E. tantillaria* BSD. i *Macaria liturata* CL. Zespół tych gatunków stanowi element sztucznie wprowadzony przez człowieka do fauny tego terenu w związku z sadzeniem lasów szpilkowych. W ten sposób stopniowo niszczy się pierwotną roślinność i faunę na naszym Podolu.

Zanim przejdę do części systematycznej, podaję skróty nazwisk często powtarzających się w tekście: St. ADAMCZEWSKI (AD.), T. GARBOWSKI (GARB.), J. HIRSCHLER (HIRSCHL.), J. KREMKY (KRM.), W. KURJACZENKO (KURJ.), M. ŁOMNICKI (ŁOMN.), T. NAWROT (NAWROT), L. RUSZCZEWSKI (RUSZCZ.), M. ŚWIATKIEWICZ (ŚWIATK.), E. ŚWIDERSKI (ŚWID.), S. hr. TOLL (TOLL), J. WERCHRATSKI (WERCHR.) i A. WIERZEJSKI (WIERZ.). Skrót: ROMAN., „F. M. P.” — oznacza: J. ROMANISZYN, „Fauna Motyli Polski”. Rok podany przy skrótce, jest rokiem, w którym została ogłoszona drukiem praca danego autora, prace te znajdują się w załączonym wykazie literatury.

Systematykę przy układaniu wykazu motyli zastosowałem według suplementów dzieła SEITZA, wprowadzając jednak pewne zmiany z prac najnowszych. Rodziny: *Limacodidae*, *Psychidae*, *Thyrididae*, *Aegeriidae*, *Cossidae* i *Hepialidae* umieściłem przy końcu wykazu, gdyż wstawianie ich między rodzinami *Cymatophoridae* i *Noctuidae* jest zupełnie bezpodstawne, spokrewnione są bowiem one bardziej z t. zw. *Microlepidoptera*. Rodzaj *Lycaena* F., wzorując się na LORKOVICIU (1930—31) i FORSTERZE (1936), dzielię na cały szereg rodzajów; podział ten skuteczniejszy jest na podstawie badań aparatu genitalnego.

Papilionidae.

Papilio machaon L. Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

W jarze Dniestru spotykany stosunkowo rzadko w dwóch

pokoleniach i to głównie na terenach uprawnych. Łowiony był w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Babińcach i Dźwinogrodzie, w czasie od 11 IV do 5 V w pokoleniu wiosennym oraz od 17 VII do 3 VIII w pokoleniu letnim.

Papilio podalirius L. Bilcze, Wasilkówce, Husiatyn (WERCHR., 1869, 1893); Uście Biskupie (ŁOMN., 1877).

O wiele liczniejszy od poprzedniego na ściankach porośniętych tarniną, występuje stale w dwóch pokoleniach. Okazy drugiego pokolenia bardzo słabo różnią się od osobników pierwszego pokolenia. Odwłoki motyli łowionych w lecie są jedynie nieco jaśniejsze od odwłoków okazów wiosennych, nie można przy tym zauważyć różnic w kształcie skrzydeł motyli obu pokoleń. Brak tych cech nie pozwala drugiego pokolenia *P. podalirius* L., występującego na Podolu, zaliczyć do gen. aest. *zanclaeus* Z., pojawiającej się w Europie południowej. Dziwnym zatem wydaje się twierdzenie SPULERA (1908), że gen. aest. *zanclaeus* Z. jest „typisch in der Bukowina”.

P. podalirius L. obserwowany był w jarze Dniestru w Żezawie, Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, na ściance Krzywe, w Bedrykowcach, Wołczkowie, na ściance Hłody, w Babińcach i Dźwinogrodzie. W pokoleniu wiosennym w czasie od 16 IV do 8 V, a w pokoleniu letnim—od 2 VII do 25 VIII. Gąsienice drugiego pokolenia zbierane były w końcu września na tarninach.

Thais polyxena SCHIFF. ROMANISZYN w „Faunie Motyli Polski” pomija notatkę GARBOWSKIEGO (1892), dotyczącą tego gatunku: „Kommt in Podolien, an der östlichen Grenze Galiziens vor, besonders aber in Russisch-Podolien” oraz wzmiankę HORMUZAKIEGO (1899): „in galizischen Podolien”. NIESIOLOWSKI (1934) podaje go z Dźwinogrodu. MAŃKOWSKI (1892) wymienia ten gatunek ze Śląska, bez wskazania bliższych danych. Poza tym nikt *Th. polyxena* SCHIFF. ze Śląska nie cytuje. Jest to element orientально-pontyjski, który osiąga w południowej części polskiego Podola północną granicę swego rozmieszczenia. Na wschodzie *Th. polyxena* SCHIFF. występuje w Armenii, Azji Mniejszej, południowej Rosji, następnie na Półwyspie Bałkańskim; w południowej Europie dochodzi do południowej Francji.

Dotychczas najdalej na północ znany był z Bukowiny i z południowych Moraw.

Na polskim Podolu wykazany został tylko z dwóch stanowisk:

3 ♂♂ i 2 ♀♀, Sinków, 8 V 1935, leg. TOLL;

21 okazów, Dźwinogród, 28 IV—5 V 1936, leg. AD.

Jest to gatunek ściśle lokalny, pojawiający się na silnie naświetlonych ściankach, porośłych kokornakiem (*Aristolochia clematitis* L.). Pan ADAMCZEWSKI zbierał gąsienice na kokornaku w czerwcu, które przepoczwarczyły się w drugiej połowie tego miesiąca. Motyle, otrzymane z hodowli w marcu 1937 r., wykazują dość znaczne różnice w ubarwieniu w stosunku do okazów łowionych na wolności, zaznacza się to szczególnie w rozłożeniu czarnego rysunku na skrzydłach.

Parnassius mnemosyne (L.). Gatunek ten występuje licznie w jednym pokoleniu na terenach zalesionych. Obserwowany był w Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie w czasie od 2 V do 20 VI.

Parnassius apollo (L.). MAŃKOWSKI (1892) wymienia ten gatunek z Podola bez podania bliższych danych, w późniejszych czasach nikt go nie obserwował w części polskiej Podola.

Pieridae.

Aporia crataegi (L.). W okresie przeprowadzanych badań gatunek ten był obserwowany stosunkowo nielicznie w Zaleszczykach, Ubierzowej, Sinkowie, Wołczkowie i Dźwinogrodzie w czasie od 16 maja do 11 czerwca. Jeden okaz z Wołczkowa jest nienormalnie ciemny.

Pieris brassicae (L.). Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Pospolity, jak wszędzie, szczególnie na terenach uprawnych. W zebranych materiale znajdują się okazy z Dobrowlan, Ubierzowej, Sinkowa i Dźwinogrodu, z pokolenia wiosennego (23 IV—28 V) i z pokolenia letniego (11 VI—14 VII).

Pieris rapae (L.). Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Również pospolity, występuje razem z poprzednim, posiadamy jednak okazy z trzech pokoleń, z kwietnia, końca czerwca i końca września z Zaleszczyk, Woszczelówki, Dobrowlan, Ubierzowej i Dźwinogrodu.

Pieris napi (L.). Poznanka Gniła (WERCHR. 1869).

Pospolity na całym Podolu, na terenach zalesionych liczniejszy od dwóch poprzednich gatunków. Łowiony był w dwóch pokoleniach w czasie od 9 IV do 13 V i od 13 VI do 16 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Doroszowie, Wołczkowie, Gródku, Zazulińcach, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Leucochloë daplidice (L.). Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869, 1893).

Częsty, a niekiedy bardzo liczny na ściankach i pastwiskach, obserwowany był w Zaleszczykach, Dobrowlanach, Ubierzowej, na ściance Krzywe, w Bedrykowcach, Wołczkowie, Gródku, Sinkowie, Kołodróbcie, na ściance Hłody, w Krzywczu i Dźwinogrodzie. Łowiony w dwóch pokoleniach w czasie od 13 IV do 28 VIII. Niektóre okazy z końca maja wykazują już wyraźne cechy pokolenia letniego.

Euchloë chloridice (HB.). Pan J. JAROSIEWICZ miał złowić jeden okaz tego gatunku w okolicach Zaleszczyk. Niestety nie widziałem tego motyla, p. inż. J. ROMANISZYN jednak zapewnia mnie, że bez najmniejszej wątpliwości zaliczył go do gatunku *E. chloridice* (HB.). Było by to pierwsze stanowisko *E. chloridice* (HB.) w Polsce. Poza granicami Polski znany jest z południowej Rosji, Bułgarii, Albanii i Turcji aż do środkowej Azji, Mongolii i południowo-zachodnich Chin.

Antocharis cardamines (L.). Podole (WIERZ., 1867).

Dość częsty wszędzie w jarze Dniestru, obserwowany od 22 IV do 16 V, materiały zebrano w Ubierzowej, Gródku, Wołkowcach i Dźwinogrodzie. Bardzo zmienny co do wielkości, rozpiętość skrzydeł waha się od 30 do 50 mm.

Gonopteryx rhamni (L.). Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Pospolity, jak wszędzie, na całym terenie Podola jaro-wego. 1 V 1936 p. ADAMCZEWSKI widział ten gatunek w Dźwinogrodzie fruający całymi „stadkami”. Prócz tego zebrane są materiały z Ubierzowej, Gródka i Sinkowa. Po przezimowaniu łowiony był w kwietniu i maju, a w lecie od lipca.

Colias hyale (L.). Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Gatunek ten występuje na Podolu w formie odmiennej, niż w innych okolicach Polski, szczególnie ♂♂ są intensywnie

nie żółte; jednak stosunkowo słabo rozwinięty czarny rysunek nie pozwala zaliczyć tej formy do subsp. *sareptensis* STGR. Pojawia się wszędzie licznie w trzech pokoleniach (29 IV—20 V; 10 VI—22 VII; 16 VIII—22 IX), łowiony był w Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem, Doroszowie, Wołczkowie, Sinkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Colias chrysotheme ESP. ŚWIĄTKIEWICZ (1924) podaje ten gatunek z Zaleszczyk na podstawie jednego okazu. Dzięki uprzejmości dra J. KINELA miałem możliwość obejrzeć ten okaz i przekonałem się, że jest to *C. croceus* FOURCR. HORMUZAKI (1904) wymienia *C. chrysotheme* ESP. z Bukowiny, prawdopodobnie zatem występuje ten gatunek i na Podolu, na razie jednak nie jest to stwierdzone.

Colias croceus FOURCR. Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Nierzadki na pastwiskach i ugorach, obserwowany od 14 VII do 23 IX w Zaleszczykach, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem, Bedrykowcach, Wołczkowie, Sinkowie i Krzywczu. Rzadko trafia się ab. ♀ *helice* HB. W pokoleniu wiosennym występuje pojedynczo: 2 ♂♂, Dźwinogród, 30 i 31 V 1936, (leg. AD.). Dr ŚWIDERSKI złowił zlataną ♀ na ścianie Krzywe już 11 IV 1936 r.

Colias myrmidone ESP. ŚWIĄTKIEWICZ (1924) wymienia ten gatunek ze Złoczowa i Zaleszczyk, a ROMANISZYN prócz tego, w „Faunie Motyli Polski” — z Buczacza (leg. HIRSCHLER). Nie miałem możliwości obejrzenia tych okazów, a myśmy nie łowili *C. myrmidone* ESP. na Podolu.

Leptidia sinapis (L.). Bilcze (WERCHR., 1869).

Liczny wszędzie w dwóch pokoleniach na terenach zalesionych. Obserwowany w czasie od 21 IV do 17 V i od 10 VI do 25 VIII w lasach Torskich, Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Doroszowie, Wołczkowie, Gródku, Sinkowie, Kołodróbcie, Hłodach, Babińcach, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Leptidia morsei major GRUND. Ubierzowa, Krzywe, Doroszków, Wołczków, pod nazwą *L. croatica* LORK. (TOLL, 1934). Dane ROMANISZYNA (1933), dotyczące *Leptidia sinapis* L. ab. *major* GRUND. z Szerszeniowiec, przypuszczalnie też należy odnieść do *L. morsei major* GRUND.

Badania LORKOVICIA (1927, 1930/1931) wykazały, że formy *major* GRUND. i *croatica* GRUND., opisane od *L. sinapis* (L.) z Krocacji, są biologicznie i morfologicznie różne od ga-

tunku *L. sinapis* (L.), przy czym forma *major* GRUND. stanowi pokolenie letnie, gdy forma *croatica* GRUND. — pokolenie wiosenne. Dalsze badania LORKOVICIA ustaliły również, że *L. major* GRUND. jest tylko podgatunkiem *L. morsei* FENT. *L. morsei morsei* FENT. występuje w środkowej i wschodniej Azji oraz w Japonii. *L. morsei major* GRUND. według LORKOVICIA poza Kroacją, znajduje się i w innych krainach Jugosławii, w Rumunii, na Węgrzech, w Austrii, na Ukrainie i w Rosji do Uralu (Turgojak).

Okazy *L. morsei major* GRUND. gen. vern. *croatica* GRUND. na ogół łatwo wyróżniają się od okazów *L. sinapis* (L.) gen. vern. *lathyri* HB. silnie wydłużonym wierzchołkiem skrzydeł przednich oraz nieco ich ubarwieniem i wielkością, a mikroskopowo, poza różnicami w budowie aparatu kopulacyjnego, na ogół odmienną budową łusek. Kształt skrzydeł okazów, należących do pokoleń letnich, wykazuje tylko bardzo słabe różnice u obu gatunków. Łuski *L. sinapis* (L.) są zazębione, gdy *L. morsei major* GRUND. — zaokrąglone. Zdarzają się jednak okazy pokolenia wiosennego, u których wyraźnie zaznaczają się wydłużenia wierzchołków skrzydeł przednich, łuski są jednak zazębione, w tych zaś wypadkach trudno jest bez zbadania aparatu kopulacyjnego ustalić przynależność gatunkową motyla.

L. morsei major GRUND. lata w tych samych miejscach co i *L. sinapis* (L.) jest jednak stosunkowo rzadszy. Do stanowisk występowania tego motyla na Podolu, podanych przez TOLLA, dodać należy Zaleszczyki, Woszczelówkę, Sinków, Dźwiniaczkę i Dźwinogród. Łowiony był w czasie od 21 IV do 21 V i od 15 VI do 25 VIII.

L. morsei major GRUND. złowiłem z p. ADAMCZEWSKIM również w okolicach Kosowa Pokuckiego, a p. W. PATRYN w Lisowicach w pow. stryjskim.

Satyridae.

Erebia medusa F. Pojawia się w maju na terenach zalesionych w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Erebia aethiops Esp. Bilcze (WERCHR., 1869, 1893), Dobrowlany (ŚWIĄTK., 1928).

Również nierzadki na terenach zalesionych w Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywem i Kołodróbce. Obserwowany był w cią-

gu lipca, w końcu tego miesiąca już jako okazy zlatane. Dr ŚWIDERSKI łowił jednak w większej ilości jeszcze w pierwszej połowie sierpnia 1933 r. zupełnie świeże motyle tego gatunku (lasu Torskie).

Melanargia galathea (L.). Bilcze (WERCHR., 1869), Podole, jako var. *leucomelas* Esp. (MAŃK., 1892).

Liczny na ściankach i polanach leśnych. Obserwowany był w czasie od 13 VI do 20 VII, w r. 1933 fruwały wyjątkowo jeszcze świeże okazy 3 VIII. Łowiony był w Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Sinkowie, Kołodróbce, Krzywcu i Dźwinogrodzie. Zaznacza się duża zmienność co do wielkości poszczególnych okazów, rozpiętość skrzydeł waha się od 36 do 52 mm; zmienne jest również nałożenie żółtego tła skrzydeł ♂♂.

Satyrus hermione (L.). ROMANISZYN w „Faunie Motyli Polski” wykazuje ten gatunek z okolic Buczacza (leg. HIRSCHLER).

Satyrus dryas Scop. Bilcze (WERCHR., 1869, 1893).

Dość częsty na ściankach i polanach leśnych. Obserwowany był w czasie od 8 VII do 25 VIII w Żeżawie, Ubierzowej, Krzywem, Doroszowie, Wołczkowie, Sinkowie, Hłodach, Babińcach i Dźwinogrodzie.

Pararge aegeria egerides Stgr. Pyszkowce koło Buczacza, leg. HIRSCHLER (ROMANISZYN, „Fauna Motyli Polski”).

Pospolity prawdopodobnie w trzech pokoleniach. Obserwowany w czasie od 27 IV do 17 IX w Uściczku, Zaleszczykach, Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie, Kołodróbce, Krzywcu, Wołkowcach i Dźwinogrodzie.

Pararge megera (L.). Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Stosunkowo mniej rozpowszechniony, obserwowany w Dobrowlanach i Wołczkowie w czasie od 13 VII do 14 VIII.

Pararge maera (L.). Bilcze (WERCHR., 1869), Dobrowlany (ŚWIĄTK., 1926).

Łowiony był stosunkowo nielicznie w dwóch pokoleniach, od 9 V do 6 VI i od 12 do 20 VII, w Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Pararge achine Scop. Występuje na cienistych drogach leśnych, łowiony pojedynczo w Ubierzowej, Doroszowie i Wołcz-

kowe, w czasie od 5 do 17 VI 1934 i 1935 r., liczniej jedynie w Dźwinogrodzie w ostatnich dniach maja 1936 r.

Aphantopus hyperanthus (L.). Podole (WIERZ., 1867).

Pospolity, jak wszędzie, łowiony w czasie od 21 VI do 2 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem, Bedrykowcach, Doroszowie, Wołczkowie, Sinkowie i Dźwinogrodzie. Okazy podolskie wyróżniają się kontrastowo zabarwionym spodem skrzydeł.

Epinephele jurtina (L.). Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Równie częsty i pospolity, jak gatunek poprzedni, łowiony w tych samych miejscowościach i w tym samym czasie.

Epinephele lycaon ROTT. Bilcze, częsty (WERCHR., 1869, 1893).

Nie spotykaliśmy tego gatunku na Podolu jarowym.

Coenonympha hero (L.).

Dość częsty na polankach leśnych, łowiony w Ubierzowej, Dźwiniacze i Dźwinogrodzie, przez maj do połowy czerwca.

Coenonympha iphis SCHIFF. Podole (WIERZ., 1867), Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Pospolity w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Gródku i Dźwinogrodzie, łowiony od 20 V do 8 VIII.

Coenonympha arcania (L.). Również dość częsty na polankach leśnych w Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej i Wołczkowie od 26 V do 8 VIII.

Coenonympha pamphilus (L.). Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Pospolity, jak wszędzie. Materiały posiadamy z Zaleszczyk, Woszczelówki, Ubierzowej, Wołczkowa, Gródka, Wołkowic i Dźwinogrodu, łowione od 2 V do 7 VIII.

Coenonympha tiphon ROTT. Poznanka Gniła (WERCHR., 1869, 1893).

Nie łowiliśmy tego gatunku na Podolu jarowym.

Nymphalidae.

Apatura iris (L.). Rzadki widocznie na Podolu, gdyż obserwowano tylko kilka okazów tego gatunku w Doroszowie, Ubierzowej i Dźwiniacze, w czasie między 11 a 28 VI. W Ubie-

rzowej znalazł p. ADAMCZEWSKI gąsienicę *A. iris* (L.) na iwie (7 V 1934).

Apatura ilia SCHIFF. Bilcze, jako ab. *clytie* SCHIFF. (WERCHR., 1869), Szerszeniowce, jako ab. *eos* ROSSI (ROMAN., „Fauna Motyli Polski).

Również rzadki: 2 ♂♂, Ubierzowa, 10 i 27 VI 1934, leg. AD.; 1 ♂, Krzywe, 27 VI 1934 i 1 ♂, Wołczków, 23 VI 1935, leg. TOLL. Okazy te należą do formy *clytie* SCHIFF.

Neptis hylas (L.) subsp.? Dźwinogród (ŁOMN., 1877), Kopaczyńce (ROMAN., „F. M. P.”).

Motyl ten występuje na Podolu jako forma, wyglądem swym najbardziej przypominająca południowo-rosyjski podgatunek *sapho* PALL., a wyraźnie różniąca się od środkowo-europejskiego *N. hylas aceris* F. Potwierdzało by to, co pisze H. STRICHEL w dziele SEITZA o subsp. *sapho* PALL.: „Die Form fliegt in fast unveränderter oder ähnlicher Gestalt in der Bukowina, Bulgarien und anschließenden Ländern”. Podobieństwo okazów podolskich do subsp. *sapho* PALL. szczególnie wyraźnie zaznacza się u osobników pokolenia wiosennego. Nadmienić jednak muszę, że nieliczne okazy *N. hylas* (L.) jakie posiadamy w Muzeum z okolic Lwowa i Kosowa Pokuckiego w Polsce oraz okolic Bukaresztu w Rumunii, bardziej wyglądem swym zbliżają się do motyli podolskich, niż do okazów z Austrii należących do subsp. *aceris* F. Podgatunku występującego na Podolu nie zaliczam ostatecznie do subsp. *sapho* PALL. dlatego, że dwa okazy jakie posiadamy w Muzeum z Nowohopierska w Rosji południowej posiadają jeszcze silniej rozwinięte białe plamy na skrzydłach, niż omawiane okazy podolskie. Opisać należało by zapewne specjalny podgatunek, czego nie czynię, ze względu na brak dostatecznych materiałów porównawczych.

N. hylas (L.) subsp. ? pojawia się dość licznie w dwóch pokoleniach na terenach leśnych, szczególnie w pobliżu strumyków. Łowiony od 29 IV do 23 VI i od 16 VII do 7 VIII w Uściczku, Rosochaczu koło Czortkowa, Żabińcach, Żezawie, Zaleszczykach, Ubierzowej, Bedrykowcach, Dźwiniaczu, Wołczkowie, Wołkowcach i Dźwinogrodzie.

Limenitis camilla (L.). Okol. Buczacza, leg. HIRSCHL., Nowosiółki, Lackie, leg. ŚWIĄTK., Szerszeniowce, leg. ROMAN. (ROMAN., „F. M. P.”).

Stosunkowo nierzadki w jednym pokoleniu, na terenach leśnych. Łowiony w czasie od 18 V do 4 VIII w Uścieczku, lasach Torskich, Ubierzowej, Bedrykowcach, Wołczkowie i Krzywczu. Pan ADAMCZEWSKI zbierał dorosłe gąsienice w Ubierzowej w pierwszej dekadzie maja 1934 r. na *Lonicera* L. sp.

Pyrameis atalanta (L.). Bilcze, Poznanka Gniła, (WERCHR., 1869).

Po przezimowaniu okazy łowione były od 21 IV, osobniki letnie obserwowano od 27 VI do jesieni. W końcu września 1935 r. p. ADAMCZEWSKI zbierał jeszcze małe gąsienice *P. atalanta* (L.). W zebranych materiale znajdują się okazy z Zaleszczyk, Woszczelówki, Ubierzowej, Wołczkowa, Sinkowa i Dźwinogrodu.

Pyrameis cardui (L.). Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Liczny w całym jarze Dniestru od maja do października. W zebranych materiale znajdują się okazy z Krzywego, Wołczkowa, Sinkowa, Krzywca i Dźwinogrodu.

Vanessa jo (L.). Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Dość pospolity wszędzie, obserwowany był od kwietnia do października, zebrano materiał z Zaleszczyk, Woszczelówki, Dobrowlan, Ubierzowej i Dźwinogrodu.

Vanessa urticae (L.). Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Pospolity wszędzie w tym samym czasie co i poprzedni, w końcu maja łowiono już młode okazy (leg. AD.). W zebranych materiale znajdują się okazy z Ubierzowej, Wołczkowa i Dźwinogrodu.

Vanessa polychloros (L.). Mniej liczny od dwóch poprzednich. Obserwowany był jedynie na wiosnę w Ubierzowej, Wołczkowie, Dźwinogrodzie i Trubczynie od 13 do 29 kwietnia. Kilka okazów otrzymano ex l. w końcu czerwca.

Vanessa xanthomelas Esp. Buczacz, leg. HIRSCHLER (ROMAN., „F. M. P.”). W jarze Dniestru tego gatunku nie łowiliśmy.

Polygona c-album (L.). Bilcze (WERCHR., 1869).

Nierzadki w lasach i ogrodach, w kwietniu po przezimowaniu, a następnie obserwowany od pierwszych dni czerwca do

końca września w lasach Torskich, Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Araschnia levana (L.). Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR. 1869).

Obserwowany był w lasach Torskich, Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej i Dźwinogrodzie. W pokoleniu wiosennym łowiony w czasie od 10 IV do 11 V, gdy gen. aest. *prorsa* (L.)—od 17 VI do 20 VIII. Jeden okaz pokolenia wiosennego na pierwszy rzut oka zbliża się ubarwieniem skrzydeł do *Libythea celtis* FUESSL. (leg. TOLL).

Melitaea cynthia Hb. ROMANISZYN w „Faunie Motyli Polski“ pisze o tym motyle: „Okazy tego alpejskiego gatunku łowił WERCHRATSKI w Bilczu na ściankach Seretu (Podole), przy końcu lipca do połowy sierpnia“. Po dokładnym jednak przejrzeniu prac WERCHRATSKIEGO, nie znalazłem wzmianki o występowaniu *M. cynthia* Hb. na Podolu. Prawdopodobnie zaszła tu pomyłka, gdyż ROMANISZYN nie wykazuje dla Podola *M. trivia* SCHIFF., chociaż WERCHRATSKI wymienia ten gatunek z Bilcza nad Seretem. Myśmy łowili go dość licznie w Wołczkowie po drugiej stronie Seretu. Zaznaczyć przy tym należy, że nazwa *M. trivia* Esp. nec SCHIFF. jest synonimem *M. cynthia* Hb., co mogło przyczynić się właśnie do pomyłki ROMANISZYN. Mam wrażenie, że *M. cynthia* Hb. należy skreślić nie tylko z fauny Podola polskiego, lecz w ogóle z fauny Polski, gdyż wzmianka MAŃKOWSKIEGO (1892) o występowaniu tego alpejskiego motyla na Śląsku, jak słusznie przypuszcza STUGLIK (1934), jest również wątpliwa.

Melitaea aurinia ROTT. W zbiorach p. ROMANISZYN znajduje się okaz tego gatunku łowiony przez p. J. JAROSIEWICZA w okolicach Zaleszczyk.

Melitaea phoebe KNOCH. Podole (MAŃK., 1892).

Nie łowiliśmy tego gatunku na Podolu, natomiast w zbiorach p. ŚWIDERSKIEGO znajduje się okaz *M. phoebe* KNOCH., znaleziony jakoby w okolicach Zaleszczyk przez p. Wł. GWOŹDZIŃSKIEGO.

Melitaea didyma O. Bilcze (WERCHR., 1869), okolice Buczacza (ROMAN., „F. M. P.“).

Gatunek ten występuje dość licznie na ściankach i polankach leśnych w dwóch pokoleniach. Łowiony był od 14 V do 10 VIII w lasach Torskich, Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Doroszwowie, Wołczkowie, Kołodróbce, Hłodach, Babińcach, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Melitaea trivia SCHIFF. Bilcze (WERCHR., 1869), Koma-

rówka na zachód od Buczacza, leg. HIRSCHLER (ROMAN., „F. M. P.”).

Motyl ściśle zlokalizowany, lecz nierzadki na południowych zboczach jarów w Wołczkowie i Dźwinogrodzie. Występuje w dwóch pokoleniach wyraźnie zróżnicowanych swą wielkością. W pokoleniu wiosennym, większym, łowiony był od 13 V do 11 VI, gdy w pokoleniu letnim, jako gen. aest. *nana* STGR., od 16 VII do 17 VIII. Poza Podolem gatunek ten znany jest w Polsce jedynie jako rzadkość z okolic Rohatyna, Stanisławowa i Olchowej we Wschodnich Karpatach.

Melitaea aurelia NICK. Gatunek ten łowiony był licznie jedynie w Dźwinogrodzie, między 14 a 24 VI 1936 (leg. AD.). Poza tym w zebranych materiale znajduje się 1 ♂ z okolic Zaleszczyk, 10 VIII 1933 (leg. RUSZCZ.) oraz 7 ♂♂ z Wołczkowa, złowionych między 10 VI i 2 VII 1935 (leg. TOLL). Występowanie tego gatunku na Podolu zostało stwierdzone na podstawie badań budowy aparatu kopulacyjnego obu płci. W zewnętrznym wyglądzie *M. aurelia* NICK. wykazuje dużą zmienność ubarwienia tak górnej jak i spodniej strony skrzydeł. W zebranych materiale nie odnalazłem jednak pokrewnego gatunku *M. britomartis* ASSMANN, który, jak ustalili zresztą już DAMPF (1910), SUSCHKIN (1913) i ROCCI (1932), posiada zupełnie odmienną budowę aparatu kopulacyjnego samczego, a jak stwierdziłem i samczego. Aparat kopulacyjny *M. britomartis* ASSMANN zbliżony jest raczej do aparatu *M. athalia* ROTT. choć jest również wyraźnie różny. *M. britomartis* ASSMANN stwierdziłem z Polski z okolic Warszawy, Siedlec, Ostrowa Lubelskiego i Szklä (pow. Jaworów).

Melitaea athalia ROTT. Podole (WIERZ., 1867).

Pospolity, prawdopodobnie w dwóch pokoleniach. Łowiony był od 12 V do 8 VIII, w Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Sinkowie i Dźwinogrodzie.

Melitaea dictynna ESP. Zdaje się lokalny. Dotychczas znany jeden okaz z Krzywca, 13 VI 1936 (leg. TOLL) i dziewiętnaście okazów z Dźwinogrodu, 25 V—16 VI 1936, (leg. AD.).

Argynnis selene SCHIFF. Bilcze (WERCHR., 1869).

Stosunkowo nie tak liczny, jak w innych okolicach Polski, łowiony był w dwóch pokoleniach, między 18 V i 27 VII w Ubie-

rzowej, Wołczkowie, Dźwiniacze i Dźwinogrodzie. Pojawia się na polankach leśnych.

Argynnis euphrosyne (L.). Nowosiółki koło Złoczowa (ŚWIĄTK., 1924).

Robi wrażenie motyla rzadkiego na Podolu, w zebranych materiale znalazłem bowiem tylko trzy okazy tego gatunku: Dobrowlany, 14 VI 1934 i Ubierzowa, 5 i 12 V 1934, (leg. Ad.).

Argynnis dia (L.). Bilcze (WERCHR., 1869).

Niezbyt liczny na polankach i ściankach przypuszczalnie w dwóch pokoleniach. Łowiony między 21 IV i 2 IX w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Argynnis lathonia (L.). Bilcze (WERCHR., 1869).

Pospolity, jak wszędzie w Polsce, łowiony w czasie od 21 IV do 25 IX w Dobrowlanach, Ubierzowej, Doroszowie, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Argynnis aglaja (L.). Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Pojawia się pojedynczo na polankach leśnych między 14 VI i 19 VII, łowiony w Krzywem, Doroszowie, Wołczkowie, Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Argynnis adippe (L.). Podole (WIERZ., 1867), Bilcze (WERCHR., 1869, 1893).

Woszczelówka, 1 VIII 1934 (leg. ŚWID.), Wołczków 13 VIII 1935, ab. *cleodoxa* O. (leg. TOLL).

Argynnis laodice PALL. Bilcze (WERCHR., 1869).

Lokalny na bardziej otwartych miejscach w lasach, lecz w miejscach występowania nierzadki. Łowiony był między 17 VII a 11 VIII w lasach Torskich, Doroszowie i Wołczkowie.

Argynnis paphia (L.). Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Dość liczny w jasnych lasach, łowiony był między 10 VI i 4 VIII w Uściczku, lasach Torskich, Woszczelówce, Ubierzowej, Doroszowie, Dźwiniaczu i Wołczkowie. Złowiono jeden okaz obojnaczy (leg. TOLL).

Erycinidae.

Libythea celtis FUESSL. [MAŃKOWSKI (1892) wymienia ten gatunek z Podola, przypuszczalnie jednak nie polskiego; nasze badania nie stwierdziły dotychczas występowania na polskim Podolu tego południowego gatunku.

Nemeobius lucina (L.). Podole (WIERZ., 1867), połudn.-wsch. Podole (WERCHR., 1869), Dobrowlany (ŚWIĄTK., 1926), Buczacz, leg. HIRSCHL., (ROMAN., „F. M. P.”).

Dość liczny na polanach i drogach leśnych. Występuje w dwóch pokoleniach w lasach Torskich, Dobrowlanach, Ubierzowej, Bedrykowcach, Doroszowie, Wołczkowie, Wołkowcach i Dźwinogrodzie. Łowiony od 21 IV do 14 VI i od 30 VI do 4 VIII.

Lycaenidae.

Callophrys rubi (L.). Łowiony był tylko w wiosennym pokoleniu od 18 V do 28 VI w Ubierzowej, Krzywem, Doroszowie, Wołczkowie, Sinkowie i Dźwinogrodzie.

Thecla spini SCHIFF. Bilcze (WERCHR., 1869, 1893).

Nierzadki na kwitnących krzewach w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Sinkowie, Kołodróbce, Hłodach i Dźwinogrodzie. Łowiony w czasie od 11 VI do 2 VIII.

Thecla w-album KNOCH. Podole (WIERZ., 1867).

Występuje razem z poprzednim i następnymi gatunkami ogońcyków, lecz jest rzadszy. Łowiony od połowy czerwca do pierwszych dni sierpnia w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Kołodróbce i Krzywczu.

Thecla ilicis ESP. Podole (WIERZ., 1867), Podole (MAŃK., 1892).

Niezbyt częsty w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie przez czerwiec do pierwszych dni sierpnia.

Thecla acaciae F. Płd.-wsch. Podole (WIERZ., 1867).

Nierzadki w pobliżu tarnin w Zaleszczykach, Ubierzowej, Doroszowie, Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie. Łowiony od 14 V do 30 VII.

Thecla pruni (L.). Buczacz (ROMAN., „F. M. P.”).

Zdaje się najrzadszy gatunek z rodzaju *Thecla* F. na Podolu. Znane są trzy okazy z Ubierzowej, 11, 13 i 22 V 1934 (leg. ŚWID., TOLL).

Zephyrus quercus (L.). Poznanka Gniła, Sorocko, Bilcze (WERCHR., 1869, 1893).

Nieczęsty w lasach dębowych w Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie i Kołodróbce, łowiony od 7 VII do 10 VIII.

Zephyrus betulae (L.). Bilcze (WERCHR., 1869).

Obserwowany pojedynczo w Zaleszczykach, Dobrowlanach, Krzywem, Wołczkowie i Hłodach od 8 VII do 24 IX.

Chrysophanus virgaureae (L.). Bilcze (WERCHR., 1869, 1893).

Zdaje się rzadki na Podolu, złowiliśmy jedynie trzy okazy: dwa w Wołczkowie, 16 i 19 VII 1934, leg. AD. i KRM. oraz jeden w lesie Kruhalec koło Babiniec, 24 VII 1936, leg. TOLL.

Chrysophanus thersamon ESP. Bilcze (WERCHR., 1869, 1893), Pieczarna, Dobrowlany, Szerszeniowce (ŚWIĄTK., 1926, 1930).

Zdaje się rozpowszechniony w całym jarze Dniestru w dwóch pokoleniach, występuje jednak nielicznie na ukwieconych polanach i ściankach. Łowiony częściej w drugim pokoleniu w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Dźwiniaczu, Wołczkowie i Krzywczu od 16 lipca do 24 sierpnia. Z pierwszego pokolenia dr ŚWIDERSKI złowił tylko 1 ♀ w Ubierzowej 20 V 1935.

Z Polski gatunek ten poza Podolem wykazany tylko z Ostroga nad Horyniem na Wołyniu (ROMAN., „F. M. P.”). Zaliczyć go należy do elementów pontyjskich, wkraczających do południowo-wschodniego zakątka naszego kraju. *Ch. thersamon* ESP. znany jest z Fergany, Turkiestanu, Azji środkowej, Azji Mniejszej, Kazania w Rosji, Półw. Bałkańskiego, Rumunii, Jugosławii, Węgier, Czechosłowacji, Saksonii i Italii.

Chrysophanus dispar rutilus WERNB. Bilcze (WERCHR., 1869), Podole (GARB., 1892).

Stosunkowo nierzadki na Podolu, występuje w dwóch pokoleniach w Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie, Kołodróbcie i Krzywczu. Motyle pokolenia wiosennego *vernalis* HORM. są większe od okazów pokolenia letniego. Gen. vern. *vernalis* HORM. obserwowana była od 13 V do 7 VI, gdy pokolenie letnie od 11 VII do 12 VIII. Jeden ♂ pokolenia wiosennego z Dobrowlan posiada po dwie czarne plamki na skrzydłach przednich, a nie po jednej, jak to bywa normalnie (leg. TOLL).

Chrysophanus hippothoë (L.). Podole (WIERZ., 1867), Bilcze (WERCHR., 1869).

Podczas naszych badań nie złowiliśmy tego gatunku na Podolu jarowym.

Chrysophanus phlaeas (L.). Podole (WIERZ., 1867), Bilcze, Poznanka Gniła, Zarubińce (WERCHR., 1869).

Pospolity, jak wszędzie, w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Wołczkowie, Sinkowie, Kołodróbce i Dźwiniogrodzie. Łowiony między 26 V a 20 IX.

Chrysophanus dorilis HUFN. Podole (WIERZ., 1867), Bilcze (WERCHR., 1869).

Zdaje się dość rzadki na Podolu. Pojedyncze okazy tego gatunku złowione zostały w Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywcu i Wołkowcach, w czasie między 5 a 31 V oraz 21 VII i 10 VIII. 1 ♀ z Krzywca, 29 V 1936, jest wyjątkowo duża i ciemna (leg. TOLL).

Glaucopsyche baton (BGSTR.). Dobrowlany (ŚWIĄTK., 1926).

Występuje pojedynczo na ściankach i polankach leśnych, w dwóch pokoleniach, w maju i od końca czerwca przez lipiec. Łowiony w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Gródku, Kołodróbce i Wołkowcach.

Glaucopsyche orion (PALL.). Dobrowlany (ŚWIĄTK., 1928).

Dość częsty w dwóch pokoleniach, szczególnie w pobliżu strumyków. Łowiony od 28 IV do 27 VII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie, Sinkowie, Kołodróbce, Hłodach, Krzywcu, Wołkowcach i Dźwiniogrodzie. Bardzo zmienny w ubarwieniu; w zebranych materiale znajdują się okazy od jasnoniebieskich w czarne plamy do prawie jednolicie czarnych (ab. *nigra* GERH.). Okazy ciemne trafiają się przede wszystkim w pokoleniu letnim. Znany jest ten gatunek wyłącznie z Polski południowej (Roztocze, Podkarpacie wsch., Pieniny i Śląsk), na zachodzie Europy zachodzi dalej na północ.

Glaucopsyche cyllarus (ROTT.). Nieliczny na polanach leśnych. Łowiony od 11 V do 13 VII w Zaleszczykach, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem, Doroszowie, Wołczkowie, Sinkowie i Krzywcu, jeden tylko okaz z 5 VIII 1933. Większość ♀♀ posiada zabarwienie czysto czarne, bez domieszki barwy niebieskiej (ab. *andereggi* RÜHL.).

Glaucopsychealcon (SCHIFF.). Komarówka koło Buczacza, leg. HIRSCHL. (ROMAN., „F. M. P.”).

Okazy tego gatunku, zebrane na Podolu, są wyraźnie większe od spotykanych w innych okolicach Polski, ♂♂ dochodzą do 38 mm, a ♀♀ do 40 mm. Stosunkowo licznie wystąpił od końca czerwca do połowy lipca 1934 r. na ściance Krzywę,

prócz tego pojedynczo łowiony był w Ubierzowej, Wołczkowie i Monastyrku.

Lycanopsis argiolus (L.). Podole (WIERZ., 1867), Bilcze (WERCHR., 1869).

Pospolity, jak wszędzie, w dwóch pokoleniach od 4 IV do 7 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem i Dźwinogrodzie.

Everes argiades (PALL.). Podole (WIERZ., 1867), Bilcze (WERCHR., 1869).

Nierzadki w dwóch pokoleniach. Okazy gen. vern. *polysperchon* BERGSTR. są na ogół mniejsze od osobników pokolenia letniego. W materiale zebrany na Podolu różnice te zatracają się, gdyż osobniki różnej wielkości złowione zostały w obydwóch pokoleniach; to samo zresztą zauważyłem w materiale zebrany przeze mnie na Podlasiu. *E. argiades* (PALL.) był spotykany w jarze Dniestru i Seretu w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Wołkowcach i Dźwinogrodzie. Okazy gen. vern. *polysperchon* BERGSTR. łowiono od 23 IV do 26 VI, zaś okazy pokolenia letniego od 3 VII do 13 VIII.

Everes decolorata (STGR.). Zaleszczyki, leg. JAROSIEWICZ (ROMAN, 1933, jako *E. argiades* PALL. ab. *decolorata* STGR.).

Odrębność gatunkową tej formy omówiłem już w niedawno ogłoszonej drukiem pracy (KREMKY, 1937). Występuje razem z poprzednim w dwóch pokoleniach. Łowiony był w Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie i Dźwinogrodzie. Okazy gen. vern. *vernalis* GRUND. zebrano od 9 V do 24 VI, gdy pokolenia letniego—od 9 VII do 5 VIII.

E. decolorata (STGR.) poza Polską znany jest z Rumunii, Węgier, Austrii, Jugosławii, Albanii i Macedonii.

Everes minimus FUESSL. Bilcze (WERCHR., 1869, 1893).

Nieliczny w dwóch pokoleniach w lasach Torskich, Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Bedrykowcach i Krzywczu od 21 V do 20 VI i od 13 VII do 5 VIII.

Lycæna argyrognomon danapiensis STEMPF. & SCHM. Rozprzestrzeniony w jarze Dniestru i Seretu, lecz Nieliczny. Łowiony w dwóch pokoleniach (9 V—11 VI i 13 VII—5 VIII) w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Sinkowie, Kołodróbce i Dźwinogrodzie.

Lycaena argus (L.). Bilcze (WERCHR., 1869). Nie złowiliśmy tego gatunku na Podolu jarowym, WERCHRATSKI zaś nie wymienia *L. argyrognomon* BERGSTR. Możliwe, że zaszła pomyłka WERCHRATSKIEGO w oznaczeniu.

Lycaena eumedon ESP. Złowiłem trzy okazy w Wołczkowie 10 i 19 VII 1934; wypłazałem je spośród kęp *Geranium* L. sp.

Lycaena semiargus ROTT. Podole (WIERZ., 1867).

Tylko 1 ♀, tego gdzie indziej pospolitego motyla, została złowiona w Ubierzowej, 10 V 1934, leg. AD.

Lycaena icarus ROTT. Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Bardzo pospolity w całym jarze Dniestru i Seretu. Łwiony od 29 IV do 22 IX w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Krzywem, Ubierzowej, Wołczkowie, Sinkowie, Kołodrobce, Hłodach, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Lycaena thersites CHAPM. W licznym materiale *L. icarus* ROTT. z Podola znalazłem pewną ilość okazów, nie posiadających czarnych oczek od spodu nasady skrzydeł przednich. Okazy te były na ogół nieco mniejsze od okazów *L. icarus* ROTT., posiadały skrzydła bardziej wydłużone i nieco odmienny odcień barwy niebieskiej skrzydeł ♂♂. Po spreparowaniu aparatu kopulacyjnego okazało się, że są to *L. thersites* CHAPM. Gatunek ten nie był dotychczas wykazywany z Polski. Znany z południowo-wschodniej i południowej Europy oraz z Azji Mniejszej i Turkiestanu. Najdalej na północ obserwowany był w Niemczech.

W zebranych materiale wykazałem 3 ♂♂ i 11 ♀♀, złowionych w Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Bedrykowcach, Krzywczu i Dźwinogrodzie, w pokoleniu wiosennym od 13 do 28 V, a w pokoleniu letnim od 12 do 31 VII (leg. AD. i ŚWID.).

Lycaena amandus SCHN. 1 ♂ złowił dr ŚWIDERSKI w Woszczelówce 21 V 1934 r. Okaz ten posiada wyraźne czarne plamy przy brzegu skrzydeł tylnych.

Lycaena hylas ESP. Bilcze (WERCHR., 1869), Lackie, Łysa Góra (ŚWIĄTK., 1924), Komarówka pod Buczaczem, leg. HIRSCHL. (ROMAN., „F. M. P.”).

Nie złowiliśmy tego gatunku na Podolu jarowym.

Lycaena coridon PODA. Bilcze (WERCHR., 1869).

Lokalny, lecz w miejscu występowania na ogół liczny, na słonecznych polanach leśnych. Łowiony od 8 VII do 15 VIII w lasach Torskich, Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie i Okopach.

Lycaena bellargus ROTT. Bilcze (WERCHR., 1869, 1893).

Liczny na polanach leśnych i ugorach w kilku pokoleniach od 13 V do 21 IX w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Sinkowie, Kołodróbce, Hłodach, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Zmienność *L. bellargus* ROTT. zaznacza się w wielkości skrzydeł, wielkości czarnych punktów na tylnych skrzydłach ♂♂ oraz w niebieskim zabarwieniu i czerwonych plamach na przednich skrzydłach ♀♀.

Lycaena damon SCHIFF. Błotnia koło Brzeżan (WERCHR., 1869), Podole (GARB., 1892).

Podczas ostatnich badań na Podolu nie łowiliśmy tego gatunku.

Lycaena meleager ESP. Bilcze (WERCHR., 1869), Podole (MAŃK., 1892), Komarówka, leg. HIRSCHL. (ROMAN., „F. M. P.”), Podole (GARB., 1892).

Na ogół nierzadki, w r. 1934 w jarze Krzywe bardzo liczny na miejscach silnie nasłonecznionych. Prócz tego obserwowany w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej i Dobrowlanach od 17 VI do 1 VIII. Okazy *L. meleager* ESP., łowione na Podolu, są na ogół mniejsze od okazów tego gatunku z innych okolic Polski (Pieniny oraz okolice Pilicy, Ojcowa, Lubartowa i Lublina). Zaznacza się tu duża zmienność ubarwienia ♀♀, od typowych niebieskich do ciemnych ab. *steeveni* TR.

Lycaena astrarche BGSTR. Tylko dwa okazy tego gatunku zostały dotychczas złowione w jarze Dniestru: Dobrowlany, 6 VII 1934 i Ubierzowa 18 V 1936, leg. TOLL.

Hesperiidae.

Carcharodus alceae ESP. Bilcze (WERCHR., 1869).

Nieliczny na słonecznych miejscach w dwóch pokoleniach osobniki pokolenia letniego są większe od okazów pokolenia wiosennego. Łowiony od 22 IV do 29 V i od 20 VI do 17 VII

w Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Gródku, Kołodróbce, Babińcach, Wołkowcach i Dźwinogrodzie.

Carcharodus altheae HB. Gatunek ten wymienia jedynie GARBOWSKI (1892) z Podola.

Przez nas dotychczas nie stwierdzony.

Hesperia carthami HB. Nierzadki w pierwszym pokoleniu, łowiony od 8 V do 11 VI w Zaleszczykach, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem i Krzywczu. W lipcu 1934 r. widziałem jeden okaz w Wołczkowie, prawdopodobnie drugiego pokolenia, lecz nie udało mi się go złowić.

Hesperia serratulae RBR. Tylko dwa okazy znaleziono w Ubierzowej 10 VI 1934, leg. AD.

Hesperia alveus HB. Bilcze (WERCHR., 1869).

Również tylko trzy okazy złowiono w Dobrowlanach, 25 VII 1934; Krzywem, 20 VII 1934 i Wołczkowie, 7 VIII 1934, leg. TOLL.

Hesperia malvae (L.). Bilcze (WERCHR., 1869, 1893).

Wszędzie liczny w dwóch pokoleniach, łowiony bowiem od 14 IV do 20 V i od 12 VII do 1 VIII, w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie, Zazulińcach i Dźwinogrodzie. Zaznacza się duża zmienność w ubarwieniu spodu skrzydeł tylnych.

Thanaos tages (L.). Bilcze (WERCHR., 1869, 1893).

Również liczny w dwóch pokoleniach, występuje razem z poprzednim od 21 IV do 16 V i od 3 VII do 9 VIII w Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Monastyrku, Gródku, Zazulińcach, Krzywczu, Wołkowcach i Dźwinogrodzie.

Heteropterus morpheus PALL. Gatunek ten wymienia jedynie GARBOWSKI (1892) z Tarnopola i Okopów.

Pamphila palaemon PALL. Podole pld.-wsch. (WIERZ., 1867).

Nierzadki w wilgotnych, kwiecistych zaroślach leśnych, łowiony od 3 V do 10 VI w Ubierzowej, Wołczkowie, Wołkowcach, Dźwiniacze i Dźwinogrodzie.

Adopaea lineola O. Bilcze (WERCHR., 1869, 1893).

Niezbyt liczny, stwierdzony w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Krzywem, Wołczkowie i Dźwinogrodzie od 10 VI do 21 VII.

Adopaea thaumas HUFN. Bilcze (WERCHR., 1869).

Również nieliczny, łowiony w Woszczelówce, Dobrowlanach, Wołczkowie i Krzywczu od 13 VI do 23 VII.

Augiades sylvanus ESP. Podole (WIERZ., 1867).

Dość liczny w Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Sinkowie i Dźwinogrodzie od połowy maja do pierwszych dni sierpnia.

Erynnis comma (L.). Bilcze (WERCHR., 1869).

Łowiony pojedynczo w Woszczelówce i Wołczkowie od 1 do 12 VIII.

Zygaenidae.

Procris pruni SCHIFF. Na południe od Czortkowa (WIERZ., 1867).

Nieliczny na ściankach: okolice Zaleszczyk, 17 VI 1934 (leg. RUSZCZ.), Krzywe, 26 VI 1934 (leg. AD.), trzy okazy z Wołczkowa 23, 27 VI i 6 VII 1935 (leg. TOLL.) oraz sześć okazów z Dźwinogrodu, 16—24 VI 1936 (leg. AD.).

Procris globulariae HB. Lackie, Łysa Góra (ŚWIAŃK., 1924).

Dane te należy prawdopodobnie odnieść do gatunku następnego.

Procris acanthophora AGENJO (= *P. cognata* HERRICH-SCHÄFFER nec RAMBUR). AGENJO (1936) w pracy swej o hiszpańskich motylach z rodzaju *Procris* F. wykazuje, że, wobec wybitnych różnic w budowie aparatów kopulacyjnych, *P. cognata* HERRICH-SCHÄFFER i *P. cognata* RAMBUR są różnymi gatunkami. Wobec tego, że nazwa *P. cognata* RAMB. jest starszą (r. 1840) od nazwy *P. cognata* HS. (r. 1851—1852), dla tego ostatniego gatunku AGENJO proponuje nową nazwę *Procris acanthophora* n. nov.

Pan ADAMCZEWSKI złowił na światło dwa okazy z rodzaju *Procris* F. (Dźwinogród, 17 i 18 VI 1936), które zewnętrznie wyglądały na *P. globulariae* HB. Po spreparowaniu jednak genitalii ♂ okazało się, że, pomijając szczegóły, zgadzają się one wyglądem swym z opisem genitalii *P. cognata* HS. w dziele SEITZA oraz z rysunkiem genitalii *P. acanthophora* AG. w pracy AGENJO. Długi wyrostek u nasady walw na pierwszy rzut oka wskazuje, że nie może to być ani *P. globulariae* HB., ani też *P. cognata* RAMB. Podobnie wyglądające genitalia posiadają również okazy pochodzące z okolic Kosowa Pokuckiego (leg. KRM.). Przypuszczam, że do tego gatunku odnieść również nale-

ży dane ŚWIĄTKIEWICZA (1924), dotyczące okazów z Lackiego i Łysej Góry, podanych pod nazwą *P. globulariae* HB.

P. globulariae HB. wykazywany był z Polski zachodniej i południowej, należy zatem obecnie sprawdzić, które z tych danych odnoszą się rzeczywiście do *P. globulariae* HB., a które do *P. acanthophora* AG. Może okazać się, iż w Polsce w ogóle nie występuje *P. globulariae* HB.

JORDAN w dziele SEITZA wymienia następujące rozmieszczenie dla *P. acanthophora* AG. pod nazwą *P. cognata* HS.: Hiszpania, Italia, Francja, południowe wybrzeża Anglii, a jako niepewne dane: Niemcy i Austria.

Cały materiał motyli z rodzaju *Zygaena* F., jaki znajdował się w zbiorach Państwowego Muzeum Zoologicznego, a między innymi i motyle z Podola, został przesłany do opracowania do dyr. O. HOLIKA w Pradze. Wyniki badań p. HOLIKA są drukowane w oddzielnej pracy w wydawnictwach Państw. Muzeum Zoologicznego. W pracy niniejszej podam jedynie wykaz gatunków, występujących na polskim Podolu, z zaznaczeniem rozmieszczenia i czasu występowania, bez uwzględnienia podgatunków jakie tam znajdować się mogą, gdyż ustalenie tych form oraz zasięg ich geograficznego rozmieszczenia będzie już tematem pracy p. HOLIKA.

Zygaena purpuralis BRÜNNICH. Licznie łowiony w Sinkowie i Dźwinogradzie od 30 V do 28 VII (leg. AD.). Prócz tego dwa okazy znalazł w Kołodróbce p. TOLL, 30 VI 1936.

Zygaena scabiosae SCHEV. Okolice Tłustego (ROMAN., „F. M. P.”).

Nierzadki na ukwieconych ściankach i polankach leśnych. Stwierdzony w Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie i Krzywczu od 17 VI do 4 VIII.

Zygaena punctum O. Gatunek ten łowiony był licznie w Krzywem i Sinkowie oraz pojedynczo w Woszczelówce od 24 VI do 24 VII (leg. AD., ŚWID., TOLL). Wiadomość o występowaniu tego gatunku w Polsce podawał tylko GARBOWSKI (1892); mianowicie miał być złowiony jeden okaz w Iwoniczu. *Z. punctum* O. poza Polską występuje w Azji Mniejszej, Armenii, południowej Rosji, na Półwyspie Bałkańskim, w Bułgarii, Rumunii, na Węgrzech, w Austrii Dolnej, Jugosławii i Italii. Jest to element pontyjski.

Zygaena achilleae ESP. Liczny w jarze Dniestru i Seretu na ukwieconych polankach leśnych, łowiony w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem, Doroszowie, Wołczkowie, Sinkowie i Dźwinogrodzie od 16 VI do 1 VIII.

Zygaena laeta HB. Zaleszczyki (HOLIK, 1932, ROMAN., 1933).

Nierzadki w jarze Dniestru, najczęściej na ugorach i pastwiskach porośniętych mikołajkiem (*Eryngium campestre* L.) lub na ukwieconych ściankach. Łowiony był w Zaleszczykach, Dobrowlanach, Krzywem, Ubierzowej, Bedrykowcach i Krzywczu od 15 VII do 5 VIII. (leg. ŚWID., TOLL.). Jeden okaz znaleziono 17 VII 1934 na ściance w Wołczkowie (leg. KRM.). W Polsce, poza Podolem, gatunek ten nie występuje. Rozmieszczony jest w Austrii, Czechach, Morawach, Węgrzech, Jugosławii, Rumunii, Bułgarii, na Półwyspie Bałkańskim, w południowej Rosji i Azji Mniejszej. Również jest to element pontyjski.

Dr ŚWIDERSKI zebrał serię gąsienic na mikołajkach, okazało się jednak, że były wszystkie nakłute przez pasożyty.

Zygaena carniolica SCOP. Gródek (ŁOMN., 1877), Dobrowlany, Lackie, Kasowa Góra (ŚWIĄTK., 1924, 1926), okol. Czortkowa (ROMAN., „F. M. P.”), Zaleszczyki, Lackie (HOLIK, 1932).

W jarze Dniestru i Seretu na ogół liczny, lecz często silnie zlokalizowany nawet w obrębie jednego lasu. Łowiony był w Ubierzowej, Wołczkowie, Kołodróbce, Hłodach, Babińcach i Krzywczu od 30 VI do 26 VII. Gatunek ten występuje tylko w Polsce południowej, zachodząc na północ najdalej do Śląska, Wyż. Małopolskiej i Rostocza.

Zygaena filipendulae (L.). Bilcze (WERCHR., 1869).

Rozprzestrzeniony, lecz stosunkowo mniej liczny niż w innych okolicach Polski, stwierdzony od 7 do 27 VII w lasach Torskich, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Sinkowie, Hłodach i Krzywczu.

Zygaena loniceriae SCHEV. Tylko pojedyncze okazy tego gatunku złowione zostały na polanach leśnych w lipcu w Ubierzowej, Wołczkowie i Krzywczu.

Zygaena angelicae O. Nierzadki, łowiony w Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie, Sinkowie, Kołodróbce, Hłodach, Babińcach i Dźwinogrodzie od 27 VI do 24 VII.

Zygaena ephialtes (L.). Bilcze (WERCHR., 1869, 1870).

Okopy (GARB., 1892), Zaleszczyki, Dobrowlany (ŚWIĄTK., 1924, 1926), okolice Czortkowa (ROMAN., „F. M. P.”).

Pospolity wszędzie na polankach, ugorach i pastwiskach, występuje w najrozmaitszych formach: granatowych, czerwonych, rzadziej żółtych. Zbierano go w lasach Torskich, Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem, Dereńówce, Wołczkowie, Sinkowie, Hłodach, Babińcach, Krzywczu i Dźwinogrodzie, od 27 VI do 11 VIII.

Syntomidae.

Syntomis phegea (L.). Podole (WIERZ., 1867).

Rozpowszechniony w lasach, na ściankach, pastwiskach i ugorach, lecz prawdopodobnie mniej liczny od następnego gatunku. Łowiony był przez czerwiec i lipiec w Uściczku, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem, Sinkowie i Dźwinogrodzie.

Syntomis marjana STDR. Jest to gatunek wyraźnie różniący się od poprzedniego bardziej szpiczastym kształtem skrzydeł, niebiesko-zielonym ich zabarwieniem, większymi i inaczej nieco ułożonymi białymi plamami na skrzydłach, węższą żółtą przepaską na odwłoku, a szerszą przepaską u nasady tułowia oraz odmienną budową aparatu kopolacyjnego. *S. marjana* STDR. znany był z Dalmacji, Istrii, Italii, Sycylii, Albanii i Grecji. W zbiorach Państwowego Muzeum Zoologicznego znajdują się dwa okazy z Koneli (gub. kijowska, leg. L. KOWALCZEWSKI) oraz jeden okaz z Nachiczewania nad Donem, (leg. A. KRECZMER).

Z Polski dotychczas nie wykazywany, w jarze Dniestru i Seretu jest bardzo liczny, szczególnie duża ilość zebrana została ze ścianek w najbliższych okolicach Zaleszczyk. Poza tym łowiony był w lasach Torskich, Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Bedrykowcach, Wołczkowie, Gródku, Sinkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie, w czasie od 5 VI do końca lipca.

Dysauxes punctata F. Gatunek ten wymienia z Połola MAŃKOWSKI (1892). Badania nasze dotychczas nie potwierdziły występowania *D. punctata* F. na Podolu.

Dysauxes ancilla (L.). Podole (WIERZ., 1867), Bilcze (WERCHR., 1869).

Łowiony nierzadko w dzień na polanach leśnych, ♂♂ prócz tego w nocy na światło. Obserwowany był w Ubierzowej, Wołczkowie, Sinkowie, Babińcach i Krzywczu od 2 do 23 lipca.

Arctiidae.

Nola cucullatella (L.). Pojedyncze okazy łowiono na światło w Ubierzowej, Krzywem i Krzywczu od 20 VI do 15 VII.

Roeselia strigula (SCHIFF.). Nierzadki przy świetle w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie. Łowiony od 10 V do 24 VI.

Celama cicatricalis (TR.). Gatunek bardziej południowy, mało obserwowany w Polsce. Łowiony na światło: jeden okaz, Wołczków, 10 V 1935 (leg. TOLL); pięć okazów, Dźwinogród, 24 IV 1935; 23, 26 IV 1936 (leg. AD.).

Celama confusalis (HS.). Trzy okazy złowione zostały na światło w Ubierzowej: 3, 5 V 1934 (leg. AD.) i 22 IV 1935 (leg. TOLL).

Celama centonalis (HB.). Przylatuje pojedynczo na światło w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie i Krzywczu od 20 VI do 3 VIII. Zaznacza się zmienność w ubarwieniu skrzydeł (ab. *atomosa* BREM. i ab. *candidalis* STGR.).

Celama cristatula (HB.). Złowiono jeden okaz w Zaleszczykach na ścianie koło źródła na *Mentha aquatica* L., 7 V 1935, leg. TOLL.

Nudaria mundana (L.). Zebrano dziesięć okazów przy świetle w Wołczkowie między 14 i 18 VII 1934. W Polsce gatunek ten łowiony był tylko na południu, na Wyż. Małopolskiej i w Wielkopolsce. W Wołczkowie liczne głązy, pokryte porostami, tworzą odpowiednie stanowisko dla występowania tego gatunku.

Comacla senex HB. ROMANISZYN („F. M. P.”) wymienia ten gatunek z Tarnopola.

Miltochrista miniata FORST. Podole (WIERZ., 1867), Bilcze (WERCHR., 1869).

Nierzadki przy świetle w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie, łowiony od 24 V do 5 VIII.

Philea irrorella CL. Bilcze (WERCHR., 1893).

Nie łowiliśmy tego gatunku w jarze Dniestru.

Cybosia mesomella (L.). Ten gdzie indziej pospolity motyl jest, zdaje się, nieliczny na Podolu: Dobrowlany 13 VI 1934 (leg. AD.); trzy okazy, Ubierzowa, 11, 17 VI i 7 VII 1934 (leg. AD. i TOLL); dwa okazy, Dźwinogród, 18, 22 VI 1936 (leg. AD.).

Oenistis quadra (L.). Również rzadki na Podolu, złowiono na światło ♂ i ♀ w Wołczkowie, 12 i 15 VII 1934, leg. Ad. i KRM.

Lithosia griseola Hb. Wołczków, 14 VII 1934, łowiony na światło, leg. Ad. i KRM.

Lithosia lurideola ZINCK. Łowiony nielicznie na światło w Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie, liczniej jedynie w Ubierzowej, od 7 VI do 7 VIII.

Lithosia complana (L.). Bilcze (WERGHR., 1869).

Liczniejszy od poprzedniego, łowiony na światło lub w dzień wypłaszany z krzewów w Woszczelówce, Ubierzowej, Jarze Podolskim, Wołczkowie i Dźwinogrodzie od 11 VI do 22 IX.

Lithosia unita Hb. Zaleszczyki i Dobrowlany (ŚWIĄTK., 1924).

Liczny w drugiej połowie lipca w Wołczkowie przy świetle wieczorem nad kwiatami, prócz tego łowiony w Kołodróbcie i Babińcach. Jeden okaz ex l. 15 VIII 1934 z najbliższych okolic Zaleszczyk (leg. Ad.).

Lithosia lutarella (L.). Bilcze (WERGHR., 1869, 1893).

Zaleszczyki, 6 VIII 1934; dwa okazy, Wołczków, 22 VII i 4 VIII 1934.

Lithosia sororcula HUFN. Nierzadki przy świetle w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie od 3 V do 17 VI.

Gnophria rubricollis (L.). Liczny w Ubierzowej i Dźwinogrodzie, przy świetle i w dzień pochmurny fruujące koło dębów, od 24 V do 22 VI. Prócz tego złowiono dwa okazy w Wołczkowie 16 i 17 VII 1934 oraz jeden okaz w Babińcach 11 VII 1936.

Chelis mannerheimi DUP. SPULER (1908) i STRAND (1919) w „Lepidopterorum Catalogus” oddzielają ten gatunek od *Ch. maculosa* GERM. Jest to słuszne, gdyż aparaty kopulacyjne samcze tych dwóch gatunków są wybitnie różne. *Cn. mannerheimi* DUP. wykazywany jest dotychczas z Bułgarii, południowej Rosji, Armenii, północnej Persji i od Uralu po wschodnią Syberię. Trudno na razie zupełnie dokładnie zorientować się w rozmieszczeniu *Ch. mannerheimi* DUP., gdyż wiele dotychczasowych danych z literatury odnosi się do *Ch. maculosa* GERM. *Ch. mannerheimi* DUP. z Polski dotychczas nie był podawany, obecnie łowiony na światło jedynie w pow. borszczowskim: liczne ♂♂,

Krzywcze, 11 V 1936; 5 ♂♂, Babińce, 19 VII—18 VIII 1936 i 1 ♂, Hłody, 13 VIII 1936 (leg. TOLL) oraz 14 ♂♂ Dźwinogród, 14 V—22 VI 1936 (leg. AD.). Jeden ♂ z Dźwinogrodu posiada żółte tło skrzydeł tylnych, a nie czerwone, jak to bywa normalnie. *Ch. mannerheimi* DUP. na Podolu występuje w dwóch pokoleniach, gdyż okazy z Dźwinogrodu, łowione w czerwcu, były już zlatane, zaś okazy z Babiniec i Hłodów z sierpnia jeszcze świeże i mniejsze od większości okazów wiosennych.

REBEL (1903) opisał z Bośni *Arctia maculosa* SCHIFF. var. *slivnoënsis*, którą STRAND uważa za formę *Ch. mannerheimi* DUP. Cechą charakterystyczną var. *slivnoënsis* REBEL ma być bardzo silne rozwinięcie czarnego rysunku, przy brzegach skrzydeł przednich i tylnych tworzyć się mają złączone przepaski. Chociaż okazy z polskiego Podola, w porównaniu z typowymi *Ch. mannerheimi* DUP., wykazują silniej rozwinięty czarny rysunek, szczególnie na tylnych skrzydłach, nie odpowiadają jednak opisowi i oryginalnej rycinie REBELA dla var. *slivnoënsis* REBEL. Tworzą one zapewne odrębny podgatunek.

Phragmatobia fuliginosa (L.). Podole (WIERZ., 1867), Bilcze, Poznancka Gniła (WERCHR., 1869), Okopy (GARB., 1892).

Liczny, jak wszędzie, w dwóch, a może i w trzech pokoleniach. Łowiony na światło od 22 IV do 24 IX w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Kołodróbce, Babińcach i Dźwinogrodzie. Zaznacza się duża zmienność w ubarwieniu obu par skrzydeł; przednie różnią się natężeniem barwy brązowej, gdy barwa skrzydeł tylnych waha się od jasnoróżowej do silnie przyciemnionej.

Spilarctia lubricipeda (L.). Liczny przy świetle, jak wszędzie, łowiony był w Zaleszczykach, Ubierzowej, Krzywem, Krzywczu i Dźwinogrodzie, od 14 V do 14 VII.

Spilosoma menthastri Esp. Również pospolity przy świetle, łowiony w Zaleszczykach, Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie od 10 V do 14 VII. Zaznacza się zmienność w wielkości, intensywności białego zabarwienia oraz czarnego kropkowania skrzydeł. Trafiają się duże, czysto białe okazy z małą ilością czarnych kropek (ab. *paucipuncta* FUCHS.).

Spilosoma urticae Esp. Na ogół rzadszy od poprzedniego, w Dźwinogrodzie jednak dość liczny przy świetle. Poza Dźwinogrodem łowiony był w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzo-

wej i Wołczkowie w dwóch pokoleniach: między 3 i 25 V oraz 9 VII i 29 VIII.

Arctinia caesarea GOEZE. Tylko 1 ♂ złowiony na światło w Dźwinogrodzie 22 V 1936 (leg. AD.).

Diaphora mendica rustica HB. Forma ta tworzy wyraźny podgatunek na Podolu. Łowiony był dość licznie na światło (♂♂) w Zaleszczykach, Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie od 3 V do 17 VI. *D. mendica rustica* HB. występuje również na Bukowinie, w Rumunii, na Węgrzech i w Armenii.

Diacrisia sanio (L.). Bilcze (WERCHR., 1869).

Wypłaszany w dzień w zagajnikach i na polanach leśnych w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie od 5 V do 15 VIII w dwóch pokoleniach. Okazy sierpniowe są o wiele mniejsze od wcześniej łowionych.

Hyphoraia aulica (L.). Okopy (GARB., 1892), Lackie (leg. ŚWIĄTKIEWICZ, ROMAN., „F. M. P.”).

Spotykany głównie w stadium gąsienicy w kwietniu w Zaleszczykach, Ubierzowej, Woszczelówce i Dźwinogrodzie. W hodowli motyle otrzymywano od 14 V do 1 VI. W tym samym czasie znajdowano pojedyncze okazy na wolności.

Pericallia matronula (L.). Szerszeniowce (ROMAN., „F. M. P.”).

Łowiony głównie na światło: okolice Zaleszczyk, 17 VII 1933 (leg. RUSZCZ.), 4 ♂♂ Wołczków, 25–27 VI 1935 (leg. TOLL.), 1 ♂ Krzywce, 15 VI 1936 (leg. TOLL.), 4 ♂♂ Dźwinogród, 14–24 VI 1936 (leg. AD.). Według p. ADAMCZEWSKIEGO ♂ wzięty do ręki wydaje głos zbliżony do trzasku jaki słyszymy przy sypaniu drobnego śrutu na płytę szklaną.

Arctia caja (L.). Jak i wszędzie, liczny na Podolu przy świetle, stwierdzony w Ubierzowej i Wołczkowie od 1 do 17 lipca. Gąsienice zbierano do 11 czerwca.

Arctia villica (L.). Podole (GARB., 1892), Tarnopol (ROMAN., „F. M. P.”).

Jeden okaz z Sinkowa, 18 V 1934 (leg. TOLL.); w Dźwinogrodzie liczny przy świetle od 13 do 28 V 1936 (leg. AD.). Dwa samce posiadają pozlewane jasne plamy na skrzydłach przednich.

Arctia hebe (L.). Podole (WIERZ., 1867).

Callimorpha dominula (L.). Nowosiółki pod Złoczowem, leg. ŚWIĄTK. (ROMAN., „F. M. P.”).

Ubierzowa, 26 V 1935 (leg. NAWROT); Sinków, 28 VI 1934 w dzień na kwiecie *Sambucus ebulus* L. (leg. Ad.).

Callimorpha quadripunctaria PODA. Podole (WIERZ., 1867), Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869), Zaleszczyki, leg. ŚWIĄTK., (ROMAN., „F. M. P.”).

Dość często wypłaszany w dzień z krzewów i ze skał lub łowiony na kwiatkach ostów i *Sambucus ebulus* L. Obserwowany od 2 VII do 28 VIII w lasach Torskich, Czortkowie, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem, Doroszowie, Wołczkowie, Kołodrobce, Hłodach, Babińcach i Okopach.

Lymantriidae.

Dasychira fascelina (L.). Pan TOLL obserwował młode gąsienice na dębach i tarninach, w sierpniu i wrześniu 1936 r. w Hłodach.

Dasychira pudibunda (L.). Okopy (GARB., 1892).

♂♂ liczne przy świetle w Zaleszczykach, Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie od 3 do 28 maja. Dorosłe gąsienice zbierano we wrześniu.

Hypogymna morio (L.). Sinków (WIERZ., 1867), Poznanka Gniła (WERCHR., 1869), Podole (GARB., 1892).

♂♂ liczne w dzień w Krzywczu i w Dźwinogrodzie, ♀♀ o wiele rzadsze, przeważnie ex l. ♂♂ łowiono od 13 V do 16 VI, a ♀♀ do 28 VI. Gatunek ten występuje tylko w Polsce południowo-wschodniej, na Śląsku i Wyż. Małopolskiej.

Orgyia antiqua (L.). Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

♂♂ latają w dzień w Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem i Wołczkowie, zapewne w kilku pokoleniach od 5 VI do 1 X.

Arctornis l-nigrum (L.). Okopy (GARB., 1892).

Łowiony na światło od 3 do 27 VI, rzadziej w drugim pokoleniu od 8 VIII do 1 IX w Ubierzowej, Wołczkowie, Hłodach, Babińcach i Dźwinogrodzie. Okazy drugiego pokolenia są stale mniejsze.

Stilpnotia salicis (L.). Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Tylko jeden okaz, tego gdzie indziej bardzo pospolitego motyla, został złowiony w Ubierzowej, 14 VI 1934, leg. Ad.

Lymantria dispar (L.). Podole (WIERZ., 1867), Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869), Złoczów (GARB., 1892).

W Dźwinogrodzie obserwowano jaja do 11 IV 1936 na pniach dębów i brzoź, a w Wołczkowie liczne gąsienice w r. 1935. Motyle na ogół nieliczne, ♂♂ na światło, a ♀♀ w dzień na pniach drzewnych i parkanach od 26 VI do 7 VIII w Dobrowlanach, Krzywem, Holihradach, Wołczkowie, Gródku, Sinkowie i Kołodróbce. Licznie obserwowany jedynie w drugiej połowie lipca 1936 r. w Hłodach i Babińcach.

Lymantria monacha (L.). Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Tylko 3 ♂♂ zostały złowione na światło: w Ubierzowej 11 VII 1934, w Wołczkowie 12 VII 1934 oraz 1 ♀ w Hłodach, 23 VII 1936 na pniu *Populus nigra* L.

Porthesia similis FUESSL. Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

W Wołczkowie 1935 r. obserwowano liczne gąsienice. Motyle łowione były na światło w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie od 5 VI do 16 VII; 1 ♂ w Kołodróbce, 17 IX 1936 (leg. TOLL).

Euproctis chrysoorrhoea (L.). Złowiono tylko 3 ♂♂ na światło w Ubierzowej, 7 i 20 VI 1934 oraz w Wołczkowie 16 VII 1936.

Lasiocampidae.

Malacosoma neustria (L.). W Zaleszczykach 17 V 1934 obserwowano dorosłe gąsienice. Na światło złowiono tylko 5 ♂♂: Zaleszczyki, 7 VII 1934; Wołczków, 16 VII 1934 i Ubierzowa, 14—20 VI 1934.

Trichiura crataegi (L.). 1 ♂ z Ubierzowej ex l. 3 IX 1936 z gąsienicy znalezionej na dębie, leg. TOLL.

Poecilocampa populi (L.). 2 ♂♂ Zaleszczyki, 27 X 1936, leg. KURJ.

Lasiocampa quercus (L.). 2 ♂♂ i 2 ♀♀ otrzymano ex l.: Ubierzowa 20 VI 1934 i Dźwinogród 24 VII 1935 oraz 3 VII 1936, leg. AD. ♀♀ wyróżniają się bardzo słabo zaznaczoną jasną przepaską na skrzydłach.

Macrothylacia rubi (L.). Bilcze (WERCHR., 1869).

Gąsienice tego gatunku zbierał p. ADAMCZEWSKI w Dźwinogrodzie do 23 V 1936, a jednocześnie złowił pierwszego ♂ na światło 26 IV. Motyle fruwały przez maj do połowy czerw-

ca, zlatane do połowy lipca. Samice, które licznie przylatywały na światło, wykazują dużą zmienność co do wielkości i rysunku skrzydeł przednich. Poza tym łowiono pojedyncze okazy w Zaleszczykach, Ubierzowej i Wołczkowie od 6 do 18 V 1934, a jeden okaz 20 VI 1935.

Cosmotriche potatoria (L.). W Wołczkowie nierzadki przy świetle od 12 do 24 VII 1934. Prócz tego złowiono *C. potatoria* (L.) jeszcze w miejscowościach: Hłody, 22 VII 1936; Babińce, 25 VII 1936 i Dźwinogród, 28 VI 1936 (ex l.).

Gastropacha quercifolia (L.). Łowiono ten gatunek na światło tylko pojedynczo: Zaleszczyki, 1 VII 1934 (leg. SKOMOROWSKI), Babińce, 16 VII 1936 (leg. TOLL) i dwa okazy, Dźwinogród, 3 i 7 VII 1936 (leg. Ad.).

Odonestis pruni (L.). Nierzadki przy świetle ($\sigma\sigma$), łowiony w Żeżawie, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie, Babińcach, Krzywczu i Dźwinogrodzie, od 5 VI do 4 VIII.

Dendrolimus pini (L.). Dwa $\sigma\sigma$ złowione zostały na światło w Wołczkowie, 26 VI 1935 (leg. TOLL) i Dźwinogrodzie, 26 VI 1935 (leg. Ad.). Gatunek ten zawleczony został na Podole z sosną, którą niestety coraz bardziej zalesiają ścianki w jarze Dniestru.

Lemoniidae.

Lemonia dumi (L.). Tylko 1 ♀ wyhodowana została 13 X 1936 (leg. Ad.) z gąsienicy, znalezionej w Dźwinogrodzie.

Endromididae.

Endromis versicolora (L.). W zbiorze p. SKOMOROWSKIEGO w Zaleszczykach znajduje się jeden okaz tego gatunku, pochodzący jakoby z okolic Zaleszczyk. Ponieważ w ciągu kilkoletnich badań nie łowiliśmy *E. versicolora* (L.) na Podolu oraz nie ma żadnych wzmianek w literaturze o występowaniu tam tego gatunku, dane p. SKOMOROWSKIEGO wymagają jeszcze potwierdzenia.

Drepanidae.

Drepana falcataria (L.). Bilcze (WERCHR., 1869).

Łowiony stosunkowo nielicznie na światło w Ubierzowej, Wołczkowie i Babińcach od 16 V do 22 VII.

Drepana curvatula ВКН. ♂ Wołczków, 28 VII 1935 (leg. TOLL).

Drepana harpagula ESP. Nowosiółki (ŚWIĄTK., 1924), Pyszkowce pod Buczaczem, leg. HIRSCHL. (ROMAN., „F. M. P.”).

Nierzadki w dwóch pokoleniach przy świetle. Łowiony od 3 V do 14 VI i od 9 VII do 7 VIII w Ubierzowej, Wołczkowie, Babińcach, Krzywczu i Dźwinogrodzie. Okazy pokolenia letniego są na ogół o wiele mniejsze od okazów wiosennych.

Drepana lacertinaria (L.). Stosunkowo nieliczny przy świetle w Zaleszczykach, Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie. Zbierany od 23 IV do 25 VI i od 15 VII do 8 VIII.

Drepana binaria HUFN. Podole (WIERZ., 1867).

Również nieliczny przy świetle, rzadziej na przynęcie owocowej. Występuje prawdopodobnie w trzech pokoleniach, gdyż łowiono go od 25 IV do 24 V; od 13 VII do 6 VIII i od 1 do 21 IX.

Cilix glaucata Sc. Nierzadki przy świetle w Zaleszczykach Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Babińcach, Krzywczu i Dźwinogrodzie. Łowiony od 24 IV do 22 VIII, a zatem zapewne występuje w dwóch pokoleniach.

Saturniidae.

Saturnia pyri SCHIFF. Holihłady (ŁOMN., 1876), Podole (MAŃK., 1892), Trembowla i Okopy (GARB, 1892), Tarnopol, leg. ROMAN.; Woroniai pod Złoczowem, leg. Jarosz; Buczacz, leg. HIRSCHL.; Borszczów, leg. PRZETOCKI (ROMAN., „F. M. P.”).

Pojawia się pojedynczo na całym terenie południowego Podola. Okazy lub wiadomość o ich występowaniu otrzymałem z Zaleszczyk, Dobrowlan, Kasperowiec, Kudryniec, Babiniec, Mielnicy i Łodyny Nowej (pow. Kamionka Strumiłowa) w czasie od 20 IV do 28 V.

Gatunek ten występuje w Europie południowej od południowej Portugalii, na północ dochodzi do południowych Niemiec, a na wschodzie do Persji i Armenii. W Polsce podobno ma docierać do Zamościa.

Aglia tau (L.). Nowosiółki pod Złoczowem, leg. ŚWIĄTK. (ROMAN., „F. M. P.”).

W Ubierzowej nieliczny w dzień, 1 ♂ przyleciał na światło, od 20 IV do 24 V. Jeden ♂, Wołkowce, 5 V 1936.

Sphingidae.

Acherontia atropos (L.). Trembowla, Okopy (GARB., 1892)
Tarnopol, Zaleszczyki (WERCHR., 1893).

Piętnaście okazów złowiono w Zaleszczykach w jesieni 1935 r. (leg. KURJ.); dwa okazy w Dobrowlanach, w pasiece, 19 i 23 IX 1936 (leg. TOLL); 1 okaz w Błyszczance, 5 X 1934 (leg. NAWROT).

Herse convolvuli (L.). Zaleszczyki, 20 X 1934, leg. NAWROT.

Sphinx ligustri L. Dotychczas był nieznany na południowym Podolu. Krzywce, 21 VII 1934 (leg. ŚWID.) i ♂ i ♀ in copula, Dźwinogród, 28 VI 1936 (leg. AD.).

Sphinx pinastri L. Dźwinogród, 25 V 1936, (leg. AD.). Podobnie jak i *Dendrolimus pini* (L.) zawleczony został na Podole razem z sosną.

Marumba quercus SCHIFF. MAŃKOWSKI (1892) wymienia ten gatunek z Podola, przypuszczalnie jednak nie z obecnych granic Polski. Wobec tego, że *M. quercus* SCHIFF. znany jest z Bukowiny i Rumunii, spodziewać się można stwierdzenia jego występowania w południowo-wschodnim zakątku naszego kraju.

Mimasa tiliae (L.). Okolice Zaleszczyk, ex l., leg. RUSZCZ.; ♀ Ubierzowa, 11 VI 1934, leg. AD. i Dźwinogród, 7 V 1936, leg. AD.

Smerinthus ocellata (L.). Pojedyncze okazy złowione zostały w Zaleszczykach, Wołczkowie, Hłodach i Wołkowcach od 5 V do 18 VIII.

Amorpha populi (L.). Również nieliczny przy świetle. Łowiony w Zaleszczykach, Wołczkowie, Hłodach, Krzywcu, Wołkowcach i Dźwinogrodzie od 28 IV do 8 VIII. Z pary, złowionej in copula 5 V 1936 w Wołkowcach, otrzymano ex ovo serię okazów w czasie od 9 do 13 VI 1936, leg. AD.

Haemorrhagia tityus (L.). Dwa okazy, Ubierzowa, 6 i 8 V 1935 oraz 1 ♀, Krzywce, 30 V 1936, leg. TOLL.

Haemorrhagia fuciformis (L.). Nowosiółki koło Złoczowa (ŚWIĄTK., 1924).

Złowiono 13 okazów w Ubierzowej w dzień na kwiatach od 2 do 29 V 1934.

Proserpinus proserpina PALL. Nagrabie koło Podwysokiego (ROMAN., „F. M. P.”).

Macroglossum stellatarum (L.). Bilcze, Pozanka Gniła, okol. Zaleszczyk (WERCHR., 1869, 1893).

Dość liczny w dzień nad kwiatami, łowiony w Czortkowie, Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Sinkowie, Hłodach i Dźwinogrodzie od 7 V do 28 IX.

Celerio euphorbiae (L.). Bilcze (WERCHR., 1869), Okopy (GARB., 1892).

Gąsienice wystąpiły dość licznie w lipcu 1934 r. w Wołczkowie oraz w końcu września 1935 r. w Krzywem. Motyle łowione były dość rzadko na światło w Zaleszczykach, Ubierzowej, Babińcach, Krzywcu i Dźwinogrodzie od 7 VI do 17 VIII.

Celerio galii ROTT. Bilcze (WERCHR., 1869, 1893).

Łowiony dość rzadko na światło lub niekiedy w słońcu nad kwiatami, w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Hłodach i Dźwinogrodzie. Występuje w dwóch pokoleniach od 9 V do 6 VII i od 3 VIII do 10 IX.

Celerio lineata livornica Esp. MAŃKOWSKI (1892) wymienia z Podola bez bliższych danych.

Pergesa elpenor (L.). Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Wołczków, 10 VII 1934 i cztery okazy, Dźwinogród, 15 V—27 VI 1936.

Pergesa porcellus (L.). Nierzadki o zmierzchu nad kwiatami lub przy świetle. Łowiony w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Kołodróbcie i Dźwinogrodzie od 3 V do 5 VIII.

Notodontidae.

Cerura bicuspis BKH. Złoczów (leg. JAROSZ, ROMAN., „F.M.P.“).

Cerura furcula CL. Kilkanaście okazów złowiono na światło w Wołczkowie, Babińcach i Dźwinogrodzie 22 V 1936 i od 14 VII do 21 VIII 1934—1936.

Cerura bifida HB. Dość liczny przy świetle w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Hłodach, Krzywcu i Dźwinogrodzie od 5 V do 14 VIII.

Dicranura vinula (L.). ♂, Krzywce, 18 VI 1936, leg. TOLL. Okaz bardzo jasny, o skrzydłach słabo pokrytych łuskami.

Stauropus fagi (L.). Łowiony pojedynczo na światło w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie od 29 V do 1 VII.

Exaereta ulmi SCHIFF. 14 ♂♂ w Dźwinogrodzie na światło, 24 i 25 IV 1935 i 9—11 V 1936 (leg. AD.) oraz 2 ♂♂ w Ubierzowej 25 IV 1935 (leg. TOLL). Są to pierwsze stanowiska tego

motyla w Polsce. Dotychczas znany był z Europy południowej od Italii do południowych Niemiec, Austrii Dolnej, Węgier, Rumunii, Albanii, Macedonii oraz z Armenii i Kraju Nadamurskiego

Gluphisia crenata ESP. Złoczów, leg. JAROSZ (ROMAN., „F. M. P.”).

Na światło złowiono 6 ♂♂ w Wołczkowie od 22 VI do 26 VII 1934 i 1935; 6 ♂♂ w Babińcach i Krzywczu od 24 VI do 22 VII 1936 i 9 ♂♂ w Dźwinogrodzie od 14 do 24 VI 1936.

Drymonia querna F. ♂ i ♀ złowiono na światło w Wołczkowie 17 VII 1934, (leg. AD. i KRM.) oraz 14 ♂♂ w Babińcach od 14 do 21 VII 1936, (leg. TOLL).

Drymonia trimacula ESP. Tylko jeden okaz z Ubierzowej, 3 V 1934, przypomina typową *Drymonia trimacula* ESP. *D. trimacula* ESP. var. *donea* Hb. liczny przy świetle w Ubierzowej, Wołczkowie, Babińcach, Krzywczu i Dźwinogrodzie od 3 V do 16 VII.

Drymonia chaonia Hb. O wiele rzadszy od poprzedniego, łowiony na światło w Ubierzowej i Dźwinogrodzie od 16 IV do 3 V.

Pheosia tremula CL. Tylko trzy okazy złowiono na światło: Dobrowlany, 13 V 1935; Wołczków, 7 VIII 1935 i Dźwinogród, 5 V 1936.

Pheosia dictaeoides ESP. Nieco liczniejszy od poprzedniego. Łowiony na światło w Ubierzowej, Wołczkowie, Hłodach i Babińcach od 28 IV do 18 VIII.

Notodonta dromedarius (L.). Nieliczny przy świetle w Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie od 27 V do 29 VIII.

Notodonta ziczac (L.). Również nieliczny przy świetle w Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie od 5 V do 7 VIII.

Notodonta anceps GOEZE. Łowiony na światło: 3 ♂♂ w Ubierzowej, 3 V 1934 (leg. AD.) oraz 21 i 24 V 1935 (leg. TOLL); 5 ♂♂ w Dźwinogrodzie od 26 IV do 15 V 1936 (leg. AD.).

Notodonta phoebe SIEBERT. Złowiono 2 ♂♂ na światło w Wołczkowie 15 VII 1934 (leg. AD. i KRM.) oraz w Dźwinogrodzie 19 V 1936 (leg. AD.).

Notodonta tritophus ESP. Złowiono dwa ♂♂ na światło w Wołczkowie 15 VII 1934 i 31 VII 1935 (leg. AD. i TOLL).

Spatalia argentina SCHIFF. Stosunkowo nierzadki przy świetle, występuje w Wołczkowie, Ubierzowej, Babińcach i Dźwinogro-

dzie, w dwóch pokoleniach od 3 V do 14 VI i od 11 VII do 21 VIII.

Ochrostigma velitaris HUFN. Złowiono dwa okazy na światło w Ubierzowej, 14 VI 1934 (leg. AD.) i 12 VII 1935 (leg. NAWROT).

Ochrostigma melagona BKH. Nowosiółki (ŚWIĄTK., 1924).

Pojedyńcze okazy łowiono na światło w Ubierzowej, Bedrykowcach i Dźwinogrodzie, liczniej zaś w Hłodach i Babińcach od 23 V do 24 VII. Gatunek ten znany jest tylko z Polski zachodniej i południowej.

Odontosia sieversi MÉN. W jarze Dniestru nie łowiliśmy tego gatunku. Jednego ♂ na pniu drzewnym znalazł dr ŚWIDERSKI w Strusowie koło Trembowli 8 IV 1936.

Lophopteryx camelina (L.). Niezbyt liczny przy świetle. Łowiony w Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie od 26 IV do 21 VIII.

Lophopteryx cuculla ESP. Bardzo nieliczny przy świetle: 2 ♂ ♂ i 1 ♀ Wołczków, 16 i 24 VII 1934 (leg. AD., KRM., ŚWID.) i 20 VIII 1935 (leg. TOLL); Babińce, 19 VII 1936 (leg. TOLL) i Dźwinogród, 15 V 1936 (leg. AD.).

Pterostoma palpina (L.). Nierzadki przy świetle, rzadziej w dzień na pniach drzewnych. Łowiony w Zaleszczykach, Wołczkowie, Ubierzowej, Krzywczu i Dźwinogrodzie od 6 V do 10 VIII.

Ptilophora plumigera ESP. Tarnopol (ROMAN., „F. M. P.”).

Phalera bucephala (L.) Liczny przy świetle w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie. Łowiony od 29 V do 6 VI i od 11 VII do 5 VIII. Okazy łowione na Podolu są często większe od okazów z innych okolic Polski i posiadają większe żółte plamy na wierzchołkach skrzydeł przednich.

Phalera bucephaloides O. Jednego ♂ złowił dr ŚWIDERSKI na światło 14 VII 1935 w Krzywczu. Z Polski gatunek ten wykazywany był dotychczas z okolic Lwowa i z Olchowej w Karpatach Wschodnich. Poza Polską występuje w południowej Francji, Austrii Dolnej, na Węgrzech, w Istrii, Dalmacji, Rumunii, na Półwyspie Bałkańskim, w południowej Rosji i Syrii.

Pygaera anastomosis (L.). Nieliczny przy świetle w Wołczkowie od 30 VI do 3 VIII, prócz tego jeden okaz złowiono w Dźwinogrodzie 24 V 1936.

Pygaera curtula (L.). Dość liczny przy świetle w Wołczkowie, Kołodróbce i w Dźwinogrodzie. Łowiony od 8 do 24 V i od 13 VII do 15 VIII.

Pygaera anachoreta F. Dwa okazy złowiono na światło w Wołczkowie 4 VIII 1935, leg. TOLL.

Pygaera pigra HUFN. Niezbyt liczny przy świetle w Wołczkowie od 3 VII do 6 VIII oraz jeden okaz znany z Babiniec, 24 VII 1936.

Cymatophoridae.

Habrosyne derasa (L.). Nierzadki przy świetle i na przynęcie. Łowiony był w Ubierzowej, Wołczkowie, Babińcach i Dźwinogrodzie od 16 V do 15 VIII.

Thyatira batis (L.). Zebrano tylko pięć okazów: Ubierzowa, 3 VI 1924; dwa okazy, Wołczków, 16 VII 1934 i 7 VIII 1935 oraz Dźwinogród, 23 V 1936.

Palimpsestis fluctuosa Hb. Pojedynczo łowiony na światło: Ubierzowa, 5 VI 1934; dwa okazy, Wołczków, 12 i 15 VII 1934 i Dźwinogród, 11 VI 1936.

Palimpsestis duplaris (L.). Nieliczny przy świetle w Wołczkowie i Dźwinogrodzie od 17 VI do 16 VII.

Palimpsestis or F. Niezbyt liczny przy świetle i na przynęcie. Łowiony w Ubierzowej, Wołczkowie, Babińcach i Krzywczu od 3 V do 31 VII.

Palimpsestis ocularis (L.). Dość rzadki przy świetle lub strzępywany w dzień z gałęzi drzew, w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Babińcach i Dźwinogrodzie. Stwierdzono występowanie od 18 VI do 20 VII.

Polyplocia ridens F. Złowiono dwa okazy na światło: Ubierzowa, 25 IV 1935, leg. TOLL; Dźwinogród 25 IV 1935, leg. Ad.

Noctuidae.

Diphthera alpium OSBECK. Nieliczny przy świetle w lasach dębowych, łowiony w Ubierzowej, Hłodach i Dźwinogrodzie od 3 V do 8 VIII.

Calocasia coryli (L.). Częsty przy świetle, w Ubierzowej, Wołczkowie, Babińcach, Krzywczu i Dźwinogrodzie od 15 IV do 5 VIII. U wielu okazów zanika szeroka ciemna przepaska

przez środek skrzydeł przednich, wobec tego cała powierzchnia skrzydeł jest szarawa.

Arsilonche albovenosa GOEZE. Pojedyńczo łowiony na światło w dwóch pokoleniach, częściej jednak w pokoleniu wiosennym. Obserwowany w Ubierzowej, Babińcach i Dźwinogrodzie od 13 do 24 V i w drugiej połowie lipca (leg. AD., KURJ., TOLL).

Acronycta strigosa F. Jedna ♀ złowiona na światło w Wołczkowie, 31 VII 1935, leg. TOLL.

Acronycta rumicis (L.). Częsty przy świetle i na przynęcie w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie. Występuje w dwóch, a może w trzech pokoleniach od 29 IV do 24 IX. Zmienność w ubarwieniu dość znaczna, od jasnych okazów typowych do ciemnych ab. *salicis* CURT.

Acronycta psi (L.). Stosunkowo nieliczny przy świetle. Łowiony w Wołczkowie i Ubierzowej od 3 V do 9 VIII, a zatem w dwóch pokoleniach.

Acronycta tridens SCHIFF. Również nieliczny przy świetle i na przynęcie w dwóch pokoleniach: od 1 do 29 maja i od 3 do 18 sierpnia w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Acronycta cuspis HB. ŚWIĄTKIEWICZ (1924) wymienia ten gatunek z Nowosiółek koło Złoczowa. Dzięki uprzejmości dra KINELA otrzymałem ten okaz do zbadania i budowa aparatu kopulacyjnego wykazała, że jest to *A. psi* (L.). *A. cuspis* HB. należy zatem skreślić z fauny motyli Podola.

Acronycta aceris (L.). Łowiony nielicznie na światło w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie od 20 V do 22 VII.

Acronycta auricoma F. Ubierzowa, ex l. 18 II 1935 i 2 okazy, Wołczków, 13 VII 1934, złowione na światło.

Acronycta megagephala F. Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Niezbyt liczny przy świetle i na przynęcie od 22 V do 21 VIII w Zaleszczykach, Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Acronycta euphorbiae F. Szerszeniowce (ROMAN., „F. M. P.”) i var. *montivaga* GUÉN. (ROMAN, 1929).

Motyle łowione były w dwóch pokoleniach na światło i w dzień na pniach drzewnych w Zaleszczykach, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Babińcach, Krzywczu i Dźwinogrodzie od 20 IV do 21 V i od 16 VII do 22 IX. Gąsienice zbierano we wrześniu 1935 r. na *Euphorbia cyparissias* L.

Acronycta leporina (L.). Dwa okazy złowiono na światło: Ubierzowa, 15 VII 1935 i Wołczków 21 VIII 1935.

Craniophora ligustri F. Łowiony w dwóch pokoleniach nielicznie na światło w Zaleszczykach, Ubierzowej, Bedrykowcach, Wołczkowie i Dźwinogrodzie od 3 do 24 V i od 9 VII do 8 VIII.

Bryophila divisa ESP. (*B. raptricula* HB.). Niezbyt rzadki przy świetle w Woszczelówce, Wołczkowie, Babińcach, Krzywcu i Dźwinogrodzie od 16 VI do 1 VIII. Wszystkie okazy ubarwieniem odpowiadają formie *deceptricula* HB., która zapewne tworzy na Podolu lokalną rasę.

Bryophila fraudatricula HB. Nieliczny, gdyż złowiono tylko cztery okazy na światło: Ubierzowa, 19 VI 1935, 25 V 1936 (leg. TOLL) i 5 VI 1936 (leg. KURJ.) oraz Dźwinogród, 18 VI 1936 (leg. AD.).

Euxoa aquilina (SCHIFF.). Budową czułków różny od pokrewnego *E. tritici* (L.), różni się też ubarwieniem skrzydeł. Sprawa aparatu kopolacyjnego omówiona będzie w specjalnej pracy morfologicznej. Łowiony był nierzadko na światło i na przynęcie w Wołczkowie, Hłodach, Babińcach, Kołodróbce i Krzywcu od 3 do 21 VII.

Euxoa obelisca (SCHIFF.). Dość częsty na przynęcie, rzadziej przy świetle w Dereniówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Kołodróbce i Babińcach od 18 VIII do 24 IX.

Euxoa tritici (L.). Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Pan TOLL złowił tylko jeden okaz w Hłodach, 5 VII 1936.

Agrotis ypsilon ROTT. Liczny na przynęcie, rzadziej przychodzi na światło, łowiony w Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywem i Dźwinogrodzie od 2 IV do 31 V i od 7 VII do 29 IX.

Agrotis segetis SCHIFF. Podole (WIERZ., 1867), Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869, 1893).

Również liczny na przynęcie, a rzadziej przychodzi na światło. Łowiony w Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Jarze Podolskim, Krzywem, Dereniówce, Kołodróbce, Hłodach, Babińcach, Krzywcu i Dźwinogrodzie od 20 V do 1 X.

Agrotis corticea SCHIFF. O wiele rzadszy od poprzednich przy świetle i na przynęcie, łowiony od 3 do 27 VI i od 20 do 30 VIII w Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Agrotis crassa Hb. Jeden okaz znalazł p. TOLL w Wołczkowie 26 VIII 1934.

Agrotis cinerea SCHIFF. Łysa Góra w Lackiem, (ŚWIĄTK., 1924).

Liczny przy świetle w Ubierzowej i Dźwinogrodzie od 3 do 29 maja. Jeden okaz złowił p. TOLL w Wołczkowie 28 VIII 1934. Jest to chyba jedyna w Polsce okolica, gdzie ten motyl występuje licznie. Potwierdzało by to przypuszczenie, że *A. cinerea* SCHIFF. jest elementem wschodnim jedynie szeroko rozprze-strzenionym w Europie.

Agrotis exclamationis (L.). Nowosiółki (ŚWIĄTK., 1924).

Dość częsty przy świetle, lecz nie tak liczny, jak w Polsce środkowej. Łowiony był od 6 V do 18 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie, Babińcach i Dźwinogrodzie.

Agrotis forcipula SCHIFF. Dobrowlany (ŚWIĄTK., 1928).

Dość częsty przy świetle, na przynęcie i wieczorem nad kwiatami. Obserwowany od 11 VI do 22 VII w Zaleszczykach, Ubierzowej, Wołczkowie, Kołodróbce, Hłodach, Babińcach, Krzywcu i Dźwinogrodzie. Z Polski jeden okaz tego gatunku wymienia STÖCKL, złowiony jakoby w Zakopanem. *A. forcipula* SCHIFF. jest typowym wschodnim elementem, z rozprze-strzeniem w południowej Europie.

Agrotis multangula Hb. Niezbyt rzadki przy świetle i nad kwiatami. Łowiony od 5 VI do 7 VIII w Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Kołodróbce, Hłodach, Babińcach i Dźwinogrodzie.

Z Polski gatunek ten wymieniany jest przez GARBOWSKIEGO bez bliższych danych oraz z okolic Zawiercia i ze Śląska. Poza Polską znany jest w Europie z południowych Niemiec, Wę-gier, Rumunii, Bułgarii, Hercegowiny, Albanii i Macedonii oraz w Azji od Uralu i Azji Mniejszej po Altaj i Kraj Ussuryjski.

Rhyacia margaritacea VILL. Liczny przy świetle, na przynę-cie i wieczorem nad kwiatami. Łowiony od 25 VIII do 25 IX w Ubierzowej, Krzywem, Dereniówce, Wołczkowie i Kołodróbce. Z Polski dotychczas nie podawany; jest to element pontyjski, znany z południowej Francji, Szwajcarii, południowych Niemiec, Czech, Italii, Austrii, Węgier, Rumunii, Bułgarii, Macedonii i od Azji Mniejszej do Altaju.

Rhyacia depuncta (L.). Jeden okaz został złowiony na przynęcie w Ubierzowej 20 IX 1935 (leg. AD. i KRM.). Z Polski wykazywany dotychczas z Mikuliczyna (STÖCKL), w zbiorach Państwowego Muzeum Zoologicznego znajdują się dwa okazy tego gatunku z Puszczy Białowieskiej (leg. mgr St. FELIKSIAK). *Rh. depuncta* (L.) uważany jest za element wschodni z dość szerokim rozprzestrzenieniem w Europie środkowej (bez Belgii i Holandii).

Rhyacia flammatra SCHIFF. Jeden okaz złowiono na przynęcie w Kołodróbce 8 IX 1936, leg. TOLL. Gatunek ten w Polsce znany jest tylko z południo-wschodu: Lwów, Podhorce obok Stryja, Stanisławów i Olchowa w Karpatach Wschodnich; uważany jest on również za element wschodni, rozprzestrzeniony do południowej Anglii. SPEISER (1903) wymienia go z Gdańska.

Rhyacia simulans HUFN. Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Złowiono trzy okazy na światło w Kołodróbce, 5 i 17 IX 1936 i w Krzywcu 27 VI 1936, leg. TOLL.

Rhyacia lucipeta SCHIFF. Pojedyńczo łowiony na światło, rzadziej nad kwiatami, do przynęty zupełnie nie przychodzi. Obserwowany zdaje się w dwóch pokoleniach, od 11 VI do 9 VII i od 8 do 23 IX. Zaznaczyć należy, że we wrześniu łowiony był tylko na ściankach o ekspozycji południowej, w Krzywem 1935 r. nawet dość licznie. W tym samym czasie w Ubierzowej, mniej silnie naświetlonej, nie złowiliśmy ani jednego okazu, choć w czerwcu przychodziły tam na światło. Poza Krzywem i Ubierzową łowiony w Jarze Podolskim, Wołczkowie i Kołodróbce. *Rh. lucipeta* SCHIFF. w Polsce, obserwowany tylko na południu, uważany jest za element wschodni. Rozprzestrzeniony jest jednak daleko na zachód, gdyż dochodzi do Holandii i Anglii, a w Alpach do 2000 m n. p. m.

Rhyacia saucia HB. Złowiono trzy okazy na przynęcie: Woszczelówka, 20 IX 1935 (leg. ŚWID.); Ubierzowa, 24 IX 1935 i Krzywe, 22 IX 1935 (leg. AD. i KRM.).

Rhyacia festiva SCHIFF. Tylko jeden okaz tego gatunku złowiono w Ubierzowej 20 V 1934, leg. ŚWID.

Rhyacia brunnea SCHIFF. Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Ubierzowa, 7 VI 1934 i Wołczków, 15 VII 1934 (leg. AD. i KRM.).

Rhyacia baia F. W Wołczkowie niezbyt rzadki na przynęcie od 13 VII do 30 VIII, jeden okaz złowiono w Bedrykowcach, 28 VII 1936 (leg. W. PATRYN).

Rhyacia rubi VIEW. Rzadki przy świetle. Łowiony w Ubierzowej, Krzywczu i Dźwinogrodzie tylko w pokoleniu wiosennym od 14 do 27 maja.

Rhyacia c-nigrum (L.). Okolice Tarnopola i Zaleszczyk (WERCHR., 1893).

Dość liczny przy świetle i na przynęcie w dwóch pokoleniach. Łowiony od 14 V do 11 VI i od 22 VII do 23 IX w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Babińcach i Dźwinogrodzie.

Rhyacia triangulum HUFN. Nieliczny przy świetle i na przynęcie, łowiony w Woszczelówce, Ubierzowej, Kołodróbce, Krzywczu i Dźwinogrodzie od 31 V do 24 VII.

Rhyacia ditrapezium ВКН. Nierzadki przy świetle od 3 VI do 26 VII w Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Rhyacia plecta (L.). Pospolity przy świetle i na przynęcie od 12 V do 24 IX w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Babińcach, Krzywczu i Dźwinogrodzie. Niektóre okazy są większe i jaśniej ubarwione od okazów łowionych w innych okolicach Polski.

Rhyacia sigma SCHIFF. Dość częsty przy świetle. Łowiony w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Hłodach i Dźwinogrodzie od 27 maja do 9 lipca.

Rhyacia rhomboidea Esp. Łowiony na przynęcie: Ubierzowa, 30 VII 1936 i Bedrykowce, 26 VII 1936 (leg. W. PATRYN) oraz sześć okazów, Wołczków, 13 VII—2 VIII 1935 (leg. TOLL).

Rhyacia xanthographa SCHIFF. Łowiony na przynęcie od 4 VIII do 21 IX w Dereniówce, Wołczkowie i Kołodróbce; p. ADAMCZEWSKI wyhodował jeden okaz z Dźwinogrodu ex l. 6 VIII 1936.

Rhyacia putris (L.). Nierzadki przy świetle od 12 V do 4 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej i Dźwinogrodzie.

Rhyacia augur F. Ubierzowa, 5 VI 1934, leg. AD.

Rhyacia praecox (L.). Pojedyncze okazy złowiono na światło w Zaleszczykach, Kołodróbce i Hłodach od 17 VII do 8 IX.

Eurois prasina (F.). Ubierzowa, 14 VI 1934, leg. AD.

Cerastis leucographa SCHIFF. W Dźwinogrodzie nierzadki na baziach iw, strząsany od 1 do 11 IV 1936, leg. AD.

Cerastis rubricosa F. Razem z poprzednim złowiono tylko dwa okazy: Dźwinogród, 2 i 9 IV 1936, leg. AD.

Orthosia caecimacula SCHIFF. Cztery okazy złowiono na przynęcie 25 IX 1935 w Ubierzowej i na ściance Krzywe, leg. AD.

Mythimna acetosellae SCHIFF. Ten gdzie indziej rzadki motyl wystąpił bardzo licznie na przynęcie w roku 1935. Łowiony między 20 i 26 IX w Woszczelówce, Ubierzowej, Jarze Podolskim, Krzywem i Dereniówce. Po kilka, niekiedy kilkanaście, okazów siedziało na drzewie, czasami in copula. Zaznacza się duża zmienność w ubarwieniu skrzydeł.

Mythimna oxalina HB. Na przynęcie, Kołodróbka, 12 IX 1936, leg. TOLL.

Epilecta linogrisea (SCHIFF.). Jeden okaz wyhodował p. ADAMCZEWSKI z gąsienicy znalezionej w Dźwinogrodzie; motyl ten wydobył się z poczwarki 26 VII 1936. Z Polski znany dotychczas tylko jeden okaz tego gatunku z okolic Poznania. *E. linogrisea* (SCHIFF.) uważany jest za element wschodni z rozprzestrzenieniem od Syrii, Armenii i Azji Mniejszej, przez Półwysep Bałkański, południową i środkową Europę (bez Anglii i Holandii) do południowej Skandynawii.

Triphaena pronuba (L.). Podole (WIERZ., 1867).

Nieliczny na przynęcie, rzadziej łowiony na światło. Stwierdzony w Ubierzowej, Krzywem, Krzywczu i Dźwinogrodzie od 31 V do 12 VII i od 20 do 24 IX.

Triphaena fimbria (L.). Jedynie trzy okazy złowiono na przynęcie: Zaleszczyki, 14 VII 1934, Dobrowlany, 1 VIII 1934 i Krzywe, 24 IX 1935.

Triphaena comes TR. (*T. subsequa* SCHIFF.). WERCHRATSKI (1869) wymienia z Poznanki Gniłej *Agrotis subsequa* S. V., zapewne zatem chodzi tu o *T. comes* TR.

Actinotia polyodon CL. Liczny przy świetle, łowiony od 6 do 29 V i od 14 VII do 20 VIII w Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Actinotia hyperici SCHIFF. Złowiono trzy okazy: Zaleszczyki, 24 VII 1931 (leg. TENENBAUM), Woszczelówka, 20 V 1934 (leg. ŚWID.) i Dźwinogród, 24 V 1936 (leg. AD.). W Polsce mało spotykany gatunek, najdalej na północ w okolicach War-

szawy. Uważany za element pontyjsko-śródziemnomorski (BURESCH & TULESCHKOW, 1932), rozmieszczony od północnej Mezopotamii, Armenii i Azji Mniejszej, dochodzi do Południowej i środkowej Europy aż do południowej Szwecji.

Auchmis comma SCHIFF. Pięć okazów zostało złowionych na przynęcie: dwa okazy w Zaleszczykach, 1 VIII 1934, (leg. ŚWID. i T. WRÓBLEWSKI); ścianka Krzywe, 21 IX 1935 (leg. KRM.) i Dźwinogród, 11 VI 1936 (leg. AD.). Gatunek ten znany był z Polski jedynie ze Lwowa. Uważany dawniej za element syberyjski, ostatnio (BURESCH & TULESCHKOW, 1932) zaś za gatunek pontyjski. Znany z północnej Persji, zachodniego Kurdystanu, południowej Azji Mniejszej, południowo-zachodniej Rosji, Bułgarii, Rumunii, Jugosławii, Węgier, Szwajcarii, południowych Niemiec i południowej Francji.

Barathra brassicae (L.). Poznanka Gniła, Bilcze (WERCHR., 1869).

Niezbyt liczny na przynęcie i przy świetle, łowiony od 19 V do 20 IX w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Scotogramma trifolii ROTT. Poznanka Gniła, Bilcze (WERCHR., 1869).

Nierzadki przy świetle i na przynęcie od 12 V do 20 IX w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Scotogramma implexa HB. Złowiono dwa okazy na światło: Ubierzowa, 5 VI 1934 (leg. AD.) i Krzywczu, 24 VI 1936 (leg. TOLL). Gatunek ten, dotychczas w Polsce nie spotykany, jest elementem śródziemnomorsko-pontyjskim, znanym z północno-zachodniej Afryki (liczny), Palestyny, Armenii, Azji Mniejszej, południowej Rosji, Bułgarii, Macedonii i Węgier.

Scotogramma stigmosa CHR. Złowiono cztery okazy na światło: jeden w Ubierzowej, 3 V 1934 i trzy okazy w Dźwinogrodzie, 13, 21, i 24 V 1934 (leg. AD.). Gatunek również dotychczas w Polsce nie spotykany, uznany za element pontyjski. Oznaczony przez porównanie z okazami z Turkiestanu, przesłanymi mi przez p. FILIPJEVA. z Leningradu. W Europie łowione były tylko pojedyncze okazy w Rumunii i Bułgarii, nieco liczniej w Sarepcie w południowej Rosji; poza Europą znany z Azji Mniejszej, Kraju Zakaspijskiego, północnej Persji, Fergany, Issyk-Kulu, Afganistanu i Kaszgaru.

Polia contigua SCHIFF. Nieliczny przy świetle, łowiony od 19 V do 1 VIII w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Babińcach i Dźwinogrodzie.

Polia genistae БКН. Dość liczny przy świetle w Ubierzowej Wołczkowie, Sinkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie od 3 V do 15 VII.

Polia thalassina ROTT. Wybitnie jasne okazy łowiono pojedynczo na przynęcie, rzadziej na światło, w dwóch pokoleniach, od 10 do 20 V i od 1 VIII do 21 IX.

Polia dissimilis КНОСН. Poznanka Gniła, Bilcze (WERCHR., 1869, 1893).

Liczny przy świetle, na przynęcie i nad kwiatami w dwóch pokoleniach od 25 IV do 7 VIII w lasach Torskich, Woszczelówce, Ubierzowej, Dobrowlanach, Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Polia aliena Hb. Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Jeszcze liczniejszy przy świetle od 21 V do 14 VII w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Hłodach, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Polia persicariae (L.). Nierzadki na przynęcie i przy świetle od 5 VI do 19 VII w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie. Stosunkowo często spotyka się ciemna forma ab. *accipitrina* Esp.

Polia splendens Hb. Złowiono pięć okazów na światło: dwa okazy w Ubierzowej, 20 V i 7 VI 1934 oraz trzy okazy w Dźwinogrodzie, 24, 27 V i 18 VI 1936 (leg. AD. i ŚWID.).

Polia oleracea (L.). Łowiony na światło w dwóch pokoleniach od 13 V do 13 VIII w Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie, Sinkowie, Hłodach i Dźwinogrodzie.

Polia nana HUFN. Podole (WIERZ., 1867), Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Łowiony dość licznie na światło od 5 V do 23 IX w Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Babińcach, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Polia glauca Hb. Woszczelówka, 10 IV 1936, leg. ŚWID.

Polia serena SCHIFF. Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Nierzadki, przy świetle, rzadziej nad kwiatami, łowiony w dwóch pokoleniach od 3 V do 8 VIII w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Babińcach, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Polia spinaciae VIEW. WERCHRATSKI (1869) wymienia z Poznanki Gniłej *Polia dysodea* H. Przypuszczam, że chodzi tu o nazwę *dysodea* HB. t. j. synonim *Polia spinaciae* VIEW., a nie o *dysodea* ESP. synonim nazwy *Antitype flavicincta* F., jak to uznał ROMANISZYN w „Faunie Motyli Polski”. Tym bardziej, że występowanie *P. spinaciae* VIEW. na Podolu potwierdziło się, a *Antitype flavicincta* F. dotychczas nie znaleźliśmy.

Złowiono trzy okazy w dzień na parkanach w Zaleszczykach, 26 VI oraz 5 i 28 VII 1934.

Harmodia rivularis F. Trzy okazy złowiono na światło w Ubierzowej, 14 V 1935 i w Wołczkowie, 15 i 21 VII 1934.

Harmodia bicruris HUFN. Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Pojedyńczo łowiony na światło od 8 V do 9 VII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej i Dźwinogrodzie.

Harmodia lepida ESP. Nielicznie łowiony na światło od 14 V do 2 VII w Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Harmodia podolica KRM. Pojedyńczo łowiony na światło w dwóch pokoleniach od 24 V do 20 VI i od 21 VII do 18 VIII w Wołczkowie, Hłodach, Krzywczu i Dźwinogrodzie. Jest to gatunek znany dotychczas wyłącznie z Podola polskiego.

Po ukazaniu się w druku pracy mojej, w której opisany został *H. podolica* (KREMKY, 1937), dostałem list od prof. M. DRAUDTA z Darmstadt (Niemcy) z przypuszczeniem, że jest to *H. syriaca* OSTH. Rzeczywiście przed zbadaniem aparatów kopolacyjnych okazów podolskich, sądząc z opisu i ryciny w suplementach do dzieła SEITZLA, przypuszczałem, że mam do czynienia z gatunkiem *H. syriaca* OSTH. Aparat kopolacyjny okazał się jednak zupełnie różny od rysunku genitalii dla *H. syriaca* OSTH. przedstawionego w monografii DRAUDTA (1933/1934). Zdecydowałem się więc okazy podolskie zaliczyć do odrębnego, nie znanego jeszcze gatunku. Wobec wątpliwości jednak prof. DRAUDTA sprowadziłem od dra L. OSTHELDERA ♂ *H. syriaca* OSTH. (Kotyp z Taurusu w Syrii). Wygląd zewnętrzny i zbadanie genitalii tego okazu utwierdziły mnie w przekonaniu, że *H. syriaca* OSTH. i *H. podolica* KRM. są różnymi gatunkami.

Okaz *H. syriaca* OSTH. jest większy (30 mm) od wszystkich siedmiu znanych dotychczas okazów *H. podolica* KRM. (27—29 mm). Głowa i tułów są bardziej brązowe, gdy u *H. po-*

dolica KRM. szarawe. Rysunek skrzydeł przednich bardziej kontrastowo odbija od tła, u nasady skrzydeł znajdują się cztery wyraźne czarne plamki, które u *H. podolica* KRM. ledwie są zaznaczone. Plamka okrągła jest jeszcze większa niż u tego ostatniego gatunku. Linia falista przy brzegu bocznym przebiega odmiennie, szczególnie w pobliżu brzegu ramiennego i tworzy o wiele wyraźniejszą literę W. Skrzydła tylne są prawie jednolicie ciemne, gdy u *H. podolica* KRM. zawsze mniej lub więcej silnie rozjaśnione u nasady. Najważniejsze jednak są wyraźne różnice w genitaliach. *H. syriaca* OSTH. posiada silnie wygięty cucullus walw z długim wyrostkiem analnym oraz duży, liściowato rozrzużony wyrostek wewnętrzny (Stachel); gdy *H. podolica* KRM.—słabo wygięty cucullus bez wyrostka analnego oraz o wiele mniejszy wyrostek wewnętrzny (Stachel). Penis *H. syriaca* OSTH. jest o wiele grubszy, grubości penisów obu gatunków stoją do siebie w stosunku, jak 1 do 1,5. Opisy te zresztą zgadzają się w zupełności z rysunkami genitalii przedstawionymi dla obu gatunków: dla *H. syriaca* OSTH.—DRAUDT (1933/1934), a dla *H. podolica* KRM.—KREMKY (1937).

Harmodia filigramma xanthocyanea HB. Cztery okazy złowiono na światło: Ubierzowa, 5 VI 1934 i Dźwinogród, 12, 14, i 24 V 1936, leg. AD.

Harmodia nana ROTT. Pojedynczo łowiony na światło w Zaleszczykach, 11 V 1934 oraz Ubierzowej, 29 V 1935 i 19 V 1936 (leg. TOLL). Licznie wystąpił jedynie w Dźwinogrodzie od 10 V do 11 VI 1936 (leg. AD.).

Harmodia luteago SCHIFF. Poznanka Gniła (WERCHR., 1869; GARB., 1892).

Niezbyt rzadki przy świetle lub wieczorem nad kwiatami, łowiony od 22 V do 20 VII w Ubierzowej, Wołczkowie, Kołodróbcie, Babińcach, Krzywczu i Dźwinogrodzie. Z Polski znany dotychczas poza tym z okolic Sandomierza, Lwowa i Brodów. Gatunek ten uważany jest za element pontyjsko-śroziemnomorski (BURESCH & TULESCHKOW, 1932). Występuje od Altaju i Mezopotamii, dochodzi poprzez Ural i Azję Mniejszą, południową Europę, do zachodniej Europy środkowej, raz złowiony został w Estonii; prócz tego znany jest z północno-zachodniej Afryki.

Aplecta advena SCHIFF. Dość częsty przy świetle, łowiony od 5 VI do 7 VII w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Aplecta nebulosa HUFN. Mniej liczny od poprzedniego przy świetle od 20 V do 20 VII w Woszczelówce, Ubierzowej i Dźwinogrodzie.

Pachetra fulminea F. Pojedyncze okazy zostały złowione na światło od 5 do 29 V w Ubierzowej, Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Hadena reticulata VILL. Nieliczny przy świetle od 24 V do 26 VII w Wołczkowie, Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Tholera popularis F. Nieliczny przy świetle od 3 do 24 IX w Zaleszczykach, Dobrowlanach, Krzywem i Kołodróbcie.

Tholera cespitis F. Pojedynczo łowiony na światło od 1 do 8 IX w Zaleszczykach, Wołczkowie i Kołodróbcie.

Epia irregularis HUFN. Licznie łowiony na światło od 16 VI do 20 VII w Wołczkowie i Dźwinogrodzie, rzadziej w Ubierzowej, Krzywem, Bedrykowcach, Sinkowie, Hłodach, Babińcach i Krzywcu.

Trichoclea albicolon SEPP. Dwa okazy złowiono na światło w Krzywcu, 11 i 14 VI 1936, leg. TOLL.

Eriopygodes imbecilla F. Cztery okazy złowiono na światło w Ubierzowej od 7 do 20 VI 1934 i w Wołczkowie, 23 VI 1935 (leg. AD. i TOLL).

Xylomania conspicillaris (L.). Złowiono kilkanaście okazów na światło od 23 IV do 24 V w Ubierzowej i Dźwinogrodzie.

Monima gothica (L.). Liczny na baziach iw, przynącie, ciekających brzożach, rzadziej przy świetle. Zbierany od 1 do 30 IV w Ubierzowej i Dźwinogrodzie.

Monima munda Esp. Również dość liczny na baziach iw i ciekających brzożach, od 1 do 20 IV w Ubierzowej i Dźwinogrodzie.

Monima populi STRÖM. Osiem okazów złowiono razem z poprzednimi gatunkami w Dźwinogrodzie od 2 do 10 IV 1936, leg. AD.

Monima miniosa F. Czternaście okazów złowił p. ADAMCZEWSKI również razem z poprzednimi gatunkami w Dźwinogrodzie od 1 do 11 IV 1936.

Monima stabilis VIEW. Dość liczny od 1 do 15 IV w Dźwinogrodzie. 1 IV 1936 p. ADAMCZEWSKI złowił dwie pary in copula: ♂♂ *M. stabilis* VIEW., a ♀♀ *M. gothica* (L.).

Monima pulverulenta ESP. Łowiony dość licznie na przynęcie, baziach iw i na światło od 1 do 25 IV w Ubierzowej i Dźwinogrodzie.

Monima incerta HUFN. Liczny razem z poprzednim gatunkiem od 1 do 22 IV w Ubierzowej i Dźwinogrodzie.

Monima gracilis F. W Dźwinogrodzie nierzadki, łowiony od 2 do 11 IV 1936, prócz tego jeden okaz znaleziono w Ubierzowej dnia 20 IV 1935.

Cerapteryx graminis (L.). Nowosiółki (GARB., 1892).

Jeden okaz złowiono w Babińcach na światło, 21 VII 1936, leg. TOLL.

Hyperiodes turca (L.). Złowiono dwa okazy na światło w Ubierzowej, 3 VI i 7 VII 1934.

Hyphilare lithargyria ESP. Buczacz, leg. HIRSCHLER (ROMAN., „F. M. P.”).

Dość licznie łowiony na światło od 12 VII do 6 VIII w lasach Torskich, Ubierzowej, Wołczkowie i Okopach.

Hyphilare albipuncta F. Bilcze, Poznancka Gniła, Zarubińce (WERCHR., 1869), okolice Buczacza, leg. HIRSCHLER (ROMAN., „F. M. P.”).

Nierzadko łowiony na przynęcie od 19 do 27 V i od 12 VII do 21 IX w Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Hyphilare l-album (L.). Dość rzadko łowiony na światło od 3 VI do 10 VII, częściej w jesieni na przynęcie od 22 VIII do 22 IX w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Jarze Podolskim, Krzywem, Dereniówce, Kołodróbce, Hłodach, Babińcach, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Sideridis conigera SCHIFF. Przylatuje nielicznie na światło od 22 VI do 21 VII w Zaleszczykach, Wołczkowie i Krzywczu.

Sideridis vitellina HB. Jeden okaz złowiono na przynęcie w Kołodróbce, 13 IX 1936, leg. TOLL. Gatunek ten z Polski wykazywany dotychczas z okolic Sandomierza i Stryja. Uważany jest za element śródziemnomorsko-pontyjski, znany z Issyk-Kulu, Fergany, zachodniej Azji, Wysp Kanaryjskich, północno-zachod-

niej Afryki, Europy południowej—do południowych Niemiec, Austrii i Węgier.

Sideridis comma (L.). Łowiony na światło od 5 do 27 VI w Ubierzowej i Krzywczu.

Sideridis alopecuri Bsd. ♂, Hłody 13 VIII 1936 (leg. TOLL), ♀, Dźwinogród, 14 V 1936 (leg. Ad.). Sądząc z dat przytoczonych, należy przypuszczać, że gatunek ten na Podolu jarowym występuje w dwóch pokoleniach. Oznaczenie *S. alopecuri* Bsd. zostało potwierdzone przez porównanie z okazami z Taganrogu, przysłanymi mi przez p. N. FILIPJEVA z Leningradu. Z Polski dotychczas nie wykazywany, w Europie znany tylko z Rosji południowo-wschodniej (Taganrog), prócz tego są niepewne dane ze wschodniej Syberii.

Sideridis impura Hb. Dwa okazy złowiono na światło: Woszczelówka, 20 IX 1935 i Ubierzowa, 20 VI 1934 (leg. Świd. i Ad.).

Sideridis straminea Tr. Złowiono dwa okazy w Krzywczu na światło, 15 VI 1936 i w Babińcach, 17 VII 1936, (leg. TOLL).

Sideridis pallens (L.). Łowiony licznie na światło i na przynęcie w dwóch pokoleniach od 7 V do 5 VI i od 12 VII do 24 IX w Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Sideridis obsoleta Hb. Łowiony pojedynczo na światło również w dwóch pokoleniach od 12 V do 24 VI i od 8 do 14 VIII w Ubierzowej, Hłodach i Dźwinogrodzie.

Sideridis pudorina Schiff. Pięć okazów złowiono na światło w Ubierzowej, 5 i 19 VI 1934 (leg. Ad.), w Krzywczu, 15 i 16 VI 1936, (leg. TOLL) i w Dźwinogrodzie, 17 VI 1936 (leg. Ad.).

Meliana flammea Curt. Łowiony na światło: trzy okazy w Ubierzowej, 3 V 1934 i jeden okaz w Dźwinogrodzie, 14 V 1936 (leg. Ad.). Z Polski wykazany dotychczas z Podhorzec obok Stryja. W zbiorach Państwowego Muzeum Zoologicznego posiadamy liczne okazy z najbliższych okolic Warszawy (leg. W. PATRYN i A. STARĘGA).

Cucullia fraudatrix Ev. Poznanka Gniła (Werchr., 1869, 1893).

Nierzadki przy świetle w Wołczkowie od 12 do 28 VII 1934, prócz tego znany z Ubierzowej, 20 VI 1934 i z Babiniec, 15 oraz 16 VII 1936.

Cucullia artemisiae HUFN. Poznanka Gniła (WERCHR., 1896).

Nierzadko łowiony na światło lub wyhodowywany z gąsienic w czasie od 7 V do 21 VII w Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Cucullia santonici HB. Okolice Zaleszczyk (ŚWIĄTK., 1924, 1926, 1928).

Przeważnie otrzymywany z gąsienic zbieranych w sierpniu na *Artemisia austriaca* JACQ., motyle wydobywały się z poczwerek od 4 IV do 27 V. Znany z Zaleszczyk, Woszczelówki, Wołczkowa i Hłódów, prócz tego złowiono jeden okaz nad kwiatami w Wołczkowie 12 VIII 1935 i jeden okaz na światło w Babińcach, 18 VIII 1936, leg. TOLL.

Poza południowym Podolem gatunek ten w Polsce nie występuje, jest to typowy element pontyjski, znany z Issyk-Kulu, Armenii, południowej Rosji, Dobrudży i Bułgarii. Var. *odorata* GN. pojawia się w Szwajcarii, Italii i na Korsyce.

Cucullia absinthii (L.). Łowiony nierzadko na światło lub otrzymywany ex l. od 6 VI do 28 VIII w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Babińcach i Krzywczu.

Cucullia umbratica (L.). Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Łowiony dość licznie na światło od 9 V do 20 VIII w Zaleszczykach, Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Cucullia tanaceti SCHIFF. Dobrowlany (ŚWIĄTK., 1928).

Cucullia lactucae SCHIFF. Gąsienicę znaleziono w Woszczelówce we wrześniu 1934 (leg. NAWROT). Prócz tego wyhodowano motyla z gąsienicy znalezionej 11 XI 1935 w Zaleszczykach, (leg. KURJ.) oraz inne motyle złowiono na światło: Ubierzowa, 29 V 1935 i Hłody, 8 VIII 1936, (leg. TOLL).

Cucullia blattariae ESP. Dr ŚWIDERSKI w podbliziu Ubierzowaj na *Verbascum thapsus* L. zebrał kilka charakterystycznych gąsienic tego gatunku. Niestety poczwarki otrzymane z tych gąsienic motyli nie wydały. Z Polski gatunek ten wykazano tylko z Lubyczy Królewskiej pod Rawą Ruską. Jest to element pontyjski, występujący w Armenii, północnej Mezopotamii, Syrii, Taurusie, Lidii, Albanii, Macedonii, Bułgarii, Europie południowej, aż do zachodniej Francji.

Cucullia thapsiphaga TR. Dobrowlany (ŚWIĄTK., 1928), Tarnopol (ROMAN., „F. M. P.”).

Gąsienice zbierano w Wołczkowie w lipcu na *Verbascum* L. sp. Motyle łowiono na światło lub otrzymywano ex l. od 30 V do 16 VII w Wołczkowie i Dźwinogrodzie. *C. thapsiphaga* TR. jest również uważany za element pontyjski z szerokim jednak rozprzestrzenieniem w Europie, gdyż dochodzi do Niemiec. W Polsce najdalej na północ zbierany był w okolicach Warszawy i Brześcia nad Bugiem (leg. KREMKY), SPEISER (1903) wymienia go z okolic Gdańska.

Cucullia lychnitis RBR. Tarnopol (ROMAN., „F. M. P.”).

Łowiony pojedynczo na światło od 17 VI do 16 VII w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Cucullia verbasci (L.). Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Również łowiony pojedynczo na światło od 19 IV do 10 V, Zaleszczyki, Ubierzowa i Pałahicze.

Cucullia scrophulariae CAPIEUX. Złowiono na światło cztery okazy w Ubierzowej od 5 do 20 VI 1934, leg. AD.

Calophasia lunula HUFN. Łowiony dość licznie na światło w dwóch pokoleniach od 30 IV do 22 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Hłodach, Babińcach i Dźwinogrodzie.

Calophasia casta BKH. Złowiono dwa okazy na światło w Dźwinogrodzie, 19 i 26 V 1936, leg. AD. Jest to nowy gatunek dla Polski i według BURESCHA i TULESCHKOWA (1932) uznać go należy za element pontyjski, a nie syberyjski jak dawniej uważano. Znany jest od środkowej Azji, poprzez południową Europę do południowej Francji, a na północ do południowo-wschodnich Niemiec, Austrii i Węgier.

Derthisa trimacula SCHIFF. Siedemnaście okazów złowiono między 20 i 24 IX 1935 na światło na ściance Krzywe razem z *Rhyacia lupipeta* SCHIFF., (leg. AD. i KRM.). Do przynęty nie przylatuje. Jeden okaz pochodzi z Jaru Podolskiego, 22 IX 1935 (leg. ŚWID.). Nadmienić należy, że *D. trimacula* SCHIFF. nie przychodził zupełnie na światło w Ubierzowej, podobnie, jak i w jesieni *Rhyacia lupipeta* SCHIFF., choć świeciło się tam w tym samym czasie lampę o tej samej sile światła co i na ściance Krzywe. *D. trimacula* SCHIFF. znany jest z Polski poza Podolem z okolic Tarnowa i z Janowa pod Lwowem. Ogólne rozprzestrzenienie tego gatunku jest następujące: od Armenii i Azji Mniejszej, w południowej Rosji, Bułgarii, Rumunii, Macedonii, na Wę-

grzech, w Austrii, południowych Niemczech, południowej Francji, Italii, Hiszpanii, Sycylii, północno-zachodniej Afryce i Anglii. BURESCH i TULESCHKOW (1932) uważają ten gatunek za element pontyjski.

Brachionycha sphinx HUFN. Złowiono pięć okazów na światło w Zaleszczykach, 19 i 21 X 1936, (leg. KURJ.).

Lithophane socia ROTT. Łowiony dość licznie na przynęcie od 25 VIII do 2 X, a po przezimowaniu od 2 IV do 19 V na baziach iw w Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Lithophane ornitopus ROTT. Również łowiony dość licznie na przynęcie od 13 IX do 2 X w Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie i Kołodróbce.

Xylina vetusta HB. Złowiono dwa okazy w Ubierzowej, 15 X 1934 (leg. NAWROT) i Dźwinogrodzie, 11 IV 1936 (leg. AD.).

Xylina exoleta (L.). Pojedyncze okazy łowiono na przynęcie w Wołczkowie 14 i 15 X 1934 i Dźwinogrodzie 11 IV 1936. Pan ADAMCZEWSKI znalazł gąsienicę w Ubierzowej 21 V 1934.

Meganephria oxyacanthae (L.). Łowiony dość licznie na przynęcie od 20 IX do 8 X w Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem i Wołczkowie.

Meganephria bimaculosa (L.). Nierzadki na przynęcie od 2 do 25 IX w Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Dereniówce, Wołczkowie i Kołodróbce. Z Polski wykazany dotychczas tylko jeden okaz tego gatunku z okolic Stanisławowa. *M. bimaculosa* (L.) uważany jest za element pontyjski, znany z Azji Mniejszej, Persji, Dobrudży, Bułgarii, Jugosławii, Italii, południowej Hiszpanii i południowej Francji, Szwajcarii, południowych Niemiec, Austrii i Węgier.

Crino satura SCHIFF. Nieliczny na przynęcie, na światło złowiono tylko jeden okaz. Obserwowany od 29 VIII do 24 IX w Woszczelówce, Ubierzowej i Wołczkowie.

Agriopsis aprilina (L.). Nierzadki na przynęcie (niekiedy in copula) od 20 do 23 IX w Ubierzowej i na ściance Krzywe. W Dźwinogrodzie zbierano gąsienice w maju na pniach dębów.

Agriopsis convergens F. Trzy okazy złowiono na przynęcie i na światło w Ubierzowej, 22–24 IX 1935, leg. AD. i KRM. Gatunek ten znany był dotychczas z Polski z okolic Poznania i Brodów oraz jako wątpliwe stanowiska wymieniano Wilno

i okolice Trok (PRÜFFER, 1929). Mam wrażenie, że te dwie ostatnie miejscowości są podane omyłkowo, gdyż trudno jest przypuścić aby ten południowy gatunek zaszedł tak daleko na północ. Znany jest on z Rumunii, Bułgarii, Jugosławii, północnej Italii, Francji, Szwajcarii, Austrii i z południowych Niemiec.

Lamprosticta viridana WALCH. Łowiony na światło: Ubierzowa, 5 VI 1934 (leg. AD.) i cztery okazy, Wołczków, 12 VI — 1 VIII 1935 (leg. TOLL). Z Polski wykazany dotychczas, jako wielka rzadkość, z okolic Lwowa. Jest to element pontyjski, znany z Syrii, Rosji, półwyspu Bałkańskiego, Dobrudży, Rumunii, Węgier, południowych Niemiec, Szwajcarii, północnej Italii i zachodniej Francji.

Crypsedra gemmea TR. Jeden okaz złowił p. TOLL na światło w Wołczkowie, 7 VIII 1935. Z Polski znany z Wilna i Bielska na Śląsku Cieszyńskim.

Dryobotodes protea BKH. Łowiony na przynęcie: Ubierzowa, 20 IX 1935 (leg. AD. i KRM.) oraz Wołczków, 21 VIII 1935 (leg. TOLL).

Antitype flavicincta F. Moim zdaniem należy, przynajmniej na razie, skreślić ten gatunek z fauny motyli Podola. Wy tłumaczenie znajduje się przy omawianiu gatunku *Polia spinaciae* VIEW. (str. 145).

Eupsilia satellitia (L.). Dość liczny na przynęcie od 21 IX, a po przezimowaniu do 20 IV, łowiony w Ubierzowej, Krzywem, Dereniówce i Dźwinogrodzie.

Conistra erythrocephala F. Nierzadki na przynęcie od 20 IX do 8 X, a po przezimowaniu do 7 IV, łowiony w Krzywem, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Conistra vau-punctatum ESP. Łowiony na światło lub otrzymany ex l. Dwa okazy z Wołczkowa, 16 X 1934 i 13 IX 1935 (leg. TOLL) oraz jeden z Sinkowa, 12 IV 1936 (leg. ŚWID.).

Conistra vaccinii (L.). Nierzadko łowiony na przynęcie od 20 IX, a po przezimowaniu do 26 IV na baziach iw w Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie i Dźwinogrodzie. Gatunek bardzo zmienny w ubarwieniu skrzydeł przednich, zasługuje na uwagę odmiana z czarnymi plamami nerkową i okrągłą na jednolitym tle jasnobrązowym.

Conistra rubiginea F. Nierzadki, a niekiedy dość liczny na przynęcie lub na baziach iw, od 12 IX, a po przezimowaniu do 9 IV, w Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Jeden okaz wiosenny jest intensywnie ubarwiony podobnie, jak niespłowiałe okazy jesienne.

Amathes laevis HB. Wystąpił dość licznie na przynęcie w r. 1935 od 20 do 25 IX w Ubierzowej i na ścianie Krzywe. Z Polski znany z okolic Poznania i Lwowa, w zbiorach p. J. KLENNERA znajduje się jeden okaz z okolic Warszawy. Element pontyjski z rozmieszczeniem w Europie: w południowej Rosji, Bułgarii, na Węgrzech w Austrii, Szwajcarii, północnej Italii, Francji i w południowych Niemczech.

Amathes lota CL. Łowiony na przynęcie od 20 IX do 5 X w Woszczelówce, Ubierzowej i Wołczkowie.

Amathes macilenta HB. Również łowiony na przynęcie: dwa okazy w Ubierzowej, 25 IX 1935, cztery okazy w Krzywem, 23—25 IX 1935 (leg. AD.) i trzy okazy w Wołczkowie, 20—29 IX 1934 (leg. TOLL).

Amathes circellaris HUFN. Liczny na przynęcie od 20 IX do 8 X lub otrzymywany z hodowli (ex l.) od 1 VII w Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Amathes helvola (L.). Dość często zbierany na przynęcie od 20 do 24 IX w Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Dereńówce i Wołczkowie.

Amathes litura (L.). Kasowa Góra (ŚWIĄTK., 1926).

Liczny na przynęcie, łowiony od 20 IX do 2 X w Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem i Wołczkowie.

Cosmia aurago F. Tarnopol (ROMAN., „F. M. P.”).

Jeden okaz złowiony na przynęcie w Ubierzowej 20 IX 1935 (leg. AD. i KRM.).

Cosmia lutea STRÖM. Złowiono siedem okazów na przynęcie w Krzywem od 21 do 25 IX 1935 (leg. AD. i KRM.).

Cosmia fulvago (L.). Zbierany nielicznie przy świetle lub na przynęcie, albo hodowany z gąsienic znalezionych w baziach iw. Okazy ex l. otrzymywano od 28 VII do 16 VIII, a łowiono—od 1 do 20 IX, w Żeżawie, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem, Pałahiczach i Wołczkowie.

Cosmia gilvago ESP. Złowiono na przynęcie trzy okazy w Wołczkowie od 24 do 30 IX 1934, leg. TOLL.

Cosmia ocellaris BKH. W Wołczkowie znaleziono tylko jeden okaz na przynęcie 24 IX 1934, leg. TOLL.

Cosmia citrigo (L.). Łowiony nielicznie na przynęcie od 20 do 28 IX w Ubierzowej, Krzywem i Wołczkowie.

Amphipyra pyramidea (L.). Dość liczny na przynęcie od 15 VII do 25 IX w Ubierzowej i Wołczkowie.

Amphipyra tragopoginis (L.). Tylko pojedyncze okazy złowione zostały na przynęcie w Zaleszczykach, Ubierzowej i Krzywem od 12 VII do 23 IX.

Stygiostola umbratica GOEZE. Przylatuje nierzadko na światło od 6 VI do 1 VII w Zaleszczykach, Ubierzowej, Wołczkowie i Krzywcu.

Dipterygia scabriuscula (L.). Nieliczny od 14 V do 7 VII w Zaleszczykach, Ubierzowej i Dźwinogrodzie.

Parastichtis lithoxylea F. Łowiony nielicznie na przynęcie od 5 VI do 15 VII w Zaleszczykach, Woszczelówce i Ubierzowej.

Parastichtis sublustris ESP. Również nieliczny przy świetle od 3 VI do 19 VII w Ubierzowej, Wołczkowie i Krzywcu.

Parastichtis rurea F. Łowiony nielicznie na przynęcie w Ubierzowej od 10 V do 11 VI.

Parastichtis monoglypha HUFN. Niezbyt licznie spotykany na przynęcie od 18 VI do 19 VII w Zaleszczykach, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie i Krzywcu.

Parastichtis sordida BKH. Dość licznie łowiony na światło od 4 V do 25 VI w Zaleszczykach, Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Parastichtis oblonga HAW. Okolice Tarnopola, leg. KUNTZE; okolice Buczacza leg. HIRSCHLER (ROMAN., „F. M. P.”).

Parastichtis obscura HAW. Kasowa Góra (ŚWIĄTK., 1926).

Łowiony pojedynczo na światło od 28 V do 22 VII w Kłodróbce, Babińcach, Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Parastichtis pabulatricula BRAHM. Złowiono trzy okazy na przynęcie na ścianie Krzywe 12 VII 1935, leg. ŚWID.

Parastichtis basilinea F. Łowiony nielicznie na światło od 8 V do 15 VII w Zaleszczykach, Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Parastichtis scolopacina ESP. Zbierany przy świetle: Zaleszczyki, 1 VIII 1933 (leg. ŚWID.), Ubierzowa, 11 VII 1934 (leg. AD.), Błyszczanka, 17 VI 1934 (leg. AD.), cztery okazy w Wołczkowie, 15–22 VII 1934, (leg. AD. i KRM.), 28 VII 1935 (leg. TOLL).

Parastichtis ophiogramma Esp. Łowiony na światło: Ubierzowa, 14 VI 1934, cztery okazy z Wołczkowa, 15—17 VII 1934 i 31 VII 1935 oraz Babińce, 14 VII 1936.

Parastichtis secalis (L.). Dość częsty na przynęcie od 1 VI do 8 IX w Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Bedrykowcach, Wołczkowie, Kołodróbce, Hłodach i Krzywczu.

Oligia strigilis Cl. Nierzadki na przynęcie od 19 V do 9 VII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Oligia latruncula Hb. Dość częsty na przynęcie i przy świetle, łowiony od 20 V do 24 VI w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Oligia literosa Hw. Kasowa Góra (ŚWIĄTK., 1930).

Oligia bicoloria Vill. Nieliczny na przynęcie, łowiony od 19 VII do 20 VIII w lasach Torskich, Zaleszczykach i Wołczkowie.

Oligia haworthii Curt. Złoczów, leg. T. JAROSZ (ROMAN., „F. M. P.”).

Crymodes furva Hb. Złapano dwa okazy na światło w Krzywczu 21 VII 1934, leg. Ad.

Pseudohadena immunda Ev. Złowiono jeden okaz na światło w Wołczkowie 22 VII 1934, (leg. Ad. i Krm.). Oznaczenie tego gatunku potwierdził prof. M. HERING z Berlina. Jest to nowy gatunek dla Polski, znany dotychczas w Rosji z Kazania (PETERSEN, 1924), Uralu, Altaju w zachodniej Syberii i zachodniego Turkiestanu. SPEISER (1903) wspomina o złowieniu jakoby ♀ tego gatunku przez KRAMERA w miejscowości Ludwigsdorf koło Gilgenburga (Prusy), dodając od siebie: „Die Art ist rein südlich und kommt sicher bei uns nicht vor”.

Luperina testacea Hb. Krasne koło Złoczowa (ROMAN., 1933).

Łowiony pojedynczo na światło od 30 VIII do 7 IX w Zaleszczykach i Wołczkowie.

Trachea atriplicis (L.). Nieliczny przy świetle i na przynęcie od 14 V do 11 VII w Zaleszczykach, Ubierzowej, Wołczkowie, Hłodach i Dźwinogrodzie.

Euplexia lucipara (L.). Łowiony na światło od 14 V do 15 VII w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Trigonophora meticulosa (L.). Podole (WIERZ., 1867).

Niezbyt licznie występuje na przynęcie od 20 VIII, a po przezimowaniu do 19 V w Woszczelówce, Krzywem, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Telesilla amethystina Hb. Łowiony na światło i na przynęcie: Woszczelówka, 4 VIII 1934 (leg. Świd.), siedem okazów w Wołczkowie, 6, 15 VIII 1934 i 2 VI—14 VIII 1935 (leg. Toll) oraz dwa okazy w Dźwinogrodzie, 17 VI 1936 (leg. Ad.). Gatunek ten znany jest dotychczas w Polsce z okolic Stryja i Kosowa Pokuckiego. Poza Polską wykazany z Francji, Niemiec, Austrii, Węgier, północnej Italii, Szwajcarii, Bukowiny, Bośni, Dalmacji, południowej Rosji, Kraju Nadamurskiego, Japonii, Korei i Chin.

Callogonia virgo Tr. Jeden okaz złowiono na światło w Dźwinogrodzie, 16 VI 1936, (leg. Ad.). Gatunek z Polski dotychczas nie wykazywany, poza Polską znany z Rumunii, Węgier, północnej Italii, Sławonii i Uralu, jako rzadkość; licznie ma występować na wybrzeżach Pacyfiku w Azji.

Talpophila matura Hufn. Nieliczny przy świetle lub na przynęcie od 12 VII do 22 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie i Babińcach.

Laphygma exigua Hb. Łowiony na światło: Hłody, 8 VIII 1936, Babińce, 18 VIII 1936 (leg. Toll) i Dźwinogród, 13 V 1936 (leg. Ad.). Z Polski znany z okolic Poznania, Krakowa, Lwowa i Stryja. *L. exigua* Hb. uważany za element śródziemnomorski (Buresch & Tuleschcow, 1932), wykazany jest z Anglii, Europy południowej, Wysp Kanaryjskich, północnej Afryki i od Azji Mniejszej do północnych Chin i Japonii.

Athetis alsines Brahm. Dość licznie łowiony na światło od 14 VI do 13 VIII w Zaleszczykach, Ubierzowej, Wołczkowie, Hłodach, Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Athetis blanda Schiff. Bilcze (Werchr., 1869).

Mniej licznie spostrzegany przy świetle od 3 VI do 3 VIII w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie i Krzywcu.

Athetis ambigua Schiff. Na ogół nieliczny przy świetle od 19 V do 16 VI i do 13 do 24 VIII, liczniej jedynie łowiony był w Dźwinogrodzie. Poza tym obserwowany w Ubierzowej, Wołczkowie, Hłodach, Babińcach i Krzywcu.

Athetis superstes Tr. Łowiony na światło: Ubierzowa, 12 VII 1934 (leg. Świd.), pięć okazów w Wołczkowie, 15—20 VII i 26 VIII 1934 oraz 20 VIII 1935 (leg. Ad., Toll i Krm.), Dźwi-

nogród, ex l., 8 VII 1936 (leg. Ad.). Z Polski wykazany tylko z Pienin.

Athetis respersa SCHIFF. Niezbyt rzadki przy świetle, łowiony od 26 V do 15 VII w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Athetis pulmonaris ESP. Woszczelówka, 12 VII 1935, leg. Świd. Znany tylko z Polski południowej.

Athetis clavipalpis Sc. Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Łowiony licznie na światło od 27 V do 17 IX w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Wołczkowie i Kołodróbce.

Athetis morpheus HUFN. Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Nieliczny przy świetle, łowiony od 22 V do 12 VII w Zaleszczykach, Woszczelówce i Ubierzowej.

Acosmetia caliginosa HB. Kasowa Góra (ŚWIĄTK., 1926).

Pojedyńczo spotykany przy świetle od 21 V do 17 VII w Ubierzowej, Wołczkowie, Babińcach i Dźwinogrodzie (leg. Ad. i TOLL).

Proxenus lenta TR. Licznie łowiony na światło w dwóch pokoleniach od 8 do 24 V i od 8 VII do 24 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Hłodach, Babińcach i Krzywczu. Jeden okaz otrzymano ex l. z Dźwinogrodu z dnia 21 VII 1936. Jest to gatunek nie spotykany dotychczas w Polsce, znany z Węgier, Austrii, Bułgarii, południowego Tyrolu, Sarepty, Armenii, Altaju, Kraju Nadamurskiego, Kraju Ussuryjskiego, Korei i Japonii.

Proxenus gluteosa TR. Babińce (ROMAN., 1937).

W powiecie zaleszczyckim na ogół mniej liczny od poprzedniego gatunku, równie liczny w powiecie borszczowskim, łowiony na światło w dwóch pokoleniach od 3 do 24 V i od 1 VIII [oo 24 IX w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Hłodach i Dźwinogrodzie. Gatunek ten znany jest dotychczas z Kraju Ussuryjskiego, północnej Mongolii, Azji środkowej, Armenii, południowej Rosji, południowego Tyrolu, Karyntii, Austrii Dolnej, Węgier, zachodnich Niemiec, Belgii i Anglii.

Psilomonodes venustula (HB.). Łowiony nierzadko przy świetle od 3 V do 25 VI w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Gortyna leucostigma Hb. Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869), Podole (GARB., 1892).

Trzy okazy złowiono na światło: Wołczków, 15 VII 1934 (leg. AD. i KRM.), 31 VII 1935 (leg. TOLL) i Babińce, 15 VII 1936 (leg. TOLL).

Apamea oculo nictitans BKH. Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869, 1893).

Nierzadki przy świetle w Wołczkowie od 1 VII do 14 VIII (leg. AD., TOLL., KRM.) oraz cztery okazy znane są z Babiniec, 18 i 22 VII 1936 (leg. TOLL).

Apamea fucosa fucosa FRF. Nierzadki przy świetle, łowiony od 25 VI do 1 VIII w Zaleszczykach, Wołczkowie, Hłodach, Babińcach i Krzywczu.

Xanthoecia flavago SCHIFF. Dwa okazy złowiono na światło w Zaleszczykach, 3 IX 1935 (leg. ŚWID.) i 6 IX 1936 (leg. KURJ.), Dr ŚWIDERSKI, w pobliżu miasta od strony Dobrowlan, zbierał gąsienice w łopianach w połowie lipca.

Hydroecia micacea ESP. Nielicznie łowiony na światło od 12 VII do 20 VIII w Ubierzowej, Wołczkowie i Babińcach.

Pyrrhia umbra HUFN. Poznanka Gniła (WERCHR., 1869, 1893), Podole (GARB., 1892).

Dość liczny przy świetle i na przynęcie, stwierdzony w dwóch pokoleniach od 12 V do 8 IX w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Kołodróbce, Hłodach, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Ipimorpha retusa (L.). Łowiono pojedyncze okazy na światło od 4 VII do 6 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Wołczkowie i Babińcach.

Ipimorpha subtusa F. Jeden okaz przyleciał na światło w Babińcach, 24 VII 1936, leg. TOLL.

Meristis trigrammica HUFN. Nierzadko łowiony na światło od 3 V do 26 VI w Zaleszczykach, Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Calymnia affinis (L.). Zbierany na światło i na przynęcie: 5 okazów w Wołczkowie 18—22 VII 1934 (leg. AD. i KRM.) oraz 22 VIII, 1 IX 1935 (leg. TOLL); Hłody, 4 VIII 1936; Kołodróbka, 16 IX 1936 (leg. TOLL).

Calymnia diffinis (L.). Łowiony na światło: okolice Zaleszczyk, 13 VIII 1933 (leg. RUSZCZ.) i trzy okazy w Wołczkowie, 15 i 19 VII 1934 (leg. ŚWID.) i 5 VIII 1935 (leg. TOLL). Gatunek ten, znany

w Polsce z okolic Kielc, Rzeszowa, Lwowa, Stanisławowa oraz z Gdańska, uważany jest za element pontyjski z dość szerokim rozprzestrzenieniem w Europie środkowej.

Calymnia pyralina VIEW. Pojedynczo łowiony na światło od 7 VI do 14 VII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Calymnia trapezina (L.). Bilcze, okolice Tarnopola i Zaleszczyk (WERCHR., 1869, 1893), Tarnopol (ROMAN., „F. M. P.”).

Łowiony licznie przy świetle i na przynęcie, spostrzegany od 11 VII do 21 IX w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie i Krzywem.

Phragmitiphila typhae THNBG. Złowiono jeden okaz na światło w Wołczkowie 19 VII 1934, leg. ŚWID.

Arenostola fluxa HB. Znany jest tylko jeden okaz z Wołczkowa, 13 VII 1934, leg. ŚWID.

Archanaia dissoluta TR. Dwa okazy złowiono na światło: Wołczków, 16 VII 1934 (leg. ŚWID.); Babińce, 11 VII 1936 (okaz bardzo ciemny, leg. TOLL). Z Polski wykazany dotychczas z okolic Katowic (RAEBEL, 1931) oraz jeden okaz znajduje się w zbiorach Państwowego Muzeum Zoologicznego (Szkło, pow. Jaworów, leg. E. i Wł. SOLTYS). Poza Polską znany z Turanu, północnej Persji, południowej Rosji, Niemiec, Danii, Holandii i Anglii.

Nonagria maritima TAUSCH. Jeden okaz (ab. *nigristriata* STGR.) złowiono na światło, Babińce, 22 VII 1936, (leg. TOLL). Z Polski znany dotychczas z Wielkopolski, okolic Kalisza, Lwowa i Podhorzec obok Stryja.

Calamia virens (L.). Nierzadko łowiony na światło i nad kwiatami od 10 VII do 24 VIII w Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie i Hłodach.

Chloridea dipsacea (L.). Bilcze (WERCHR., 1869, 1893).

Dość liczny przy świetle, stwierdzony w dwóch pokoleniach od 9 V do 24 VIII w Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie, Sinkowie, Hłodach, Babińcach, Krzywczu, Dźwinogrodzie i Okopach.

Chloridea peltigera SCHIFF. Zaleszczyki (ŚWIĄTK., 1930).

Złowiono na światło dwa okazy w Dźwinogrodzie, 19 i 22 V 1936, (leg. AD.). Z Polski, poza Podolem, znany dotychczas z okolic Poznania, Kielc, Lwowa i Stryja. W zbiorach Państwowego Muzeum Zoologicznego znajduje się też jeden okaz z Oża-

rowa pod Warszawą (leg. J. NAST). Gatunek ten uważany jest za element śródziemnomorski.

Chariclea delphini (L.). Pojedyńczo zbierano przy świetle: Wołczków, 26 VI 1935, Krzywce, 16, 25, 27 VI 1936 (leg. TOLL) oraz jeden okaz otrzymano ex l. z okolic Zaleszczyk, 20 V 1934 (leg. Ruszcz.).

Melicleptria scutosa SCHIFF. Bilcze (WERCHR., 1869, 1893). Nierzadki przy świetle lub ex l., łowiony w dwóch pokoleniach od 10 V do 24 VII, z hodowli otrzymywano do 8 IX z Ubierzowej, Wołczkowa, Sinkowa, Kołodróbki, Babiniec i Dźwinogrodu.

Panemeria tenebrata Sc. Jeden okaz wypłoszony z trawy złowiono w dzień w Ubierzowej, 27 V 1935, leg. TOLL.

Porphyrinia purpurina SCHIFF. Bilcze (WERCHR., 1869; GARB., 1892).

Zbierany na światło: Zaleszczyki, 1 VIII 1933 (leg. ŚWID.); Krzywce, 20 VI 1936 (leg. TOLL); dwa okazy, Dźwinogród, 24 i 25 V 1936 (leg. AD.), Poza Podolem południowym, z Polski znany z okolic Leszna, Lwowa i Brodów. Motyl ten, uważany za element pontyjski, znany jest od Samarkandu i Fergany do Europy południowo-wschodniej, najdalej na zachód dochodzi do południowo-wschodnich Niemiec.

Porphyrinia polygramma DUP. Zaleszczyki (ŚWIĄTK., 1924).

Łowiony w dzień: Zaleszczyki, 1 VII 1934, Krzywce, 24 VI 1934 (leg. TOLL), Bedrykowce, 21 VII 1936 (leg. ŚWID.). Poza Podolem jarowym w Polsce nie występuje, znany od Fergany i Sarepty, przez południową Europę do północno-zachodniej Afryki.

Phyllophyla obliterata RMB. Łowiony licznie na światło w dwóch pokoleniach od 14 V do 8 VIII w Zaleszczykach, Ubierzowej, Wołczkowie, Hłodach, Krzywcu i Dźwinogrodzie. Z Polski dotychczas nie wykazywany.

Lithacodia fasciana (L.). Przylatuje nielicznie na światło od 3 V do 10 VI w Woszczelówce, Ubierzowej i Dźwinogrodzie.

Lithacodia deceptor Sc. Liczny przy świetle, szczególnie w pierwszym pokoleniu, łowiony był od 2 V do 19 VI i od 15 VII do 28 VIII w Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Eustrotia uncula CL. Trzy okazy złowiono na światło: Babińce, 17 i 19 VII 1936 (leg. TOLL) oraz Dźwinogród, 21 V 1936 (leg. Ad.).

Eustrotia olivana SCHIFF. Również tylko trzy okazy złowiono na światło: Ubierzowa, 5 VI 1934; Krzywce, 16 VI 1936; Dźwinogród, 22 VI 1936 (leg. Ad., TOLL).

Eustrotia candidula SCHIFF. Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869, 1893).

Liczny przy świetle od 3 V do 7 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Sinkowie, Babińcach, Krzywcu, Dźwinogrodzie i Okopach.

Erastria trabealis Sc. Podole (WIERZ., 1867), Bilcze (WERCHR., 1869).

Również liczny przy świetle od 3 V do 10 VIII w Zaleszczykach, Ubierzowej, Wołczkowie, Kołodróbce i Dźwinogrodzie.

Tarache lucida HUFN. Bilcze, Poznanka Gniła, (WERCHR., 1869); Podole (GARB., 1892); okolice Zaleszczyk (ŚWIĄTK., 1926).

Pojedyńczo łowiony na światło od 11 V do 18 VI i od 13 VII do 13 VIII w Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie, Kołodróbce, Hłodach, Babińcach i Dźwinogrodzie.

Tarache luctuosa ESP. Łowiony licznie na światło, rzadziej w dzień na polankach i ściankach w dwóch lub może nawet trzech pokoleniach od 24 IV do 23 IX w Zaleszczykach, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Sarrothripis revayana Sc. Podole (WIERZ., 1867).

Łowiony nielicznie na światło od 1 IV do 22 IV (okazy przezimowane) i od 11 VI do 22 VII w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Earias chlorana (L.). Również nielicznie łowiony na światło lub w dzień na pniach wierzb od 14–26 V i od 15 do 30 VII w Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie, Babińcach i Dźwinogrodzie.

Earias vernana HB. Bilcze (WERCHR., 1869).

Dwa okazy złowiono na światło: Ubierzowa, 3 V 1934 (leg. Ad.) i Babińce, 18 VII 1936 (leg. TOLL).

Hylophila prasinana (L.). Pojedyńczo łowiony na światło: 3 ♂♂ i 1 ♀, Ubierzowa, 3–20 VI 1934; 1 ♀, Wołczków, 27 VI 1935; 4 ♀♀, Dźwinogród, 15 i 22 V oraz 24 VI 1936 (leg. Ad.). Dwie ♀♀, zebrane w maju w Dźwinogrodzie, odbiegają wyglą-

dem od motyli łowionych normalnie w czerwcu na Podolu i w okolicach Warszawy. Mianowicie, ich skrzydła przednie są stosunkowo węższe, mają odmienny odcień zielonej barwy, dwie srebrzyste przepaski przy nasadzie skrzydeł przednich są bliżej siebie położone niż u okazów normalnych; poza tym w ogóle jest silniej rozwinięta barwa srebrzysta. Nie znalazłem jednak różnicy w budowie aparatu kopulacyjnego obu form.

Mormonia sponsa (L.). Poznanka Gniła (WERCHR., 1869, 1893).

Nierzadko łowiony na przynęcie od 11 VII do 16 VIII w Woszczelówce, Ubierzowej i Wołczkowie.

Catocala fraxini (L.). Również nierzadki na przynęcie, obserwowany był od 20 VIII do 22 IX na ścianie Krzywe i w Wołczkowie.

Catocala nupta (L.). Liczny na przynęcie od 7 VII do 30 IX w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej i Wołczkowie.

Catocala elocata Esp. Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869, 1893). Według WERCHRATSKIEGO najpospolitszy gatunek wstęgowki na Podolu.

Złowiliśmy tylko jeden okaz na ścianie Krzywe na przynęcie, 21 IX 1935.

Catocala electa BKH. Łowiony głównie na przynęcie, jeden tylko okaz złowiony na światło. Zaleszczyki, 20 VIII 1930 (leg. TENENBAUM); Bedrykowce, 28 VII 1936 (leg. PATRYN); 9 okazów, Wołczków, 21 VII—29 VIII 1935 (leg. TOLL).

Catocala promissa Esp. Poznanka Gniła (WERCHR., 1869, 1893).

Nierzadki na przynęcie od 25 VI do 22 IX w Krzywem, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Ephesia fulminea Sc. Również nierzadki na przynęcie, rzadziej spotykany przy świetle, od 24 VI do 22 VII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Krzywem, Wołczkowie, Babińcach i Dźwinogrodzie.

Minucia lunaris SCHIFF. Pojedynczo łowiony na światło od 8 do 24 V w Zaleszczykach, Ubierzowej i Dźwinogrodzie.

Gonospileia mi CL. Zdaje się rzadki na południowym Podolu: znane są cztery okazy z Ubierzowej, 14 V 1934, 31 V 1935 (leg. TOLL) i 13 V 1936 (leg. KURJ.). Odznaczają się silnie rozwiniętym białym tłem skrzydeł.

Gonospileia glyphica (L.). Liczny w dzień na polanach i ściankach oraz rzadziej przy świetle; łowiony od 13 IV do 26 VIII w Dobrowlanach, Ubierzowej, Zazulińcach, Wołczkowie, Sinkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Gonospileia triquetra SCHIFF. Złowiono dwa okazy tego nowego dla fauny Polski motyla. Dźwinogród, 25 V 1936, na światło (leg. AD.) i Krzywcze, 4 VI 1936, wieczorem nad kwiatami (leg. TOLL). Rozmieszczony od Syberii na wschodzie, w Europie południowo-wschodniej dochodzi do Jugosławii, Węgier i Austrii.

Syngrapha circumflexa (L.). Pan T. JAROSZ miał złowić jeden okaz tego gatunku w Złoczowie (ROMAN., „F. M. P.”). Rozmieszczony od Issyk-Kulu i Samarkandu na wschodzie, dochodzi do południowej Rosji i Dalmacji na zachodzie.

Phytometra festucae (L.). Tarnopol (WERCHR., 1869).

Jeden okaz złowiony na światło w Wołczkowie, 25 VIII 1935, leg. TOLL.

Phytometra bractea F. Również tylko jeden okaz złowiono na światło w Wołczkowie, 15 VII 1934, leg. ŚWID.

Phytometra chrysis (L.). Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Nierzadki przy świetle od 12 V do 21 IX w Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Babińcach, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Phytometra deaurata ESP. Pojedynczo łowiony na światło lub nad kwiatami: Wołczków, 26 VIII 1934, 13 VIII 1935, (leg. TOLL), Hłody, 13 VIII 1936 (leg. TOLL), Babińce, 22 VII 1936 (leg. TOLL) i Krzywcze, 13 VII 1935 (leg. ŚWID.). Z Polski wykazany dotychczas tylko z okolic Bielska Cieszyńskiego. Element pontyjski, znany z Buchary, Altaju, południowo-wschodniej Rosji, Węgier, Austrii, Bośni, Karyntii, Krainy, południowego Tyrolu, południowej Szwajcarii, Italii i Andaluzii.

Phytometra gamma (L.). Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Pospolity na całym terenie, jak wszędzie w Polsce, łowiony od 5 V do 21 IX.

Phytometra confusa STEPH. Poznanka Gniła (WERCHR., 1869, 1893).

Nierzadko łowiony na światło i nad kwiatami w dwóch pokoleniach od 1 do 20 V i od 6 VII do 26 IX w Zaleszczykach,

Dobrowlanach, Ubierzowej, Jarze Podolskim, Krzywem, Wołczkowie, Kołodróbce, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Phytometra consona F. Łowiony na światło: Wołczków, 28 VII 1935 (leg. TOLL), cztery okazy w Krzywczu, 21 VII 1934 (leg. AD., ŚWID.) i dziesięć okazów w Kołodróbce, Babińcach i Krzywczu, 14–27 VI, 17–24 VII, 17 IX 1936 (leg. TOLL).

Gatunek ten, dotychczas znany w Polsce z okolic Kielc, Zawiercia i Lwowa, uważany jest za element pontyjski. Występuje w Taurusie, Azji Mniejszej, Armenii, południowo-wschodniej Rosji, Bułgarii, na Węgrzech, w Austrii i południowych Niemczech.

Phytometra modesta Hb. Szerszeniowce (ROMAN., „F. M. P.”).

Zbierany na ogół przy świetle, jeden tylko okaz w dzień na trawie. Ubierzowa, 14 i 20 VI 1934 (leg. AD.), cztery okazy w Wołczkowie, 15–22 VII 1934 (leg. AD., ŚWID. i KRM.), 1 IX 1935 (leg. TOLL), Krzywczu, 27 V i 11 VI 1936 (leg. TOLL) i Dźwinogród, 22 VI 1936 (leg. AD.). Znany tylko z Polski południowej do Śląska na zachodzie.

Plusidia cheiranthi TAUSCH. Kasowa Góra (ŚWIĄTK., 1930).

Chrysoptera c-aureum KNOCH. Szerszeniowce (ŚWIĄTK., 1930).

Jeden okaz złowiono w Babińcach na światło, 15 VII 1936, leg. TOLL.

Abrostola triplasia (L.). Bilcze, Poznancka Gniła (WERCHR., 1869).

Nielicznie łowiony na światło w dwóch pokoleniach od 3 do 22 V i od 12 VII do 3 VIII w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Abrostola asclepiadis SCHIFF. Łowiony dość licznie, prawdopodobnie w dwóch pokoleniach, od 3 V do 5 VI i od 10 do 19 VII w Ubierzowej, Wołczkowie, Babińcach, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Abrostola tripartita HUFN. Poznancka Gniła. (WERCHR., 1869).

Łowiony pojedynczo na światło w dwóch pokoleniach od 13 do 29 V i od 26 VI do 21 VIII w Zaleszczykach, Ubierzowej, Wołczkowie, Hłodach i Dźwinogrodzie.

Episema caeruleocephala (L.). Kilka okazów złowiono na światło na ścianie Krzywe 24 IX 1935 (leg. AD.).

Scoliopteryx libatrix (L.). Podole (WIERZ., 1867).

Łowiony na przynęcie od 7 VI, a po przezimowaniu do 16 IV w Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Toxocampa lusoria (L.). Na ogół pojedynczo łowiony na światło lub wieczorem nad kwiatami od 3 VI do 9 VII w Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Kołodróbce, Hłodach i Dźwinogrodzie. Znany dotychczas w Polsce południowej i zachodniej, uważany za element wschodni, wykazany od Altaju i Kurdystanu do Austrii i zachodniej Szwajcarii oraz południowych Niemiec.

Toxocampa pastinum Tr. Obserwowany nielicznie przy świetle od 5 VI do 19 VII w Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Babińcach i Dźwinogrodzie. Jeden okaz, złowiony przez p. TOLLA w Babińcach 18 VIII 1936, jest o wiele mniejszy od normalnych.

Toxocampa viciae Hb. Również nielicznie łowiony na światło od 5 V do 19 VIII w Ubierzowej, Babińcach, Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Toxocampa craccae F. Łowiony w dwóch pokoleniach; w pierwszym nielicznie od 5 do 7 VI, w drugim zaś znacznie liczniej od 8 VII do 27 IX, szczególnie częsty jest we wrześniu na przynęcie, przy świetle i nad kwiatami. Obserwowany był w Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie i Kołodróbce.

Catephia alchymista SCHIFF. Jeden okaz złowiony na przynęcie w Woszczelówce 21 VI 1936, leg. W. PATRYN.

Aedia funesta Esp. Południowo-wschodnie Podole (WIERZ., 1867), Poznanka Gniła (WERCHR., 1869, 1893), Buczacz, leg. HIRSCHLER (ROMAN., „F. M. P.”).

Trzy okazy złowiono na parkanach w Zaleszczykach: 4 VIII 1933 (leg. RUSZCZ.), 3 VII 1934 (leg. Ad.) i 12 VII 1923 (leg. J. KLENNER).

Z Polski wykazany poza tym z okolic Stryja, Stanisławowa i Jeżewa. Uważany za element wschodni, dochodzi jednak daleko na zachód (nie znany z Anglii i Holandii).

Calpe capucina Esp. Łowiony na światło: Wołczków, 1 VII 1935 (leg. TOLL), dwa okazy z Babiniec, 15 i 20 VII 1936 (leg. TOLL) i dziewięć okazów z Dźwinogrodu, [22 — 27 VI 1936 (leg. Ad.). W Polsce znany dotychczas tylko z okolic Lwowa.

Aëtia emortualis SCHIFF. Szerszeniowce (ROMAN., „F.M.P.”).

Złowiono dwa okazy na światło w Ubierzowej 5 VI 1934, leg. Ad.

Laspeyria flexula SCHIFF. Podole (WIERZ., 1867), południowo-wschodnie Podole (WERCHR., 1869).

Łowiony nielicznie na światło od 3 VI do 20 IX w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Colobophyla salicalis SCHIFF. Łowiony na światło lub w dzień na pniach wierzb od 5 V do 10 VIII w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Babińcach, Krzywczu, Wołkowcach i Dźwinogrodzie.

Epizeuxis calvaria F. Znajdowany na przynęcie lub w dzień na pniu drzewnym: Nowosiółka Kostiukowa, pow. Zaleszczyki, 5 VIII 1934 (leg. ŚWID.), Ubierzowa, 15 VII 1935 (leg. ŚWID.) i trzy okazy w Wołczkowie, 13–24 VIII 1935 (leg. TOLL).

Prothymnia viridaria CL. Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Łowiony nielicznie na światło od 31 V do 19 VII w Wołczkowie, Babińcach i Krzywczu.

Rivula sericealis Sc. Liczny przy świetle od 13 V do 7 VIII w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Simplicia rectalis Ev. Jeden okaz złowiono na światło w Babińcach, 18 VII 1936, leg. TOLL.

Zanclognatha tarsiplumalis HB. Bilcze (WERCHR., 1869), Dobrowlany (ŚWIĄTK., 1924, 1926). Okaz z Szerszeniowiec, podany przez ŚWIĄTKIEWICZA (1930) jako *Herminia crinalis* TR., należy również do tego gatunku. Budowa czułków i rozmieszczenie rysunku na skrzydłach na pierwszy rzut oka wykazują, że zaszła tu pomyłka w oznaczeniu.

Łowiony licznie w dzień i na światło od 22 VI do 5 VIII w Zaleszczykach, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Sinkowie, Babińcach i Dźwinogrodzie.

Zanclognatha tarsipennalis TR. Złowiono cztery okazy na światło w Dźwinogrodzie od 1 do 25 VI 1936, leg. AD.

Zanclognatha nemoralis F. Dwa okazy złapane na światło: Ubierzowa, 20 V 1934 (leg. ŚWID.) i Dźwinogród, 15 V 1936, leg. AD.

Zanclognatha tarsicrinalis KNOCH. Łowiony nielicznie na światło lub wypłaszany w dzień z krzewów od 15 V do 14 VI

w Zaleszczykach, Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Herminia crinalis Tr. należy narazie skreślić z fauny motyli Podola, gdyż jak już wyżej wspominałem, okaz podawany przez ŚWIĄTKIEWICZA (1930) z Szerzeniowiec należy do gatunku *Zanclognatha tarsiplumalis* Hb.

Herminia tentacularia (L.). Łowiony nielicznie na światło od 5 VI do 19 VII w Ubierzowej, Wołczkowie i Babińcach.

Herminia derivalis Hb. Bilcze (WERCHR., 1869).

Łowiony liczniej od poprzedniego na światło, szczególnie w Dźwinogrodzie, od 3 VI do 2 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, i Dźwinogrodzie.

Pechipogo barbalis Cl. Dość liczny przy świetle lub wypłaszany w dzień z krzewów od 3 V do 10 VI w Zaleszczykach, Ubierzowej i Dźwinogrodzie.

Bomolocha obesalis Tr. Zarubińce pod Tarnopolem (WERCHR., 1869).

Hypena proboscidalis (L.). Nieliczny przy świetle lub wypłaszany w dzień z krzewów od 13 V do 17 IX w Ubierzowej, Wołczkowie, Kołodróbcie i Dźwinogrodzie.

Hypena rostralis (L.). Bilcze, Poznancka Gniła (WERCHR., 1869).

Nierzadki przy świetle, łowiony od 20 IV do 22 IX w Zaleszczykach, Ubierzowej, Wołczkowie, Kołodróbcie i Dźwinogrodzie.

Hypenodes taenialis Hb. Łowiony na światło: dwa okazy w Ubierzowej, 19 VI i 7 VII 1934 (leg. Ad. i TOLL) oraz jeden, Wołczków, 6 VIII 1935 (leg. TOLL).

Schrankia turfosalis Wocke. Trzy okazy złowiono na światło: Wołczków, 5 VIII 1935 i Krzywce, 20 oraz 25 VI 1936 (leg. TOLL).

Geometridae.

Brephos parthenias (L.). Licznie łowiony w Ubierzowej w kwietniu 1935 (leg. NAWROT) i jeden okaz znany z Dźwinogrodu, 2 IV 1936 (leg. Ad.).

Brephos notha Hb. Na Podolu jarowym nie łowiliśmy tego gatunku, cztery zaś okazy złowił dr ŚWIDERSKI w okolicach jeziora Urmeń koło Brzeżan 9 IV 1936.

Alsophila aescularia Schiff. Kilka okazów złowiono na światło: cztery okazy w Zaleszczykach, 13—16 III 1937 (leg. KURJ.) oraz dwa okazy w Ubierzowej, 22 i 23 IV 1935 (leg. TOLL).

Alsophila quadripunctata Esp. Znany jeden okaz z Ubierzowej, 9 XI 1936, leg. KURJ.

Pseudoterpna pruinata HUFN. Łowiony nierzadko na światło od 21 V do 8 VIII w Ubierzowej, Wołczkowie, Hłodach, Babińcach i Krzywcu.

Hipparchus papilionaria (L.). Łowiony pojedynczo na światło od 11 do 27 VI w Ubierzowej, Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Comibaena pustulata HUFN. Nierzadki przy świetle, łowiony od 3 do 26 VI w Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Hemithea aestivaria HB. Również łowiony nierzadko na światło od 28 V do 22 VI w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Chlorissa viridata (L.). Na ogół nieliczny przy świetle, stwierdzony od 30 IV do 8 VIII w Zaleszczykach, Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Chlorissa cloraria HB. Bilcze (WERCHR., 1869).

Łowiony na światło, na ogół o wiele liczniej od poprzedniego gatunku, w czasie od 28 IV do 7 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Dźwinogrodzie i Okopach. Znany z Polski południowej, najdalej na północ dochodzi do Śląska Cieszyńskiego i Sandomierza. Należy do elementów wschodnich.

Euchloris smaragdaria F. Poznanka Gniła (WERCHR., 1869), Oleksińce, pow. Borszczów (ŚWIĄTK., 1928), Szerszeniowce (ROMAN., „F. M. P.”).

Nierzadko łowiony na światło od 5 VI do 1 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Babińcach, Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Thalera fimbrialis Sc. Również nierzadki przy świetle, łowiony od 20 VI do 5 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Babińcach, Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Hemistola chrysoprasaria Esp. Szerszeniowce (ROMAN., „F. M. P.”).

Na ogół pojedynczo łowiony na światło od 5 VI do 12 VII w Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Jodis lactearia (L.). Nieliczny przy świetle w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie, stwierdzony od 7 V do 14 VI.

Calothyranis amata (L.). Podole (WIERZ., 1867), Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Łowiony licznie, jak wszędzie w Polsce, na światło od 6 V do 22 IX w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Jarze Podolskim, Krzywem, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Cosymbia pendularia CL. Złowiono trzy okazy na światło: Ubierzowa, 19 V 1936, (leg. TOLL) oraz Dźwinogród, 23 IV 1935 (leg. ŚWID.) i 21 V 1936 (leg. AD.).

Cosymbia albiocellaria HB. Nieliczny przy świetle lub w dzień strzeptywany z gałęzi, od 3 do 24 V i od 3 do 15 VII w Zaleszczykach, Ubierzowej, Wołczkowie, Babińcach i Dźwinogrodzie. Dotychczas wykazany z Polski tylko z okolic Drohobycza i Lwowa, jest to element bardziej wschodni, występujący od Turkiestanu i Azji Mniejszej, a dochodzący do południowo-zachodniej Europy.

Cosymbia annulata SCHULZE. Bilcze, Zaleszczyki (WERCHR., 1893), okolice Buczacza, leg. HIRSCHL. (ROMAN., „F. M. P.”).

Na ogół łowiony nielicznie na światło od 30 IV do 10 VIII w Zaleszczykach, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Babińcach i Dźwinogrodzie. W ostatniej miejscowości występuje nieco liczniej. W Polsce szerzej rozprzestrzeniony od poprzedniego gatunku, znany z okolic Horodenki, Tłumacza, Stanisławowa, Lwowa, Sambora, Rzeszowa, Kielc i Poznania.

Cosymbia porata (L.). Bilcze (WERCHR., 1869, 1893).

Tylko pojedyncze okazy zostały złowione na światło od 12 V do 17 VII w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Cosymbia punctaria (L.). Bilcze (WERCHR., 1869).

Stosunkowo niezbyt licznie łowiony na światło od 26 IV do 22 VII w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Scopula ternata SCHRANK. Buczacz, leg. HIRSCHLER (ROMAN., „F. M. P.”).

Scopula immorata (L.). Nierzadko łowiony na światło lub w dzień na polankach od 3 V do 10 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie, Sinkowie, Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Scopula rubiginata HUFN. Stwierdzony licznie przy świetle od 9 V do 24 IX w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Scopula marginepunctata GOEZE. Poznanka Gniła, Bilcze (WERCHR., 1869), Zaleszczyki (ŚWIĄTK., 1924).

Również liczny przy świetle, łowiony od 2 V do 24 IX w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Bedrykowcach, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Scopula incanata (L.). Zaleszczyki (ŚWIĄTK., 1926).

Mniej liczny od poprzednich. Łowiony na światło w dwóch pokoleniach od 8 do 25 V i od 13 VII do 15 VIII w Woszczelówce, Ubierzowej, Dobrowlanach, Wołczkowie, Babińcach, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Scopula floslactata HAW. Spostrzegany nielicznie przy świetle od 3 V do 4 VI w Zaleszczykach, Ubierzowej i Dźwinogrodzie.

Scopula subpunctaria HS. Pojedynczo łowiony na światło od 20 VI do 5 VIII w Zaleszczykach, Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie i Bedrykowcach. Poza Podolem znany jedynie z Polski południowej i zachodniej.

Scopula immutata (L.). Bilcze, Poznancka Gniła, (WERCHR., 1869).

Nielicznie łowiony na światło od 9 V do 3 VIII w Woszczelówce, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Scopula virgulata SCHIFF. Bilcze (WERCHR., 1869), Lackie (leg. ŚWIĄTK.; ROMAN., „F. M. P.”).

Również nieliczny przy świetle, łowiony od 3 VI do 21 IX w Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Bedrykowcach, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Scopula nigropunctata HUFN. Pojedyncze okazy łowiono na światło od 22 VI do 2 VIII w Zaleszczykach, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Scopula imitaria HB. Bilcze, Poznancka Gniła (WERCHR., 1869, GARB., 1892), Zaleszczyki (HORMUZAKI, 1899).

Jeden okaz złowił p. TOLL w Sinkowie, 18 V 1934. Poza Podolem w Polsce nie występuje, według BURESCHA i TULESKOWA (1936) należy do elementów wschodnich, rozmieszczony od Armenii, Syrii, Azji Mniejszej do południowo-zachodniej Europy i północno zachodniej Afryki.

Scopula ornata Sc. Łowiony niezbyt licznie na światło od 28 IV do 28 IX w Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Jarze Podolskim, Krzywem, Wołczkowie, Kołodróbce, Krzywczu, Dźwinogrodzie i Okopach.

Scopula decorata SCHIFF. Jeden okaz złowiono na światło w Wołczkowie, 10 VIII 1935, leg. TOLL.

Sterrha aureolaria SCHIFF. Nagrabie koło Podwysokiego, leg. ROMAN.; Łysa Góra, Zaleszczyki, leg. ŚWIĄTK. (ROMAN., „F. M. P.”).

Łowiony niezbyt rzadko w dzień na polankach i ściankach od 19 V do 14 VII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Kołodróbce i Krzywcu.

Sterrha ochrata Sc. Nieliczny przy świetle lub w dzień na polanach od 12 VII do 13 VIII w Ubierzowej, Bedrykowcach, Wołczkowie, Sinkowie, Babińcach i Krzywcu. Znany z Polski południowej i zachodniej.

Sterrha rufaria Hb. Zaleszczyki, Lackie, Kasowa Góra (ŚWIĄTK., 1924), Nagrabie, (ROMAN., „F. M. P.”).

Liczny w dzień na ściankach i polanach oraz przy świetle. Łowiony od 7 VI do 21 VII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Sinkowie, Hłodach, Babińcach i Krzywcu. Znany również z Polski południowej i zachodniej.

Sterrha moniliata SCHIFF. Bilcze (WERCHR., 1869), Zaleszczyki, Sinków (ŚWIĄTK., 1926).

Liczny przy świetle, rzadziej w dzień na ściankach. Wykazany od 17 VI do 3 VIII z Zaleszczyk, Woszczelówki, Dobrowlan, Ubierzowej, Krzywego, Doroszowa, Wołczkowa, Babiniec i Krzywca. Poza Podolem z Polski znany z okolic Lwowa, Sambora, Ojcowa i Kielc. Jest to element pontyjski, znany od Turkiestanu, Armenii i Azji Mniejszej, przez Półwysep Bałkański do północnej części Europy południowej i południowej części Europy środkowej.

Sterrha serpentata HUFN. Bilcze (WERCHR., 1869).

Nieliczny w dzień i przy świetle, łowiony od 9 VII do 29 VIII w Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej i Wołczkowie.

Sterrha muricata HUFN. Pojedynczo łowiony na światło, rzadziej w dzień na polanach leśnych, od 13 VI do 19 VII w Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Sterrha dimidiata HUFN. Zarubińce (WERCHR., 1869).

Nielicznie przylatuje na światło; stwierdzony od 6 VII do 16 IX w Zaleszczykach, Woszczelówce, Bedrykowcach, Wołczkowie i Kołodróbce.

Sterrha seriata SCHRK. Bilcze (WERCHR., 1869).

Łowiony pojedynczo na światło od 22 V do 1 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Dobrowlanach i Wołczkowie.

Sterrha pallidata SCHIFF. Łowiony nielicznie na światło lub w dzień wyplaszany z ziół od 7 do 30 V w Ubierzowej i Dźwinogrodzie.

Sterrha biselata HUFN. Dość liczny przy świetle, obserwowany od 5 VI do 5 VIII, w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Bedrykowcach, Wołczkowie, Dźwinogrodzie i Okopach.

Sterrha trigeminata HAW. Łowiony na światło: siedem okazów w Ubierzowej, 5—20 VI 1934 (leg. AD. i TOLL) oraz dwa okazy w Dźwinogrodzie, 14 i 24 VI 1936 (leg. AD.). Jest to gatunek pontyjski rozprzestrzeniony od środkowej Azji do Europy bardziej południowej, w Polsce dotychczas nie łowiony.

Sterrha rusticata SCHIFF. Dziesięć okazów złowiono na światło w Wołczkowie, między 13 i 22 VII 1934 (leg. AD., ŚWID. i KRM.). Z Polski znany dotychczas z Roztocza, Podkarpacia wschodniego, Wyż. Małopolskiej i Wielkopolski.

Sterrha dilutaria HB. Nierzadki przy świetle, łowiony od 29 V do 16 VII w Zaleszczykach, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem, Bedrykowcach, Wołczkowie, Sinkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie. Znany z Polski południowej, Wyż. Małopolskiej i Polski zachodniej.

Sterrha fuscovenosa GOEZE. Dwa okazy złowiono na światło: Zaleszczyki, 3 VII 1934 (leg. TOLL) i Krzywe, 26 VI 1934 (leg. AD.). Również znany z Polski południowej, Wyż. Małopolskiej i Polski zachodniej.

Sterrha humiliata HUFN. Nagrabie, (ROMAN., „F. M. P.”).

Nierzadki przy świetle i w dzień w trawie, łowiony od 14 VI do 15 VII w Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem, Bedrykowcach, Wołczkowie, Sinkowie i Krzywczu.

Sterrha degeneraria HB. Zbierany przy świetle: jeden okaz w Ubierzowej, 19 V 1936 (leg. TOLL) i osiem okazów w Dźwinogrodzie, 13—25 V 1936 (leg. AD.). Gatunek ten o charakterze pontyjskim z Polski wykazywany dotychczas jedynie z okolic Sandomierza.

Sterrha inornata HAW. Stwierdzony przy świetle od 3 V do 6 VIII w Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywcu i Dźwinogrodzie, występuje pojedynczo.

Sterrha deversaria HS. Złowiono siedem okazów tego gatunku od 3 do 22 VI 1934 w Ubierzowej (leg. AD. i TOLL).

Sterrha aversata (L.). Bilcze (WERCHR., 1869).

Dość częsty przy świetle lampy, łowiony od 3 VI do 8 VIII w Zaleszczykach, Ubierzowej, Wołczkowie, Babińcach i Dźwinogrodzie. Stosunkowo nierzadko trafia się ab. *remutata* (L.).

Rhodometra sacraria (L.). Jeden okaz tego południowego przybysza miał złowić p. J. JAROSIEWICZ w Ubierzowej w czerwcu 1936. Okaz ten widział p. TOLL jeszcze na rozpinaczu w czasie swego pobytu na Podolu. W Polsce dotychczas nie spotykany. Element śródziemnomorski.

Lythria purpuraria (L.). Bilcze, Poznancka Gniła (WERCHR., 1869, 1893), Zaleszczyki (ŚWIĄTK., 1924).

Dość liczny na polach i polankach leśnych, łowiony od 23 IV do 28 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Krzywem, Wołczkowie, Babińcach, Krzywcu, Dźwinogrodzie i Okopach. Najczęściej widzi się go w dzień, przychodzi jednak i na światło.

Ortholitha mucronata Sc. Okolice Tarnopola, Zaleszczyki, (WERCHR., 1893).

Niezbyt częsty w Ubierzowej, łowiony od 3 do 26 V 1934 w dzień w trawie lub na światło.

Ortholitha chenopodiata (L.). Okolice Tarnopola, Zaleszczyki (WERCHR., 1893).

Łowiony dość licznie w dzień i na światło od 16 VI do 9 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Sinkowie, Babińcach, Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Ortholitha moeniata Sc. Bilcze (WERCHR., 1893).

Pojedynczo łowiony na światło od 5 do 22 VIII w Wołczkowie, Babińcach i Okopach.

Ortholitha bipunctaria SCHIFF. Bilcze (WERCHR., 1869).

Nierzadki, lecz lokalny, spostrzegany w dzień lub przy świetle lampy od 14 VII do 21 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Sinkowie, Babińcach i Krzywcu.

Mesotype virgata HUFN. Bilcze (WERCHR., 1869).

Dwa okazy złowiono w Woszczelówce 23 IV 1935 i w Ubierzowej 21 V 1934, leg. ŚWID.

Minoa murinata Sc. Bilcze (WERCHR., 1869).

Wszędzie liczny, łowiony od 22 IV do 31 VII w Zaleszczykach, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Zazulińcach, Gródku, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Baptia tibiale Esp. Szerszeniewce (leg. ŚWIĄTK.; ROMAN., 1929).

Jeden okaz złowiono w okolicach Zaleszczyk, 23 VI 1934, leg. RUSZCZ. W Polsce znany dotychczas z Roztocza oraz Karpat i Podkarpacia wschodniego. Uznać go należy za element karpacki wkraczający na Podole.

Schistostege nubilaria Hb. Kasowa Góra (ŚWIĄTK., 1926).

Na Podolu jarowym dotychczas nie stwierdzony. Jest to element pontyjski.

Lithostege farinata HUFN. Lackie, leg. ŚWIĄTK.; Tarnopol, leg. ROMAN. (ROMAN., „F. M. P.”).

Nielicznie łowiony na światło od 5 V do 14 VII w Zaleszczykach, Ubierzowej, Sinkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Lithostege griseata SCHIFF. Nieczęsto łowiony w dzień i na światło od 24 IV do 26 V, jedynie liczniej pojawił się w roku 1936 w Dźwinogrodzie. Prócz tego spostrzeżony w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach i Ubierzowej.

Anaitis plagiata (L.). Bilcze (WERCHR., 1869).

Nierzadki przy świetle lub w dzień, łowiony od 12 V do 14 VI i od 9 VII do 17 IX w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie, Kołodróbce, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Anaitis efformata Gn. Nieco rzadszy od poprzedniego w dwóch pokoleniach, zbierany od 6 do 25 V i od 15 VII do 21 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach i Wołczkowie.

Chesias rufata F. Lackie, Łysa Góra, Gołogóry (ŚWIĄTK., 1924, 1926).

Na Podolu jarowym dotychczas nie stwierdzony.

Acasis viretata Hb. Trzy okazy złowiono na światło: Zaleszczyki, 20 V 1934 (leg. ŚWID.) oraz dwa okazy w Wołczkowie, 15 VII 1934 (leg. ŚWID.) i 7 VIII 1935 (leg. TOLL).

Acasis appensata Ev. Szerszeniewce (ROMAN., „F. M. P.”).

Acasis sertata HB. Tylko jeden okaz złowiono w Wołczkowie, 25 IX 1934, leg. TOLL.

Nothopteryx carpinata BKH. Pojedyńczo łowiony na świetło lub w dzień na pniach drzewnych od 6 do 11 IV w Woszczelówce, Krzywem i Dźwinogrodzie.

Lobophora halterata HUFN. Również pojedyńczo łowiony w tych samych warunkach od 24 IV do 22 V w Ubierzowej i Dźwinogrodzie.

Mysticoptera sexalata RETZ. Pojedyńczo łowiony od 11 V do 17 VII w Zaleszczykach, Babińcach i Krzywcu (leg. TOLL).

Operophtera brumata (L.). Pan ADAMCZEWSKI zbierał gąsienice tego gatunku w maju na dębach w Ubierzowej.

Oporina dilutata SCHIFF. Dziewięć okazów znaleziono w Wołczkowie, od 5 do 21 X 1934, leg. TOLL.

Oporina autumnata BKH. Kilka okazów złowiono we wrześniu i październiku w Zaleszczykach i Wołczkowie.

Triphosa dubitata (L.). Poznanka Gniła, Zarubińce, Bilcze (WERCHR., 1869, 1893).

Łowiony pojedyńczo na świetło od 16 IV do 23 IX w Zaleszczykach, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Babińcach i Dźwinogrodzie.

Calocalpe cervinalis Sc. Jeden okaz złowiono na świetło w Ubierzowej 3 V 1934, leg. AD.

Philereme vetulata SCHIFF. Łowiony nierzadko przy świetle od 23 V do 25 VI w Zaleszczykach, Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Philereme transversata HUFN. Na ogół nierzadki, spostrzegany przy świetle od 21 V do 25 VIII w Woszczelówce, Ubierzowej, Bedrykowcach, Kołodróbce, Hłodach, Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Lygris prunata (L.). Tylko pojedyńcze okazy, tego gdzie indziej pospolitego motyla, łwione były od 9 VI do 19 VII w Zaleszczykach, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Lygris testata (L.). Jedynie dwa okazy zebrano przy świetle, Wołczków, 30 VIII 1935 (leg. TOLL) i Krzywce, 21 VII 1934 (leg. AD.).

Lygris mellinata F. Jeden okaz złowiono w Zaleszczykach 2 VI 1934, leg. AD.

Cidaria fulvata FORST. Lackie, leg. ŚWIĄTK.; Tarnopol, leg. ROMAN.; Buczacz, leg. HIRSCHL. (ROMAN., „F. M. P.”).

Pojedynczo łowiony na światło od 20 V do 9 VII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Cidaria ocellata (L.). Nierzadki przy świetle, łowiony od 2 V do 31 VII w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Cidaria bicolorata HUFN. Dźwinogród, 16 VI 1936, leg. Ad.

Cidaria siterata HUFN. Pojedynczo łowiony na przynęcie od 2 IX do 8 X w Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem i Wołczkowie.

Cidaria fluctuata (L.). Stosunkowo nieliczny przy świetle od 26 IV do 20 VII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Cidaria montanata SCHIFF. Nielicznie łowiony na światło od 20 V do 13 VII w Ubierzowej i Wołczkowie.

Cidaria quadrifasciata CL. Również pojedynczo łowiony na światło od 16 VI do 24 VII w Zaleszczykach, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Cidaria spadicearia SCHIFF. Poznanka Gniła (WERCHR. 1869).

Nierzadki przy świetle lub w dzień wyplaszany z trawy i krzewów od 3 V do 3 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie i Krzywczu.

Cidaria ferrugata CL. Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Dość liczny przy świetle lampy, łowiony od 20 IV do 10 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Bedrykowcach, Wołczkowie, Kołodróbcie, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Cidaria biriviata BKH. Łowiony na światło; trzy okazy w Ubierzowej, 19 VI i 11 VII 1934 oraz jeden okaz w Wołczkowie, 17 VII 1934 (leg. Ad. i KRM.).

Cidaria designata HUFN. Również łowiony na światło, dwa okazy w Wołczkowie, 12 i 14 VII 1934 (leg. ŚWID.) i jeden okaz w Dźwinogrodzie, 12 V 1936 (leg. Ad.).

Cidaria obstipata F. ♂ i ♀, Wołczków, 5 i 7 VIII 1935 (leg. TOLL.) i dwa okazy w Dźwinogrodzie, 11 VI 1936 (leg. Ad.).

Cidaria lignata HB. Pojedyńczo łowiony na światło od 29 V do 17 VIII w Ubierzowej, Wołczkowie i Krzywczu.

Cidaria olivata SCHIFF. Dwa okazy złowiono na światło w Wołczkowie, 26 VIII 1934 i 20 VIII 1935 (leg. TOLL). Jest to element karpacki wkraczający na Podole. W Polsce znany dotychczas z podgórskiego i górzystego południa oraz z okolic Zawiercia i ze Śląska.

Cidaria pectinataria KNOCH. Liczny przy świetle i w dzień na pniach drzewnych, łowiony od 3 V do 23 IX w Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Cidaria suffumata SCHIFF. Pojedyńczo łowiony w dzień na pniach drzewnych od 22 IV do 19 V w Ubierzowej i Dźwinogrodzie.

Cidaria sagittata F. Jeden okaz złowiono na światło w Wołczkowie, 13 VII 1934 (leg. AD. i KRM.).

Cidaria cucullata HUFN. Nierzadki przy świetle od 3 V do 31 VII w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Cidaria unangulata HAW. Dwa okazy złowiono na światło w Dźwinogrodzie 3 i 22 V 1936, leg. AD.

Cidaria picata HB. Bilcze (WERCHR., 1869).

Nierzadki przy świetle lampy lub w dzień wypłaszany z krzewów, łowiony w dwóch pokoleniach od 14 do 31 V i od 7 VII do 8 VIII.

Cidaria luctuata SCHIFF. Nagrabie (ROMAN., 1929).

Na Podolu jarowym nie był dotychczas spostrzeżony.

Cidaria bilineata (L.). Bilcze (WERCHR., 1869).

Stosunkowo nielicznie łowiony na światło od 17 V do 31 VII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Krzywem, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Cidaria polygrammata BKH. Zarubińce (WERCHR., 1869, 1893).

Łowiony na światło: dwa okazy w Ubierzowej, 25 IV i 29 V 1935 (leg. TOLL) oraz jeden okaz w Wołczkowie, 22 VII 1934 (leg. AD. i KRM.).

Cidaria capitata HS. Trzy okazy złowiono na światło: dwa w Ubierzowej, 14 VI 1934 (leg. AD.) i jeden w Wołczkowie, 8 VIII 1935 (leg. TOLL).

Cidaria silaceata HB. Nierzadki przy świetle lampy, łowiony od 20 do 22 V i od 11 VII do 13 VIII w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Hłodach i Babińcach.

Cidaria corylata THNBG. Również nierzadko łowiony przy świetle w Ubierzowej od 3 V do 7 VI, prócz tego pojedyncze okazy w Wołczkowie, 19 V 1934 oraz w Dźwinogrodzie, od 15 V do 11 VI 1936.

Cidaria rubidata SCHIFF. Szerszeniowce (ROMAN., „F.M.P.”).

Nierzadki przy świetle lampy, łowiony od 3 V do 6 VII w Zaleszczykach, Ubierzowej, Krzywem i Dźwinogrodzie.

Cidaria alaudaria FRR. Jeden okaz złowiono w Dźwinogrodzie 24 V 1936 (leg. AD.). Jest to element alpejski wkraczający na Podole z przyległych Karpat, w Polsce gatunek ten znany jest dotychczas z Tatr, Karpat Wschodnich oraz z Podkarpacia i Rostocza.

Cidaria albicillata (L.). Okolice Zaleszczyk (WERCHR., 1893).

Łowiony pojedynczo przy świetle lampy od 12 V do 22 VII w Zaleszczykach, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Cidaria procellata SCHIFF. Szerszeniowce, leg. OSTROWSKI (ROMAN., „F. M. P.”).

Jeden okaz, Dźwinogród, 17 VI 1936, leg. AD. Element górski wkraczający na Podole.

Cidaria tristata (L.). Bilcze (WERCHR., 1869).

Łowiony nierzadko przy świetle lampy lub wieczorami koło krzewów. Występuje w dwóch pokoleniach, obserwowany od 29 IV do 4 VI i od 7 VII do 1 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Doroszowie, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Cidaria hastulata HB. Trzy okazy złowiono w Ubierzowej 20 V 1935, leg. TOLL.

Cidaria galiata SCHIFF. Bilcze (WERCHR., 1869).

Łowiony licznie przy świetle lampy od 3 V do 2 IX w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Hłodach, Krzywcu, Dźwinogrodzie i Okopach.

Cidaria rivata HB. Bilcze (WERCHR., 1869), Szerszeniowce (ŚWIĄTK., 1930).

Również dość liczny przy świetle, łowiony od 22 IV do 5 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach, Ubierzowej, Wołczkowie, Zazulińcach, Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Cidaria alternata MÜLL. Liczny przy świetle lampy i w dzień wypłaszany z krzewów, stwierdzony od 24 IV do 5 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Krzywcu, Dźwinogrodzie i Okopach. Zaznacza się duża zmienność w ubarwieniu skrzydeł.

Cidaria affinitata rivinata FISCH.-RÖSSL. Cztery okazy zostały wypłoszone z krzewów w Ubierzowej, 8 V 1934, 17—27 V 1935, leg. TOLL.

Cidaria alchemillata (L.). Bilcze (WERCHR., 1869).

Łwiony licznie przy świetle lampy od 7 VI do 7 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Babińcach, Krzywcu i Okopach.

Cidaria hydrata TR. Jeden okaz złowiono na światło w Ubierzowej, 22 V 1936, leg. TOLL.

Cidaria lugdunaria HS. Łwiony przy świetle lampy, dwa okazy w Krzywem, 24 VI 1934 (leg. AD.) i trzy okazy w Wołczkowie, 14—20 VII 1934 (leg. AD., ŚWID. i KRM.). Gatunek ten wykazany był dotychczas w Polsce ze Śląska i okolic Jeżewa. Poza Polską znany z południowej części Europy środkowej i południowej Europy, do południowej Rosji na wschodzie.

Cidaria albulata SCHIFF. Pojedynczo łwiony na światło i w dzień wypłaszany z ziół od 15 V do 14 VI w Krzywcu i Dźwinogrodzie.

Cidaria flavofasciata THNBG. Nierzadki przy świetle od 20 VI do 31 VII w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie i Babińcach.

Pelurga comitata (L.). Okolice Tarnopola, Poznanka Gniła, Zarubińce, Zaleszczyki (WERCHR., 1869, 1893).

Łwiony dość licznie na światło od 8 VII do 8 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Hłodach i Babińcach.

Cataclysmes rigata HB. Jeden okaz złowiono na światło w Hłodach 18 VIII 1936, leg. TOLL. Z Polski wykazany dotychczas z Roztocza i Wyż. Małopolskiej.

Hydrelia testacea DON. Łwiony nielicznie na światło od 10 V do 16 VII w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Hydrelia flammeolaria HUFN. Dość liczny przy świetle lampy, łwiony od 5 V do 20 VI w Ubierzowej i Dźwinogrodzie.

Euchoeca nebulata Sc. Jeden okaz tego gdzie indziej pospolitego motyla złowiono w Dźwinogrodzie 11 VI 1936, leg. Ad.

Discoloxia blomeri CURT. Lackie, Łysa Góra (ŚWIĄTK., 1924).

Na Podolu jarowym dotychczas nie stwierdzony. Z Polski znany dotychczas tylko z Roztocza i z okolic Wilna.

Asthena albulata HUFN. Łowiony nielicznie na światło od 3 V do 3 VI i od 13 VII do 1 VIII w Zaleszczykach, Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Asthena anseraria HS. Również nieliczny przy świetle lampy, łowiony w Ubierzowej od 2 V do 7 VI 1934. Z Polski wykazany dotychczas z Roztocza, Śląska i Wyż. Małopolskiej.

Eupithecia tenuiata HB. Jeden okaz wyhodowany z bazi iwy z Dźwinogrodu 9 VI 1936, leg. Ad.

Eupithecia plumbeolata HAW. Szerszeniowce (ROMAN., „F. M. P.”).

Łowiony dość licznie przy świetle lampy w Ubierzowej, Wołczkowie i Krzywczu, mniej licznie w Zaleszczykach i Dźwinogrodzie, w czasie od 14 V do 19 VII.

Eupithecia linariata F. Na ogół nielicznie łowiony przy świetle lampy od 11 VI do 15 VIII w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Babińcach, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Eupithecia pulchellata STPH. Cztery okazy złowiono na światło: dwa w Ubierzowej, 20 VI 1934 (leg. Ad.) oraz dwa w Wołczkowie, 15 VII 1934 (leg. Ad. i KRM.) i 20 VI 1935 (leg. TOLL).

Eupithecia exiguata HB. Łowiony na światło, Zaleszczyki, 4 V 1935 (leg. Ad.) i Ubierzowa, 24 V 1935 (leg. TOLL).

Eupithecia insigniata HB. Pojedynczo łowiony na światło od 25 IV do 22 V w Ubierzowej i Dźwinogrodzie.

Eupithecia valerianata HB. Również znajdujący przy świetle, Ubierzowa, 19 V 1936 (leg. TOLL) i siedem okazów z Dźwinogrodu, od 14 do 26 V 1936 (leg. Ad.).

Eupithecia palustraria DBLD. Jeden tylko okaz, Ubierzowa, 6 VI 1935 (leg. TOLL).

Eupithecia extraversaria HS. Cztery okazy złowiono na światło: dwa w Ubierzowej, 20 VI 1934 (leg. Ad. i TOLL) oraz dwa w Wołczkowie, 19 VII 1934 (leg. Ad. i KRM.) i 1 VII 1935 (leg. TOLL).

Eupithecia centaureata SCHIFF. Bilcze (WERCHR., 1869).

Łowiony licznie na światło od 3 V do końca sierpnia w Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywczu i Dźwiniogrodzie.

Eupithecia gueneata MILL. Kasowa Góra, Szerszeniowce (ŚWIĄTK., 1930, 1931).

Poza Podolem znany w Polsce tylko z okolic Kosowa Pokuckiego (leg. KREMKY) i Pistynia, a poza granicami Polski z Turkiestanu, Syrii, Armenii, Azji Mniejszej, Węgier, Jugosławii, Albanii, południowego Tyrolu, Francji i Sycylii.

Eupithecia gratiosata HS. Kasowa Góra (ŚWIĄTK., 1928, 1930).

Jest to jedyne stanowisko tego motyla w Polsce, poza granicami znany z Rumunii, Hiszpanii, Sycylii, Sardynii, Afryki północno-zachodniej oraz Azji zachodniej i środkowej. Element śródziemnomorsko-pontyjski.

Eupithecia thalictрата PÜNG. Jeden zniszczony okaz ♂ złowiono w Ubierzowej 5 VI 1934 (leg. AD.). Budowa jego aparatu kopulacyjnego zbliża się najbardziej do opisu i rysunku aparatu *E. thalictрата* PÜNG. w pracy PETERSENA (1909), są jednak pewne dość znaczne różnice, szczególnie w budowie aedeagus. Nie podobna zatem ustalić nic pewnego bez porównania omawianego okazu z typowym *E. thalictрата* PÜNG., tym bardziej, że gatunek ten należy do form alpejskich i lokalnych (Alpy, Wallis). Za możliwością występowania *E. thalictрата* PÜNG. na Podolu przemawia fakt stwierdzenia (SZAFER, 1935) tam *Thalicttrum foetidum* L., rośliny, na której żyje gąsienica tego motyla. Byłby to nowy gatunek z rodzaju *Eupithecia* CURT. zarówno dla Podola, jak i dla Polski.

Eupithecia actaeata WLDG. Na światło złowiono cztery okazy w Wołczkowie, od 3 VII do 7 VIII 1935 (leg. TOLL) i jeden okaz w Krzywczu, 21 VII 1934 (leg. AD.).

Eupithecia selinata HS. Tylko dwa okazy znaleziono w Ubierzowej 3 VI 1934 (leg. TOLL) i 5 VI 1934 (leg. AD.).

Eupithecia cauchiata DUP. Pojedynczo łowiony przy świetle lampy od 18 V do 5 VI w Ubierzowej i Wołczkowie, (leg. AD. i TOLL).

Eupithecia tripunctaria HS. Również pojedynczo obserwowany 15 V 1936, a następnie od 11 VII do 3 VIII w Wo-

szczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Babińcach i Dźwinogrodzie.

Eupithecia satyrata HB. Cztery okazy przyleciały na światło w Ubierzowej od 20 V do 20 VI (leg. AD. i TOLL).

Eupithecia absinthiata CL. Dwa okazy złowił p. TOLL: Wołczków, 20 VII 1935 i Babińce, 19 VII 1936.

Eupithecia assimilata DBLD. Zdaje się nierzadki przy świetle, łowiony od 1 V do 20 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Wołczkowie, Sinkowie i Krzywczu.

Eupithecia vulgata HAW. Nierzadko łowiony na światło od 2 V do 31 VII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Kołodróbce, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Eupithecia denotata HB. Szerszeniowce (ŚWIĄTK., 1931).

Licznie łowiony na światło od 24 VI do 22 VII w Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Babińcach i Krzywczu.

Eupithecia castigata HB. Kasowa Góra (ŚWIĄTK., 1930).

Dość liczny przy świetle lampy, zebrany od 3 V do 13 VII, w Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Eupithecia icterata VILL. Nierzadki przy świetle lampy, łowiony od 13 VII do 24 VIII w Woszczelówce, Wołczkowie i Babińcach.

Eupithecia succenturiata (L.). Pojedynczo łowiony na światło od 5 VI do 26 VII w Ubierzowej, Wołczkowie i Krzywczu.

Eupithecia subumbrata SCHIFF. Kasowa Góra (ŚWIĄTK., 1930).

Stwierdzony nielicznie przy świetle od 10 V do 1 VII w Ubierzowej i Wołczkowie.

Eupithecia millefoliata RÖSSL. Również nielicznie łowiony od 18 VI do 19 VII w Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Babińcach i Krzywczu.

Eupithecia subnotata HB. Dwa okazy złowiono na światło: Zaleszczyki 1 VIII 1933 (leg. ŚWID.) i Babińce, 24 VII 1936 (leg. TOLL).

Eupithecia sinuosaria EV. Również dwa okazy złowiono na światło: Wołczków, 3 VIII 1934 i Krzywce, 27 VI 1936 (leg. TOLL).

Eupithecia pimpinellata HB. Ubierzowa, 11 VII 1934 (leg. AD. i KRM.).

Eupithecia nanata HB. Wołczków, 26 VIII 1934 (leg. TOLL).

Eupithecia innotata HUFN. Łowiony licznie na światło od 2 do 26 V i od 22 VII do 8 VIII w Ubierzowej, Wołczkowie, Hłodach, Babińcach i Dźwinogrodzie.

Eupithecia virgaureata DBLD. Pojedyńczo łowiony na światło od 23 IV do 15 V i od 31 VII do 7 VIII w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Eupithecia dodoneata GUEN. Dwa okazy, Ubierzowa, 3 i 5 V 1934 (leg. AD.).

Eupithecia sobrinata HB. Spostrzegany nielicznie przy świetle od 13 VII do 1 IX w Woszczelówce i Wołczkowie.

Eupithecia lariciata FRR. Ubierzowa, 31 V 1935 (leg. TOLL) i Wołczków, 17 VII 1934 (leg. AD. i KRM.).

Eupithecia tantillaria BSD. Łowiony dość licznie na światło od 5 do 31 V w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Eupithecia lanceata HB. Dźwinogród, 24 IV 1935 (leg. ŚWID.).

Chloroclystis chloërata MAB. Złowiono pięć okazów w Dźwinogrodzie od 15 V do 11 VI 1936 (leg. AD.).

Chloroclystis rectangulata (L.). Łowiony nielicznie na światło od 18 V do 27 VI w Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Horisme aquata HB. Okolice Złoczowa (ŚWIĄTK., 1924).

Na Podolu jarowym dotychczas nie stwierdziliśmy tego gatunku.

Horisme vitalbata SCHIFF. Kasowa Góra (ŚWIĄTK., 1928).

Jeden okaz złowiono w Okopach Św. Trójcy 5 VIII 1934 (leg. ŚWID.).

Horisme corticata TR. Również tylko jeden okaz znaleziono w Dźwinogrodzie 15 V 1936 (leg. AD.). Gatunek ten z Polski dotychczas wykazany jedynie z okolic Sandomierza. Jest on znany z Europy południowej oraz Azji Mniejszej i Armenii.

Horisme tersata SCHIFF. Łowiony dość licznie przy świetle lampy w Ubierzowej, prócz tego pojedynczo w Zaleszczykach, Krzywczu i Dźwinogrodzie, w czasie od 2 VI do 14 VII.

Arichanna melanaria (L.). Złowiono na światło cztery okazy w Wołczkowie od 15 do 22 VII 1934 i jeden okaz w Krzywczu 20 VII 1934.

Abraxas grossulariata (L.). Bilcze (WERCHR., 1869).

Łowiony licznie przy świetle lampy i w dzień wypłaszany z krzewów od 22 VI do 4 VIII w lasach Torskich, Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Sinkowie, Krzywcu i Dźwinogrodzie. Gąsienice zbierano w maju na porzeczkach.

Abraxas sylvata Sc. Nieliczny przy świetle w czasie od 27 VI do 16 VII w Ubierzowej i Wołczkowie.

Lomaspilis marginata (L.). Bilcze (WERCHR., 1869).

Niezbyt liczny przy świetle lampy, łowiony od 29 IV do 24 VII w Ubierzowej, Wołczkowie, Babińcach, Krzywcu, Wołkowcach i Dźwinogrodzie.

Ligdia adustata SCHIFF. Bilcze (WERCHR., 1869).

Dość liczny przy świetle lampy, łowiony od 4 IV do 22 IX w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywcu, Wołkowcach i Dźwinogrodzie.

Bapta bimaculata F. Podole (WIERZ., 1867).

Nielicznie łowiony na światło od 3 do 24 V w Ubierzowej i Dźwinogrodzie.

Bapta temerata SCHIFF. Południowo-wschodnie Podole (WIERZ., 1867).

Nieco liczniejszy od poprzedniego, zbierany od 3 V do 3 VI w Ubierzowej i Dźwinogrodzie.

Lomographa cararia Hb. Łowiony na światło: dwa okazy w Wołczkowie, 13 VII 1934 (leg. Ad. i KRM.) i 25 VI 1935 (leg. TOLL) oraz trzy okazy w Dźwinogrodzie od 14 do 25 VI 1936 (leg. Ad.).

Cabera pusaria (L.). Bilcze (WERCHR., 1869).

Stwierdzony nielicznie przy świetle od 5 V do 4 VIII w Zaleszczykach, Ubierzowej i Dźwinogrodzie.

Cabera exanthemata Sc. Bilcze (WERCHR., 1869).

Również nielicznie łowiony przy świetle lampy od 3 V do 16 VII w Zaleszczykach, Ubierzowej i Wołczkowie.

Anagoga pulveraria (L.). Nierzadki przy świetle od 19 V do 22 VI w Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywcu, Dźwinogrodzie i Trubczynie.

Ennomos autumnaria WRNBG. Łowiony pojedynczo na światło od 20 IX do 1 X w Ubierzowej, Krzywem i Wołczkowie.

Ennomos quercinaria HUFN. Wypłaszany z krzewów, trzy okazy w Wołczkowie, 12 i 30 VII 1934 oraz 20 VII 1935 (leg.

Ad. i TOLL) i jeden okaz w Babińcach, 24 VII 1936 (leg. TOLL).

Ennomos fuscantaria STPH. Buczacz, leg. HIRSCHL. (ROMAN., „F. M. P.”).

Trzy okazy złowiono na światło, Zaleszczyki, 16 VII 1935 i Krzywe, 21 oraz 23 IX 1935.

Ennomos erosaria SCHIFF. Bilcze (WERCHR., 1869).

Łowiony dość licznie na światło od 3 VI do 1 VII w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Selenia bilunaria ESP. Również dość liczny przy świetle lampy, łowiony od 20 do 24 IV i w drugim pokoleniu od 18 VI do 26 VII w Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Selenia lunaria SCHIFF. Na ogół nieliczny przy świetle lampy, łowiony od 20 IV do 20 V i w drugim pokoleniu od 28 VI do 22 VIII w Ubierzowej, Wołczkowie, Sinkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Selenia tetralunaria HUFN. Łowiony pojedynczo na światło od 15 do 23 IV i w drugim pokoleniu od 12 do 14 VII w Ubierzowej, Wołczkowie, Babińcach i Dźwinogrodzie.

Phalaena syringaria L. W Krzywczu złowiono jeden okaz na światło 17 VI 1936, (leg. TOLL).

Artiora evonymaria SCHIFF. Łowiony nielicznie na światło lub w nocy chwymany koło oświetlonych krzewów od 22 VII do 22 IX w Ubierzowej, Wołczkowie i Kołodórbce.

Gonodontis bidentata CL. Również nieliczny przy świetle lampy, łowiony od 10 V do 7 VII w Ubierzowej i Dźwinogrodzie.

Colotois pennaria (L.). Zupełnie nielicznie łowiony na światło lub otrzymywany ex l. w czasie od 21 IX do 3 X w Woszczelówce, Krzywem, Wołczkowie i Krzywczu.

Crocallis elinguaris (L.). Zbierany nielicznie przy świetle lampy w Wołczkowie od 17 do 22 VII 1934. Jeden okaz otrzymano ex l., Woszczelówka, 18 VIII 1935.

Angerona prunaria (L.). Dość liczny przy świetle, łowiony od 13 V do 1 VII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Ourapteryx sambucaria (L.). Łowiony pojedynczo od 7 do 20 VI w Ubierzowej i Dźwinogrodzie (leg. Ad.).

Phagodis dolabraria (L.). Nierzadki przy świetle lampy, zbierany od 3 V do 7 VIII, w dwóch pokoleniach, w Ubierzowej, Wołczkowie, Hłodach, Babińcach i Dźwinogrodzie. Okazy drugiego pokolenia są mniejsze od okazów pokolenia pierwszego.

Opisthograptis luteolata (L.). Pojedynczo łowiony na światło od 14 V do 25 VI w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Epione repandaria HUFN. Tylko trzy okazy złowiono na światło, dwa w Wołczkowie 4 i 19 VII 1935 oraz jeden w Krzywczu 17 VI 1936 (leg. TOLL).

Cepphis advenaria HB. Łowiony nielicznie na światło od 7 V do 20 VI w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Hypoxystis pluviana F. Okol. Zaleszczyk (ŚWIĄTK., 1924), Szerszeniowce (ROMAN., „F. M. P.”).

Stosunkowo nierzadki na światło lub w dzień wypłaszany z ziół, w dwóch pokoleniach od 20 IV do 8 V i od 20 VI do 1 VIII w Woszczelówce, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Babińcach i Dźwinogrodzie. Z Polski wykazany dotychczas z Brodów, okolic Lwowa i Stryja.

Therapis flavicaria SCHIFF. Poznanka Gniła, Zarubińce, Bilcze (WERCHR., 1869, 1893), Dobrowlany (ŚWIĄTK., 1926).

Nierzadki przy świetle lampy lub wypłaszany w dzień z krzewów, łowiony od 28 IV do 14 VI, w drugim pokoleniu od 10 VII do 8 VIII w Zaleszczykach, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie i Dźwinogrodzie. W Polsce poza Podolem znany z Roztocza i Podkarpacia wsch. Jest to element wschodni.

Pseudopanthera macularia (L.). Bilcze (WERCHR., 1893).

Wypłaszany licznie w dzień z krzewów lub łowiony na nawozie zwierzęcym, a także przy świetle lampy. Obserwowany od 21 IV do 11 VI i w drugim pokoleniu od 8 VII do 20 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Hłodach i Dźwinogrodzie.

Macaria notata (L.). Łowiony pojedynczo na światło od 3 V do 15 VII w Ubierzowej, Doroszowie, Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Macaria alternaria HB. O wiele liczniejszy od poprzedniego, łowiony przy świetle lampy od 28 IV do 1 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Macaria liturata CL. Dwa okazy: Ubierzowa, 10 V 1934.

i Dźwinogród, 14 VI 1936. Zawleczony na Podole z sosną razem z *Dendrolimus pini* (L.) i *Sphinx pinastri* L.

Erannis leucophaearia SCHIFF. Woszczelówka, 10 IV 1936 (leg. ŚWID.).

Erannis aurantiaria HB. Znane są dwa okazy z Zaleszczyk, 19 i 20 X 1936 (leg. KURJ.).

Erannis marginaria F. ♂ i 2 ♀♀, nad jez. Urmeń koło Brzeżan, 9 IV 1936 (leg. ŚWID.) oraz skrzydło ♂ i 1 ♀, Dźwinogród, 6 IV 1936 (leg. Ad.).

Errannis defoliaria CL. Znane są trzy okazy z Zaleszczyk, 21 X 1936 (leg. KURJ.). Gąsienice tego gatunku zbierał p. ADAMCZEWSKI w maju, na dębach, w Ubierzowej.

Phigalia pedaria F. Złowiono dwa okazy w Zaleszczykach, 13 III 1937 (leg. KURJ.).

Apocheima hispidaria SCHIFF. Złowiono na światło w Ubierzowej 22 IV 1935 (leg. TOLL.).

Nyssia zonaria SCHIFF. Okolice Złoczowa, Kasowa Góra (ŚWIĄTK., 1924, 1926).

Znana jest jedna samica z Woszczelówki, ex l. 20 III 1931 (leg. BRUNNE, ex coll. dr ŚWIDERSKI). W Polsce, poza Podolem, gatunek ten znany jest tylko ze Śląska i okolic Sandomierza.

Lycia hirtaria CL. Ubierzowa, 16 i 22 IV 1935 (leg. NAWROT).

Biston strataria HUFN. Złowiony nad jez. Urmeń koło Brzeżan, 9 IV 1936 (leg. ŚWID.). Dźwinogród, 24 IV 1935 (leg. Ad.).

Biston betularia (L.). Łowiony nielicznie na światło od 28 IV do 7 VIII w Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Synopsis sociaria HB. Łowiony na światło: jeden okaz w Babińcach, 19 VII 1936, (leg. TOLL.) i pięć okazów w Dźwinogrodzie, od 22 do 27 V 1936 (leg. Ad.). W Polsce znany tylko z dwóch stanowisk na Wyżynie Małopolskiej.

Boarmia cinctaria SCHIFF. Łowiony nierzadko na światło od 20 IV do 20 V w Woszczelówce, Ubierzowej i Dźwinogrodzie.

Boarmia rhomboidaria SCHIFF. Na ogół łowiony pojedynczo na światło, liczny jedynie w Dźwinogrodzie. Obserwowany poza tym w Zaleszczykach, Ubierzowej, Krzywem, Wołczkowie, Kołodrbce, Hłodach i Babińcach od 9 do 29 V i od 18 VII do 24 IX.

Boarmia repandata (L.). Nieliczny przy świetle lampy, łowiony od 21 V do 27 VI w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie. Nierzadko trafia się ab. *conversaria* Hb.

Boarmia lichenaria LEACH. Znane są trzy okazy z Wołczkowa, 14 VII 1934, 25 VI i 31 VII 1935 (leg. Ad. i TOLL), łowiony na światło.

Boarmia roboraria SCHIFF. Łowiony nielicznie przy świetle od 11 V do 22 VI w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Boarmia punctinalis Scop. Dość liczny przy świetle lampy, łowiony od 3 V do 20 VI i jeden okaz 18 VIII; Zaleszczyki, Ubierzowa, Wołczków, Hłody i Dźwinogród.

Boarmia selenaria SCHIFF. Dobrowlany (ŚWIATK., 1926).

Łowiony nierzadko na światło, w Dźwinogrodzie nawet licznie, od 9 V do 25 VI i w drugim pokoleniu od 15 VII do 8 IX; w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Hłodach, Babińcach i Krzywczu. Poza Podolem gatunek ten znany jest w Polsce z Roztocza, Podkarpacia wschodniego i Wielkopolski.

Boarmia bistortata GOEZE. (= *B. crepuscularia* auct. nec Hb.). Bilcze, Poznanka Gniła, (WERCHR., 1869, jako *B. crepuscularia* Hb.).

Po wypreparowaniu genitalii z wielu motyli, pochodzących z Podola i innych okolic Polski, nie znalazłem ani jednego okazu *B. crepuscularia* Hb., a natomiast wszystkie preparaty odpowiadają genitaliom dla *B. bistortata* GOEZE. Mam wrażenie, że *B. crepuscularia* Hb. w ogóle w Polsce nie występuje, chyba, że w Polsce zachodniej, z tych terenów nie miałem jednak materiałów. *B. bistortata* GOEZE. łowiony licznie na światło oraz zbierany w dzień na pniach drzewnych od 2 IV do 4 VIII, a zatem w dwóch pokoleniach. Zaleszczyki, Woszczelówka, Ubierzowa, Bedrykowce, Wołczków, Gródek, Krzywcze, Dźwinogród i Trubczyn.

Boarmia consonaria Hb. Złowiono sześć okazów na światło od 25 IV do 10 V 1935 w Ubierzowej (leg. TOLL).

Boarmia extersaria Hb. Łowiony nierzadko na światło od 3 V do 16 VI w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Boarmia punctulata SCHIFF. Złowiono pięć okazów w Ubierzowej od 9 V do 20 VI 1934 i 13 V 1935.

Gnophos dumetata Tr. Złowiono na światło w Wołczkowie

siedemnaście okazów tego nie spotykanego dotychczas w Polsce motyla, w czasie od 25 VIII do 2 IX 1935 (leg. TOLL). Jest to element pontyjski, znany dotychczas z Armenii, południowej Rosji, Węgier, Austrii Dolnej, Jugosławii, południowych Niemiec i Francji.

Gnophos furvata SCHIFF. Bilcze (WERCHR., 1869).

Pojedyńczo łowiony na światło, o zmierzchu nad kwiatami lub w dzień wypłaszany z zarośli, w czasie od 17 do 21 VII 1934 w Ubierzowej, Wołczkowie i Krzywczu. Poza Podolem znany z Polski z Roztocza, Podkarpacia wschodniego i Pienin.

Gnophos obscurata SCHIFF. Lackie (leg. ŚWIATK., ROMAN, „F. M. P.”).

Okazy o jasnym tle skrzydeł łowione były nierzadko na światło lub o zmierzchu nad kwiatami, obserwowane w Wołczkowie od 10 do 26 VIII 1934.

Gnophos pullata SCHIFF. Stosunkowo nierzadki w tych samych warunkach co i poprzednie od 11 VI do 28 VIII w Wołczkowie i Dźwinogrodzie. Prócz tego jeden okaz złowiono w Ubierzowej, 11 VII 1934. Dotychczas znany z Polski z okolic osady Pilica i Rytra w dolinie Popradu. Element górski.

Gnophos intermedia WEHRLI. Dwanaście okazów tego górskiego motyla złowił p. ADAMCZEWSKI na skałkach w Dźwinogrodzie w czasie od 30 IV do 15 V 1936. Okazy te zewnętrznie różnią się od motyli tego gatunku z okolic Pilicy, mianowicie posiadają odcień skrzydeł wyraźnie żółtawy i spód skrzydeł jest bardzo kontrastowy. Genitalia wykazują jednak, że jest to *G. intermedia* WEHRLI, który na Podolu tworzy prawdopodobnie odrębny podgatunek. Poza okolicami Pilicy gatunek ten znany jest dotychczas z Tatr polskich, alpejskich okolic Bawarii, Austrii Dolnej, Jury Berneńskiej, Davos i Simplonu.

Należy nadmienić, że nie wszyscy lepidopterologowie uznają za zupełnie wyjaśnioną odrębność gatunkową *G. intermedia* WEHRLI i *G. supinarius* MN. z Kroacji i Dalmacji. REBEL i ZERNY (1931) o okazach albańskich piszą: „Die Stücke sind von der Form *intermedia* WEHRLI, die sicher von *supinarius* nicht spezifisch verschieden ist, nicht zu trennen...” ZÜLTICH (1936) uważa, że dopiero badania na większym materiale mogłyby tę sprawę rozstrzygnąć. BURESCH i TULESCHKOW (1937) dla

Bułgarii podają *G. intermedia* WEHRLI jako podgatunek *G. supinarius* MN., powołując się zresztą na poprzednich autorów. WEHRLI (1922) jednak kategorycznie twierdzi, że są to zupełnie wyraźnie odrębne gatunki, gdyż różny jest wygląd gąsienic, motyli, jak również odmienną jest budowa aparatów kopulacyjnych obu tych form. Niestety nie miałem okazów typowych *G. supinarius* MN. do porównania, a fotografie genitalii w pracy WEHRLIEGO są tak niewyraźne, iż trudno jest coś pewnego ustalić. W każdym razie okazy podolskie nie odpowiadają opisowi dla *G. supinarius* MN.

Ematurga atomaria (L.). Bilcze, Poznanka Gniła (WERCHR., 1869).

Łowiony licznie przy świetle lampy i wypłaszany w dzień od 2 IV do 16 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Sinkowie, Hłodach, Babińcach, Krzywczu, Dźwinogrodzie i Trubczynie.

Selidosema plumaria SCHIFF. Dobrowłany (ŚWIĄTK., 1926).

Liczny przy świetle i w dzień wypłaszany na polanach w Wołczkowie, w czasie do 18 VIII do 2 IX 1935 oraz jeden okaz złowiono w Kołodróbce 3 IX 1936 (leg. TOLL).

Itame wauaria (L.). Ubierzowa, 3 VI 1934 (leg. AD.).

Itame fulvaria VILL. Pojedyńcze okazy łowiono od 11 VI do 1 VII w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Lithina chlorosata Sc. Kołodróbka, 15 VI 1936 (leg. TOLL) i Dźwinogród, 26 V 1936 (leg. AD.).

Chiasma clathrata (L.). Podole (WIERZ., 1867), Bilcze (WERCHR., 1869).

Łowiony licznie na światło i w dzień wypłaszany z trawy i krzewów od 20 IV do 8 VIII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Ubierzowej, Wołczkowie, Zazulińcach, Krzywczu i Dźwinogrodzie.

Chiasma glarearia BRAHM. Bilcze (WERCHR., 1869, 1893), Lackie, leg. ŚWIĄTK., (ROMAN., „F. M. P.”).

Również wszędzie liczny na światło, łowiony od 3 V do 10 IX w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowłanach, Ubierzowej, Wołczkowie, Krzywem, Sinkowie, Babińcach, Krzywczu, Dźwinogrodzie i Okopach. Znany z Polski zachodniej i południowej.

Tephрина arenacearia SCHIFF. Stwierdzony przy świetle, Woszczelówka, 20 V 1934 (leg. ŚWID.) i Babińce, 18 VII 1936 (leg. TOLL). Z Polski znany dotychczas z Roztocza i Karpat Zachodnich.

Tephрина murinaria SCHIFF. Podole (GARB., 1892), Bilcze (WERCHR., 1869), Lackie, Łysa Góra, Zaleszczyki (ŚWIĄTK., 1924, 1926).

Na ogół łowiony pojedynczo na światło lub w dzień od 23 IV do 18 VIII w Ubierzowej, Wołczkowie, Hłodach, Babińcach, Krzywczu i Dźwinogrodzie. Zdaje się stosunkowo liczniejszy w pow. borszczowskim niż zaleszczyckim. Poza Podolem z Polski znany był tylko z Pomorza, ostatnio jednak złowiono kilka okazów tego gatunku w okolicach Warszawy (Klembów, pow. Radzymin, leg. dr E. ŚWIDERSKI).

Siona lineata Sc. Pojedynczo spotykany od 10 do 26 V i 12 VII w Zaleszczykach, Woszczelówce, Dobrowlanach i Wołczkowie. Liczniejszy jedynie w Dźwinogrodzie, gdzie łowiony był od 12 do 25 V 1936.

Aspilates gilvaria SCHIFF. Bilcze (WERCHR., 1869), Lackie, Kasowa Góra (ŚWIĄTK., 1926), Nagrabie, leg. OSTROWSKI (ROMAN., „F. M. P.”).

Limacodidae.

Cochlidion limacodes (L.). Łowiony pojedynczo na światło od 5 VI do 13 VII w Ubierzowej i Wołczkowie. Liczniejszy w Dźwinogrodzie od 26 V do 25 VI 1936.

Heterogenea asella SCHIFF. Dwa okazy złowione na światło w Wołczkowie 12 VII 1934 (leg. AD., ŚWID. i KRM.) oraz jeden w Dźwinogrodzie 26 V 1936 (leg. AD.).

Psychidae.

Pachytelia unicolor HUFN. Dwa ♂♂ otrzymano ex l. z Ubierzowej, 26 V i 9 VI 1934 (leg. AD. i TOLL).

Oreopsyche muscella F. Nowosiółki (leg. ŚWIĄTK., ROMAN., „F. M. P.”).

Na Podolu jarowym dotychczas nie łowiony. Z Polski wykazany z Roztocza, Podkarpacia wschodniego i okolic Sandomierza.

Sterrhopteryx hirsutella HB. Nierzadko łowiony na światło od 10 V do 15 VII w Ubierzowej, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Apterona crenulella BRD. f. ♀ *helix* SIEB. Charakterystyczne koszyczki tego gatunku zbierane były w dużej ilości na skałkach nad Dniestrem w pobliżu Ubierzowej i Dźwinogrodu. Z Polski znany z okolic Sandomierza i z Piwnicznej nad Popradem.

Rebelia surientella BRD. (det. prof. dr M. HERING). Pan TOLL złowił w Wołczkowie cztery okazy na światło w czasie od 20 do 22 VI 1935, motyli tych nie widziałem. Z Polski dotychczas nie wykazywany, znany jest on z południowych Niemiec, południowego Tyrolu, Węgier, Szwajcarii, Jugosławii i Italii.

Rebelia plumella HS. (det. prof. dr M. HERING). Łowiony pojedynczo w Wołczkowie, Babińcach, Krzywcu i Dźwinogrodzie w czasie od 3 V do 17 VII. Liczniej obserwowany jedynie w Dźwinogrodzie.

Rebelia tolli HERING. Ubierzowa (HERING, 1936).

W Ubierzowej łowiony licznie w dzień, w słońcu, od 9 do 24 V 1934 i 1935 (leg. TOLL). Dotychczas jedyne znane stanowisko tego motyla.

Epichnopteryx pulla ESP. Podole (WIERZ., 1867).

Zbierany w dzień na trawie, 1 ♂, Ubierzowa, 5 V 1935 (leg. TOLL) oraz 2 ♂♂, Dźwinogród, 6 i 23 IV 1936 (leg. AD.).

Psychidea bombycella SCHIFF. Nierzadko łowione wieczorem unoszące się nad trawą lub rzadziej na światło od 14 VI do 1 VIII w Ubierzowej, Krzywem, Bedrykowcach, Wołczkowie, Kołodróbce i Krzywcu.

Fumea casta PALL. Zaleszczyki, 24 VI 1934 (leg. TOLL) i Ubierzowa, 19 VI 1934 (leg. AD.).

Thyrididae.

†*Thyris fenestrella* SC. Podole (MAŃK., 1892).

Stosunkowo nierzadki w dzień na kwiatach, szczególnie na *Sambucus ebulus* L. Łowiony od 7 VI do 24 VII w Ubierzowej, Krzywem i Wołczkowie. Jeden okaz z Dźwinogrodu z 8 V 1936

Aegeriidae.

Paranthrene tabaniformis ROTT. Na południe od Czortkowa (WIERZ., 1867).

Synanthedon tipuliformis CL. Podole (WIERZ., 1867).

Ubierzowa, 24 V 1934 (leg. TOLL), Krzywe, 26 VI 1934 (leg. TOLL), trzy okazy z Okopów, 14 i 16 VII 1927 (leg. M. K. KRAIŃSKA).

Synanthedon vespiformis (L.). Grzymalów, pow. Skałat (WERCHR., 1869).

Zbierany w dzień na kwiatach, najczęściej na *Sambucus ebulus* L. Woszczelówka, 21 VI 1934 (leg. Ruszcz.), siedem okazów z Wołczkowa, 14—22 VII 1934 (leg. AD., ŚWID. i KRM.) i jeden okaz z Dźwinogrodu 29 V 1936 (leg. AD.).

Synanthedon myopaeformis BKH. Łowiony razem z poprzednim, Zaleszczyki, 30 VI 1934 (leg. AD.), Dobrowlany, 28 VI 1934 (leg. TOLL), Ubierzowa, 24 VII 1935 (leg. TOLL) i Wołczków, 20 VII 1935 (leg. TOLL).

Synanthedon stomoxyformis HB. ♀, Wołczków, 14 VI 1935 (leg. TOLL).

Dipsosphecia ichneumoniformis F. ♀, Wołczków, 14 VII 1934 (leg. KRM.). Znaleziony w dzień na kwiecie krwawnika.

Chamaesphecia annellata Z. ♂ i ♀, Kołodróbka, 30 VI 1936; ♂, Krzywce, 28 VI 1935 (leg. TOLL). Z Polski znany z okolic Lwowa, jest to element pontyjski.

Chamaesphecia bibioniformis ESP. Okolice Zaleszczyk, 23 VII 1930 (leg. TENENBAUM), Krzywe, 26 VI 1934 (leg. AD.), Krzywce, 28 VI 1935 (leg. TOLL). Gatunek z Polski dotychczas nie wykazywany, jest to również element pontyjski.

Chamaesphecia empiformis ESP. Łowiony nierzadko w dzień na polanach porośniętych wilczomleczem, od 9 V do 12 VIII w Ubierzowej, Bedrykowcach, Wołczkowie i Babińcach.

Cossidae.

Cossus cossus (L.). Łowiony pojedynczo od 11 V do 20 VI w Zaleszczykach, Dobrowlanach, Ubierzowej i Dźwinogrodzie.

Hypopta thrips HB. Złowiono dziewięć okazów na światło w Babińcach, w czasie od 16 do 22 VII 1936 (leg. TOLL). Jest

to jedyne, znane dotychczas, stanowisko tego motyla na Podolu i w Polsce. Jeden okaz wykazany był z Siedmiogrodu, a prócz tego występuje od południowej Rosji do Armenii i Syberii.

Hypopta caestrum Hb. Jedna ♀ nieżywa znaleziona została w pajęczynie w Hłodach 3 VI 1936 (leg. Ad.). Również nie wykazywany dotychczas z Polski. Znany z południowej Europy, na zachód dochodzi do Francji, na północ do Czechosłowacji i Austrii Dolnej, a na wschód do Syrii. Element pontyjski.

Dypsessa ulula Bsd. (det. prof. dr M. HERING.). Jedna ♀ znaleziona w Ubierzowej w dzień na trawie, 22 V 1936 (leg. TOLL). Również gatunek nowy dla fauny Podola i Polski, znany od Hiszpanii, do południowych Niemiec na północy, a na wschodzie do Altaju. Okazu tego nie widziałem.

Zeuzera pyrina (L.). Łowiono pojedynczo ♂♂ na światło od 31 V do 30 VIII w Zaleszczykach, Dobrowlanach, Wołczkowie i Dźwinogrodzie.

Phragmataecia castaneae Hb. Złoczów, leg. JAROSZ (ROMAN., „F. M. P.”).

Łowiony na światło; 1 ♂, Krzywce, 16 VI 1936 (leg. TOLL) i 8 ♂♂, Dźwinogród, 19–26 V i 18 VI 1936 (leg. Ad.).

Hepialidae.

Hepialus sylvinus (L.). Łowiony pojedynczo na światło od 14 VIII do 3 IX w Zaleszczykach, Ubierzowej i Wołczkowie.

Hepialus lupulinus (L.). Wykoszono z trawy cztery okazy w Ubierzowej, 10 V 1934, 24 V 1935 24 i 27 V 1936 (leg. TOLL).

Hepialus hecta (L.). Złowiono pięć okazów w Ubierzowej 10 i 11 VI 1934 (leg. Ad. i TOLL).

WYKAZ LITERATURY.

- ADAMCZEWSKI St. Étude sur la morphologie des espèces du genre *Cnephasia* CURT. (*Lep. Tortricidae*) et sur leur distribution géographique en Pologne. Ann. Mus. Zool. Polon., Warszawa, 11, 1936, pp. 263–294.
- AGENJO R. Los *Procris* FABR. de España (*Lep. Zygaen.*). Eos, Madrid, 12, 1936, pp. 283–322.
- BURECH I. u. TULESCHKOW Kr. Die horizontale Verbreitung der Schmetterlinge (*Lepidoptera*) in Bulgarien. I–VI. Izwiest. na carsk. prirod. Institut. w Sofija Sofia, 2, 1929; 3, 1930; 5, 1932; 8, 1935; 9, 1936; 10, 1937.

- CARADJA A. Beitrag zur Lepidopterenfauna der südlichen Dobrogea insbesondere der sogenannten „Coasta de Argint“. Bull. de la Sect. Scient., Bucarest, **13**, 1930, pp. 1—21.
- CARADJA A. Beiträge zur Lepidopterenfauna Grossrumäniens für das Jahr 1930. Mem. Sect. Ştiinţ., Bucureşti, Ser. III, **7**, 1931, pp. 293—244.
- CARADJA A. Beiträge zur Lepidopterenfauna Grossrumäniens für das Jahr 1931. Bull. de la Sect. Scient., Bucarest, **15**, 1932, pp. 1—12.
- CARADJA A. Neuer Beitrag zur Kenntnis der Lepidopteren-Fauna Rumäniens. Deutsche Ent. Zeitschr. „Iris“, Dresden, **48**, 1934, pp. 185—192.
- CARADJA A. Herkunft und Evolution der palaearktischen Lepidopterenfauna. Int. Ent. Zeitschr. Guben, **28**, 1934, pp. 217—385.
- DAMPF A. Untersuchung der Generationsorgane einiger *Melitaea*-Arten. D. E. Z. „Iris“, Dresden, **23**, 1910, pp. 138—146.
- DRAUDT M. Revision einiger *Dianthoecia* — Gruppe 1. Entomologische Rundschau, Stuttgart, **50**, 1933, pp. 291—294, 304—307, 316—322; **51**, 1934, pp. 9—13, 20—22, 57—62, 89—95; 100—105, 113—116, 194—200.
- FORSTER W. Beitrag zur Systematik des Tribus *Lycaenini* unter besonderer Berücksichtigung der *argyrognomon*- und der *argus*-Gruppe. Mitt. d. Münchn. Ent. Gesell., München, **26**, 1936, pp. 41—150.
- GAJEWSKI W. Localisation de la flore primaire dans la vallée du Dniestr. Ochrona Przyrody. Kraków, **11**, 1931.
- GARBOWSKI T. Materialien zu einer Lepidopterenfauna Galiziens, nebst systematischen und biologischen Beiträgen. Sitz. d. k. Ak. d. Wiss. in Wien. Math.-nat. Cl., Wien, **101**, 1892, pp. 869—1004.
- GOTTHARDT H. Unterscheidungsmerkmale einiger schwer trennbarer *Lycaeniden* an Hand der Form des männlichen Kopulationsapparates. Ent. Rundschau, Stuttgart, **54**, 1936, pp. 53—54.
- HERING M. Eine neue *Rebelia* HEYL. aus Polen (*Lepid.*, *Psychidae*). Ann. Mus. Zool. Polon. Warszawa, **11**, 1936, pp. 415—418.
- HEYDEMANN F. Morphologie und Formenbildung der Gattung *Miana* STEPH. (*Lep. Noct.*). 1) Die *Miana strigilis* L.—Gruppe. Ent. Zeitschr. Frankfurt-M. **46**, 1932, pp. 21—24, 29—32, 55—58.
- HEYDEMANN F. Die Arten der *Hydroecia* (*Apamea*) *nictitans* L.-Gruppe (*Lepid. Noct.*), ditto, **44**, 1931, pp. 345—350, 357—362; **45**, 1931, pp. 2—7, 18—22, 18—22, 33—38, 49—54, 66—71, 77—79, 109—110.
- HOLIK O. Polnische und ukrainische *Zygaenen*. D. E. Z. „Iris“, Dresden, **46**, 1932, pp. 109—135.
- HOLIK O. *Zygaena laeta* HB. und ihr Vorkommen in Böhmen. Schrift. d. ent. Abt. d. Nationalmus. in Prag, **13**, 1935, pp. 55—66.
- HORMUZAKI K. F. Die Schmetterlinge (*Lepidoptera*) der Bukowina. Verh. d. k. k. zool. bot. Gesell. in Wien, **47**, 1897, pp. 70—103.
- HORMUZAKI K. F. Die Schmetterlinge (*Lepidoptera*) der Bukowina. II Th. (Fortsetzung), ditto, **49**, 1899, pp. 32—86.
- HORMUZAKI K. F. Nachträge zur Lepidopterenfauna der Bukowina. ditto, **54**, 1904, pp. 422—447.

- HORMUZAKI K. F. Nachträge und Berichtigungen zur Makrolepidopterenfauna der Bukowina, ditto, **66**, 1916, pp. 401—417.
- KINEL J. i NOSKIEWICZ J. Einige Bemerkungen über die zoographischen Verhältnisse von Podolien und Volhynien des polnischen Anteils. *Polskie Pismo Ent.*, Lwów, **9**, 1930, pp. 272—288.
- KREMKY J. Interessantere, in Polen auftretende Lepidopteren aus der Familie *Lycaenidae* in der Sammlung des Zoologischen Staatsmuseums in Warszawa. *Fragm. Faun. Mus. Zool. Polon. Warszawa*, **3**, 1937, pp. 37—46.
- KREMKY J. Eine neue *Harmodia* Hbn. aus Polen (*Lepid.*, *Noctuidae*). *Ann. Mus. Zool. Polon.*, Warszawa, **11**, 1937, pp. 481—484.
- KREMKY J. i MASŁOWSKI M. Studien an einigen Arten der Gattung *Hemimene* Hb. (*Lepidoptera*, *Tortricidae*). ditto, **10**, 1933, pp. 61—85.
- KUNTZE R. Studya porównawcze nad fauną kserotermiczną na Podolu, w Brandenburskii, Austrii i Szwajcaryi. *Arch. Tow. Nauk. we Lwowie*, Dz. III. Lwów, **5**, 1931, pp. 265—345.
- KUNTZE R. Faunistische Charakteristik von Łysa Góra im Bezirk Złoczów (Südostpolen). *Kosmos*, Lwów, **61**, 1936, pp. 109—136.
- KUNTZE R. i NOSKIEWICZ J. Faunistische Charakteristik von zwei Steppen-Naturschutzgebieten in Südost-Polen. *Ochrona Przyrody*, Kraków, **13**, 1933, pp. 125—139.
- LORKOVIĆ Z. *Leptidia sinapis* ab. *major* Grund zasebna vrsta *Rhopalocera* iz Hrvatske. *Act. Soc. Entom. Serbo-Croato-Slov.*, Beograd, **2**, 1927, pp. 1—16.
- LORKOVIĆ Z. Analyse des Speziesbegriffes und der Variabilität der Spezies au Grund von Untersuchungen einiger Lepidopteren. *Act. Soc. Scient. Nat. Croat.*, Zagreb, **38**, 1928, pp. 1—64.
- LORKOVIĆ Z. Značenje genitalnog aparata za sistematiku *Lycaenida*. *Glasn. Jugosl. Entom. Društ.* Beograd, **5—6**, 1930—31, pp. 118—132.
- LORKOVIĆ Z. Verwandtschaftliche Beziehungen in der *morsei-major-sinapis*-Gruppe des Genus *Leptidea*. *Zeitschr. d. Osterr. Ent. Ver. Wien*, **15**, 1930, pp. 61—67, 85—89, 95—100, 109—111, 113—118; **16**, 1931, pp. 9—13, 37—39, 45—48.
- ŁOMNICKI M. *Zapiski zoologiczne. Spraw. Kom. Fizj.*, Kraków, **10**, 1876, pp. (15)—(16).
- ŁOMNICKI M. Sprawozdanie z wycieczki zoologicznej odbytej na Podolu w r. 1876 pomiędzy Seretem, Zbruczem, a Dniestrem. ditto, **11**, 1877, pp. (128)—(151).
- MAŃKOWSKI H. ze słowem wstępnym F. CHŁAPOWSKIEGO. *Spis motyli do zbiorów towarzystwa podarowanych przez pp. H. i T. MAŃKOWSKICH. Roczn. Tow. Przyj. Nauk Pozn.* Poznań, **19**, 1892, pp. 599—621.
- MASŁOWSKI L. i MASŁOWSKI M. *Lepidoptera* der Umgebung von Zawiercie. III. Ergänzungen und Berichtigungen. *Fragm. Faun. Mus. Zool. Polon.*, Warszawa, **2**, 1936, pp. 403—451.
- NIESIOŁOWSKI W. Beitrag zur Fauna der Makrolepidopteren des polnischen Tatra-gebirges. *Spraw. Kom. Fizjogr.* Kraków, **66**, 1932, pp. 101—113.
- NIESIOŁOWSKI W. *Thais polyxena* SCHIFF. in Polen. *Intern. Ent. Zeitschr.* Guben, **28**, 1934, pp. 391—392.
- NOWICKI M. *Motyle Galicyi.* Lwów, 1865.

- PETERSEN W. Beitrag zur Kenntnis der Gattung *Eupithecia* CURT. D. E. Z. „Iris“. Dresden, 22, 1909, pp. 203—314.
- PETERSEN W. Lepidopteren-Fauna von Estland (Eesti). Teil I. Tallinn, 1924.
- PRÜFFER J. Zweiter Beitrag zur Kenntnis der Lepidopterenfauna des nordöstlichen Polen. Prace Tow. Przyj. Nauk w Wilnie. Wilno, 18, 1929, pp. 1—11.
- RAEBEL H. Die Grossschmetterlinge des oberschlesischen Hügellandes. Beuth. Abh. zur obersch. Heimatforsch. Beuthen, 1/3, 1931.
- REBEL H. Studien über die Lepidopterenfauna der Balkanländer. Ann. d. k. k. Nat. Hofmus. Wien, 18, 1903, pp. 123—347.
- REBEL H. Fr. BERGE'S Schmetterlingsbuch. Stuttgart, 1910.
- REBEL H. u. ZERNY H. Die Lepidopterenfauna Albaniens. Denkschr. d. Akad. d. Wissensch. in Wien. Math.-Nat. Klasse, Wien, 103, 1931, pp. 37—161.
- ROCCI U. La struttura e la variabilità delle armature maschili in alcuni gruppi specifici del gen. *Melitaea* F. (*Lepidopt.*, *Nymphal.*). Mem. Soc. Ent. Ital. Genova, 11, 1932, pp. 123—161.
- ROMANISZYN J. Nowe lub bardzo rzadkie motyle dla fauny Polski. Polskie Pismo Entom., Lwów, 8, 1929, pp. 220—226.
- ROMANISZYN J. Nowe gatunki i odmiany motyli dla fauny Polski. Spraw. Kom. Fizj. Kraków, 67, 1933, pp. 147—153.
- ROMANISZYN J. Nowe lub rzadsze motyle dla fauny Polski. Polskie Pismo Entom. Lwów, 13, 1934, pp. 183—187.
- ROMANISZYN J. Ueber eine ex ovo-Zucht der *Athetis (Hydrilla) gluteosa* Tr. (*Lepidoptera*). Zeitschr. d. Oesterr. Ent.-Ver. Wien, 22, 1937.
- ROMANISZYN J. i SCHILLE F. Fauna motyli Polski. Prace Monogr. Kom. Fizj. Kraków, 6, 1930; 7, 1931.
- SEITZ A. Die Gross-Schmetterlinge des palaearktischen Faunengebietes. Stuttgart Bd. 1—4, Supplement, Bd. 1—4, 1906—1937.
- ŚLĄSZCZEWSKI P. Microlepidopterenfauna des Warschauer Gouvernements. Horae Soc. Ent. Ross. S.-Peterburg, 40, 1911, pp. 1—131.
- SOWINSKY W. Zur Lepidopterenfauna des gouv. Tschernigow. Trav. de la Stat. Bibl. du Dnjepre. Kiiv, 2, 1927, pp. 359—427.
- SPEISER P. Die Schmetterlingsfauna der Provinzen Ost- und Westpreussen. Beitr. z. Naturk. Preuss., Königsberg, 9, 1903.
- SPULER A. Die Schmetterlinge Europas. Stuttgart, 1908.
- STAUDER H. *Syntomis phegea* L. aus den österreichischen Litorale und Mittel-Dalmatien. Zeitschr. f. Wissensch. Insektenbiol. Husum, 9, 1919, pp. 236—239.
- STAUDINGER O. u. REBEL H. Catalog der Lepidopteren des palaearktischen Faunengebietes. Berlin, 1901.
- STEMPFER H. u. SCHMIDT A. Studien über zwei oft verwechselte Lycaeniden: *Lycaeides argyrognomon* BOSTR. und *Lycaeides ismenias* MEIGEN (*insularis* LEECH) und deren Rassen in Mittel- und Ost-Europa. Intern. Ent. Zritschr. Guben, 25, 1932, pp. 429—437, 441—447, 449—457.
- STRAND E. Lepidopterorum Catalogus. Pars. 22, *Arctiidae*: Subfam. *Arctiinae*. Berlin, 1919.

- STUGLIK Z. Materiały do poznania fauny motyli Śląska (*Macrolepidoptera*). Wydawnictwa Muzeum Śląskiego, Katowice, Dział III, Nr 7, 1934.
- SUSCHKIN P. Zur anatomischen Begründung einiger paläarktischer Arten der Gattung *Melitaea* F. (*Rhopal.*, *Nymphal.*). Zeitschr. f. wissensch. Insektenbiol., Husum, 9, 1913, pp. 169—175, 285—289, 321—325.
- SZAFER Wł. Las i step na zachodnim Podolu. Rozpr. wydz. mat.-przyr. Kraków, 71, dział B, 1935, pp. 31—124.
- ŚWIĄTKIEWICZ M. Motyle rzadsze i nowe dla Polski zebrane w ostatnich latach. Polskie Pismo Entomol. Lwów, 3, 1924, pp. 94—100.
- ŚWIĄTKIEWICZ M. Motyle rzadsze i nowe dla Polski z okolic Podola. ditto, 5, 1926, pp. 126—132.
- ŚWIĄTKIEWICZ M. Motyle rzadsze i nowe dla Polski z okolic Podola. Przyczynek I. ditto, 7, 1928, pp. 44—46.
- ŚWIĄTKIEWICZ M. Motyle rzadsze i nowe dla Polski z okolic Podola. Przyczynek II. ditto, 9, 1930, pp. 87—92.
- ŚWIĄTKIEWICZ M. Motyle rzadsze i nowe dla Polski z okolic Podola. Przyczynek III. ditto, 10, 1931, pp. 218—223.
- TOLL S. Noch über die heimischen Arten der Gattung *Nepticula* ZELL. ditto, 13, 1934, pp. 61—83.
- TOLL S. *Leptidia croatica* Lorc. in Polen. ditto, pp. 194—195.
- TOLL S. Untersuchung der Genitalien bei *Pyrausta purpuralis* L. und *P. ostrinalis* Hb., nebst Beschreibung 11 neuer Microlepidopteren.-Arten. Ann. Mus. Zool. Polon. Warszawa, 11, 1936, pp. 403—413.
- TURATI E. Revisione delle *Syntomis* palearktiche a doppio cingolo giallo, e saggio di una classificazione delle varie specie a forme. Atti d. Soc. Ital. di Sc. Nat., Pavia, 56, 1917, pp. 179—232.
- WARREN B. C. S. Monograph of the tribe *Hesperiidi* (European species) with revised classification of the subfamily *Hesperiinae* (palaearctic species) based on the genital armature of the males. Trans. Ent. Soc. London, 74, 1926, pp. 1—170.
- WEHRLI E. Ueber neue schweizerische und zentralasiatische *Gnophos*-Arten und mikroskopische Bearbeitung einzelner Gruppen der Gattung. D. E. Z. „Iris”. Dresden, 36, 1922, pp. 1—29.
- WERCHRAŃSKI J. Przyczynek do krajowej fauny motyli. Spraw. Kom. Fizj. Kraków, 3, 1869, pp. (50)—(55).
- WERCHRAŃSKI J. Dodatek do fauny motylej. ditto, 4, 1870, pp. (263)—(264).
- WERCHRAŃSKI J. Motyle większe Stanisławowa i okolicy. ditto, 28, 1893.
- WIERZEJSKI A. Zapiski z wycieczki podolskiej. ditto, 1, 1867, pp. (165)—(179).
- ZÜLTICH R. Beitrag zur Macrolepidopterenfauna des Rilogeirges in Bulgarien. Zeitschr. d. österr. Ent. Ver., Wien, 21, 1936, pp. 68—73.

RÉSUMÉ.

La Podolie a été jusqu'à présent un terrain très peu exploré au point de vue de la faune lépidoptérologique. En ce qui concerne la littérature, on y relève une quantité très restreinte de données sur la faune de la vallée encaissée du Dniestr. C'est dans le travail de A. WIERZEJSKI (1867) qu'on trouve les premières mentions concernant les lépidoptères de cette région. Quoique l'auteur n'y donne que les noms des espèces, sans indiquer les localités où elles se rencontrent, néanmoins il cite dans la préface de son travail les terrains sur lesquels il a poursuivi ses recherches. Parmi les localités qu'il a explorées plus en détail il cite: Sinków sur le Dniestr (distr. de Zaleszczyki), Skala sur le Zbrucz (distr. de Borszczów) et Jagielnica (distr. de Czortków); parmi celles étudiées à la hâte et superficiellement il note: le steppe de Pantalichá (distr. de Trembowla) et la chaîne de Miodobory. Il mentionne aussi la forêt de Riszki près de Dźwinogród (distr. de Borszczów). J. WERCHRATSKI (1869, 1870), dans ses travaux, donne toute une série de dates plus ou moins exactes, surtout pour Bilcze sur le Seret (distr. de Borszczów) et pour Poznanka Gniła (distr. de Skala); on trouve chez cet auteur moins de données pour Sorock et Zaruńce (distr. de Skala) ainsi que pour Husiatyn et Wasylkowce (distr. de Husiatyn). M. ŁOMNICKI (1876, 1877) dans ses notes faunistiques fait quelques mentions sur l'occurrence de quelques espèces de lépidoptères à Dźwinogród et à Uście Biskupie (distr. de Borszczów). La liste des papillons de H. MAŃKOWSKI (1892) [contient une série de données très vagues et même parfois tout à fait fausses. Pour certaines espèces il nomme simplement la „Podolie” sans indiquer la localité où il les a trouvées, probablement en dehors des frontières actuelles de la Pologne. A la même époque] T. GARBOWSKI (1892) donne une quantité de notions qui, quoique plus authentiques, ne sont pas moins vagues. J. WERCHRATSKI (1893) dans son travail sur les lépidoptères des environs de Stanisławów donne certains renseignements sur la distribution de ces insectes en Podolie.

Outre les auteurs notés plus haut, il faut mentionner M. ŚWIĄTKIEWICZ (1924, 1926, 1928, 1930, 1931), qui nous fournit quelques précieuses contributions à la faune des lépidoptères de la Podolie. Ses recherches concernent les environs les plus pro-

ches de Zaleszczyki, à Szerszeniowce (distr. de Borszczów), à Nowosiółki et à Łysa Góra près de Lackie (distr. de Złoczów) ainsi qu'à Kasowa Góra (distr. de Rohatyn). Plus ou moins à la même [époque]J. ROMANISZYN (1929, 1933, 1934) a fait paraître quelques contributions à la faune des lépidoptères de la Podolie. En outre, dans sa monographie écrite en collaboration avec Fr. SCHILLE et intitulée „Fauna Motyli Polski”, ROMANISZYN présente une série de notes faunistiques. J. KREMKY et M. MASŁOWSKI (1933) dans leur étude sur la distribution de certaines espèces du genre *Hemimene* Hb. citent aussi leurs stations en Podolie. W. NIESIOŁOWSKI (1934) a publié une notice sur l'apparition de *Thais polyxena* SCHIFF. à Dźwinogród; S. TOLL (1934) le premier nous a communiqué l'apparition de la *Leptidia morsei major* GRUND. dans la vallée encaissée du Dniestr; de plus, il nous fournit plusieurs données sur les lépidoptères de la famille des *Nepticulidae*. O. HOLIK (1932, 1935) dans ses travaux sur les zigènes de la Pologne Méridionale et sur *Zygaena laeta* Hb. cite des représentants de cette famille, entre autres pour la Podolie. De même St. ADAMCZEWSKI (1936) indique la distribution des espèces du genre *Cnephasia* CURT.; M. HERING (1936) décrit une espèce nouvelle *Rebelia tolli* des environs de Zaleszczyki; S. TOLL (1936) nous donne la description de quelques nouveaux microlépidoptères de la même localité. J. KREMKY (1937) décrit une espèce [nouvelle] de la noctuelle *Harmodia podolica* des districts de Zaleszczyki et de Borszczów et discute l'occurrence de certains lycènes dans la vallée encaissée du Dniestr et du Seret. Enfin J. ROMANISZYN (1937) a publié ses observations faites sur l'élevage des oeufs de l'espèce *Proxenus gluteosa* Tr.

C'est ainsi qu'on peut résumer d'une façon sommaire les études qu'on a faites jusqu'à présent en Podolie Polonaise. Le but du présent travail est de donner les résultats des recherches effectuées au cours des quatre dernières années (1933—1936). Ces recherches ont été exécutées dans les districts de Zaleszczyki et de Borszczów par M. M. St. ADAMCZEWSKI, assistant au Musée Zoologique Polonais, par le dr. E. ŚWIDERSKI, par le comte S. TOLL et par l'auteur du présent travail. En outre, on a pris en considération une petite quantité d'exemplaires qui se trouvent dans les collections du Musée Zoologique Polonais de

Warszawa recueillis par M. le dr. Sz. TENENBAUM aux environs de Zaleszczyki, par M. M. WĘGRZECKI à Uściczko (distr. de Zaleszczyki) et par M. St. WIŚNIEWSKI à Rosochacz près de Czortków (distr. de Czortków), ainsi qu'un petit nombre de spécimens des collections du dr. E. ŚWIDERSKI recueillis aux environs de Zaleszczyki, par deux élèves: W. KURJACZENKO et T. NAWROT. M. W. PATRYN de Warszawa et M. L. RUSZCZEWSKI de Lublin m'ont aussi prêté pour l'étude leurs matériaux provenant des environs de Zaleszczyki. Enfin j'ai obtenu quelques indications concernant l'occurrence de certaines espèces recueillies par M. J. JAROSIEWICZ, grâce à l'intermédiaire de M. l'ingénieur J. ROMANISZYN de Lwów.

Tous les matériaux mentionnés plus haut ont été distribués pour mon étude de la façon suivante: M. le comte S. TOLL a étudié toutes les familles nommées microlépidoptères, excepté la famille *Tortricidae*, tandis que moi, j'ai pris pour objet de mes études la famille *Tortricidae* et toutes les familles nommées macrolépidoptères. Mais dans le présent travail je ne m'occupe que des macrolépidoptères, car la détermination de certaines *Tortricidae* exige qu'on les compare avec des matériaux provenant de l'Europe Sud-Occidentale. C'est pourquoi les tortricides de la Podolie seront le sujet d'un travail spécial. De même les observations morphologiques concernant plusieurs macrolépidoptères difficiles à déterminer seront publiées plus tard.

Grâce à l'amabilité du dr. J. KINEL j'ai obtenu, pour vérifier les déterminations, tous les exemplaires des collections du dr. M. ŚWIĄTKIEWICZ qui ont fait naître des doutes quelconques. Le dr. KINEL n'a pu trouver les exemplaires appartenant aux espèces *Colias myrmidone* ESP. et *Oligia literosa* HAW. citées de la Podolie par ŚWIĄTKIEWICZ et qui n'y ont pas été capturés par nous. Après avoir examiné minutieusement les matériaux qui m'ont été envoyés par M. le dr. KINEL, il s'est montré nécessaire de supprimer de la faune de la Podolie trois espèces qui y ont été faussement déterminées, à savoir, *Colias chrysothème* ESP., *Acronycta cuspis* HB. et *Herminia crinalis* TR., car il s'agissait de *Colias croceus* FOURCR., *Acronycta psi* (L.) et *Zanclognatha tarsiplumalis* HB.—espèces qu'on rencontre en Podolie en abondance.

Dans mon travail, je tâche de prendre en considération

tout ce que j'ai trouvé jusqu'à présent dans la littérature à ce sujet. Je le cite en abrégé immédiatement après le nom de l'espèce donnée et ensuite je présente en détail toutes les données qui n'ont pas encore été publiées.

Les matériaux comparatifs obtenus de M. le conservateur N. FILIPIEV de Leningrad et de M. le dr. A. SCHMIDT de Budapest m'ont servi de matériel auxiliaire au cours de mes recherches. M. le prof. M. HERING de Berlin a déterminé les espèces *Pseudohadena immunda* Ev., *Rebelia plumella* HS. (*R. herrichiella* STRAND) et M. M. MASLOWSKI—toutes les espèces des genres *Eupithecia* CURT et *Chloroclystis* HB.

J'exprime ici ma plus vive reconnaissance à tous ceux qui m'ont prêté leur précieuse assistance au cours de mon travail. Je remercie particulièrement M. le dr. E. ŚWIDERSKI qui a été le promoteur de nos recherches en Podolie, et dont le désintéressement s'est affirmé jusqu'à nous offrir toutes ses collections pour l'étude et qui nous a facilité dans la mesure du possible l'enrichissement des collections de lépidoptères du Musée Zoologique Polonais de Warszawa.

Tous les matériaux des lépidoptères de la Podolie qu'on a recueillis au cours des dernières années proviennent presque exclusivement de la Podolie Méridionale, à vrai dire de la vallée encaissée du Dniestr et de quelques uns de ses affluents dans leurs cours inférieurs, en particulier du Seret et de la Niczlawa. C'est de ces terrains que je m'occupe dans le présent travail.

D'après W. GAJEWSKI (1931) la végétation de la vallée encaissée du Dniestr a un caractère de forêt-steppe. Les steppes rappellent plutôt des prairies sèches plus compactes que les steppes russes spécifiques. Quant aux forêts de la Podolie, GAJEWSKI les divise en deux types principaux, à savoir chênaies ensoleillées et certaines forêts moins compactes mêlées de végétation à l'empreinte „podolienne”, et forêts de charme ombrageuses et qui rappellent les forêts de l'Europe Centrale, où il n'y a pas d'espèces dites „podoliennes”. D'après GAJEWSKI les fourrés qui couvrent souvent les pentes ensoleillées ne forment aucun ensemble caractéristique. Seule *Pruneto amygdaletum* présente un faciès caractéristique apparaissant dans la biocénose de *Pruneto fruticosae* qui se trouve dans la zone limittrophe des steppes et des fourrés podoliens. Or, ce sont les pentes

et les fonds des ravins couverts de steppes et de forêts du premier type qui ont été explorés le plus minutieusement.

Je passe maintenant à la description des terrains particuliers.

A Żeżawa la forêt qui attire notre attention est celle qui s'étend au nord-ouest du village de Pieczarna. Mais puisque ce terrain n'a été presque point exploré jusqu' à présent au point de vue lépidoptérologique et puisque je n'y ai trouvé que des espèces communes dans toute la Podolie, je ne m'en occuperai pas ici plus en détail.

La végétation primitive de la vallée encaissée du Dniestr aux environs de Zaleszczyki est fortement ravagée à cause de la culture des abricots; elle ne s'est conservée que sur la pente qui commence tout près du village de Pieczarna et qui s'étend jusqu' au pont du chemin de fer à Zaleszczyki. L'espèce caractéristique pour ce terrain et qui y apparaît en abondance est *Syntomis marjana* STDR. A Zaleszczyki elle-même on attrape à la lumière une quantité assez considérable de *Diaphora mendica rustica* HB. et de *Sterrha moniliata* SCHIFF. et à l'appât, de rares exemplaires de *Auchmis comma* SCHIFF. Au cimetière local voltige *Therapis flavicaria* SCHIFF. et plus rarement *Aedia funesta* ESP. Ce qui attire une attention spéciale ce sont des pâturages près de la ville couverts par ci par là d'*Eryngium campestre* L. C'est là qu'on rencontre *Zygaena laeta* HB. et dans l'herbe on estarouche *Cleodobia moldavica* ESP. Les pentes (ścianki) de la vallée encaissée qui s'étendent de Zaleszczyki vers le nord-est dans la direction du village servent de pâturage pour les troupeaux de bétail, et par conséquent, ne constituent pas un terrain favorable pour la capture des espèces plus rares. Dans la journée on peut capturer à peine quelques exemplaires de *Chrysophanus thersamon* ESP., de *Porphyrinia polygramma* DUP. et plus en abondance ceux de *Sterrha rufaria* HB. Pendant la nuit on y capture à la lumière quelques exemplaires de *Proxenus lenta* TR., de *P. gluteosa* TR. et de *Porphyrynia purpurina* SCHIFF. Dans les endroits couverts d'*Artemisia austriaca* JACQ. on peut trouver des chenilles de *Cucullia santonici* HB.

Beaucoup plus intéressant est le petit ravin de Woszczelówka qui s'étend au nord de Zaleszczyki le long de la voie ferrée et qui est peu fréquenté par les touristes; il est par conséquent moins dévasté que les pentes situées plus près de Za-

leszczyki. C'est là qu'on peut capturer une quantité assez considérable d'espèces plus intéressantes telles que: *Everes decolorata* (STGR.), *Lycaena thersites* CHAPM., *Zygaena punctum* O., *Bryophila divisa deceptricula* HB., *Actinotia hyperici* SCHIFF., *Meganephria bimaculosa* (L.), *Thelesilla amethystina* HB., *Toxocampa lusoria* (L.), *Nyssia zonoris* SCHIFF. et *Tephрина arenacearia* SCHIFF. C'est uniquement à Woszczelówka qu'on a rencontré *Lycaena amandus* SCHN., *Polia glauca* HB. et *Athetis pulmonaris* ESP.

Dans le voisinage du village de Dobrowlany se trouve un ravin latéral, Ubierzowa (Obizowa), très intéressant au point de vue floristique et lépidoptérologique, car, étant une propriété privée de M-me la baronne St. TURNAU, il n'est pas accessible au public. C'est sur les pentes exposées au sud que s'est conservée la végétation primitive des steppes. On y trouve, entre autres, quelques espèces du genre *Allium* L., ce qui justifie l'apparition de *Dyspessa ulula* BSD. à Ubierzowa. Le fond du ravin ainsi que les parties supérieures des pentes sont couverts de différentes forêts feuillues. Les espèces qui y voltigent en abondance sont *Parnassius mnemosyne* (L.), *Leptidia morsei major* GRUND., *Neptis hylas* (L.), *Limenitis camilla* (L.), *Glaucopsyche orion* (PALL.), *Everes decolorata* (STGR.), *Pamphila palaemon* PALL., *Zygaena carniolica* Sc.; plus rarement on rencontre *Chrysophanus thersamon* ESP., *Ch. dispar rutilus* WERNB., *Lycaena thersites* CHAPM., *Hypoxystis pluviana* F. et *Thyris fenestrella* Sc. L'espèce intéressante qu'on a capturée jusqu'à présent exclusivement à Ubierzowa est *Rebelia tolli* HERING. Sur de petits rochers apparaissent en masse des fourreaux soyeux d'*Apterona crenulella* BRD. ♀ *helix* SIEB. La lumière y donne des résultats très intéressants, à savoir: *Exaereta ulmi* SCHIFF., *Ochrostigma velitaris* HUFN., *O. melagona* BKH.; on capture en abondance *Agrotis cinerea* SCHIFF., *A. forcipula* SCHIFF., plus rarement *A. multangula* HB., *Rhyacia lucipeta* SCHIFF., *Harmodia luteaego* SCHIFF., *Meliana flammea* CURT., *Agriopis convergens* F., *Lamprostricta viridana* WALCH., *Athetis superstes* TR., *Phyllophyla obliterated* RMB., *Scopula subpunctaria* HS., *Artioia evonymaria* SCHIFF. L'appât y donne des résultats non moins intéressants: *Rhyacia margaritacea* VILL., *Rh. depuncta* (L.), *Rh. rhomboidea* ESP., très fréquentes *Mythimna acetosallae* SCHIFF., beaucoup moins fréquentes *Meganephria bimaculosa* (L.), *Amathes laevis* HB., *A. macilenta* HB.

et *Cosmia aurago* F. Les espèces les plus intéressantes qu'on a capturées à Ubierzowa sont *Scotogramma implexa* Hb., *S. stigmosa* Chr. et *Rhodometra saccharia* (L.). Dans le voisinage d'Ubierzowa on a trouvé des chenilles *Cucullia blattariae* Esp.

Plus à l'est d'Ubierzowa, près de la chaussée, se trouve un petit ravin nommé Jar Podolski. Parmi les espèces qu'on capture ici il faut noter *Rhyacia lucipeta* Schiff., *Mythimna acetosellae* Schiff. et *Derthisa trimacula* Schiff. Encore plus loin vers l'est, au bord du Dniestr, s'étend une pente assez abrupte nommée Krzywe qui, grâce à son accès plus difficile, a conservé, comme Ubierzowa, sa végétation primitive. C'est aussi grâce à son exposition vers le sud qu'elle est très fortement ensoleillée; par conséquent on y voit, outre les espèces exclusivement automnales, une assez grande quantité d'exemplaires d'autres espèces qui apparaissent probablement dans la seconde génération mais qui n'apparaissent pas, comme il me semble, dans des régions moins ensoleillées. L'exemple caractéristique en est l'occurrence relativement abondante de *Rhyacia lucipeta* Schiff. à la fin de septembre 1935 (l'apparition normale de cette espèce a lieu en juin et en juillet). C'est aussi l'espèce automnale *Derthisa trimacula* Schiff. qui s'y montre en abondance. En été, près du poste de la garde frontière, à la lisière de la forêt feuillue voisinant avec la pente, se manifeste abondamment *Glaucopsyche alcon* Schiff., ainsi que partout une grande quantité de *Lycaena meleager* Esp. et de *Sterrhia rufaria* Hb. Au pied de la pente, dans la direction de Gródek, on rencontre de nombreuses *Zygaena punctum* O. et *Z. laeta* Hb. En outre, on y trouve encore plusieurs espèces citées plus haut déjà pour Ubierzowa. On y voit aussi *Cidaria lugdunaria* Hs. et *Chamaesphacia bibioniformis* Esp. qui méritent une considération spéciale. Un peu au sud-est de la pente Krzywe, du côté de Gródek, s'étend une pente nommée Dereniówka qui, bien qu'elle constitue un terrain non moins intéressant au point de vue floristique, n'a presque pas été explorée au point de vue lépidoptérologique, car on n'y a constaté jusqu'à présent que les espèces déjà connues d'Ubierzowa et de Krzywe telles que: *Rhyacia margaritacea* Vill., *Mythimna acetosellae* Schiff. et *Meganephria bimaculosa* (L.).

On a visité aussi la forêt feuillue de Doroszów qui se trouve au nord-est de Krzywe. La forêt mentionnée s'étend sur la plaine

et ne représente pas, paraît-il, un terrain intéressant. En général on n'y a rencontré que des espèces communes. Parmi les formes un peu plus intéressantes on peut noter *Pararge achine* Sc., *Argynnis laodice* PALL. et en assez grande quantité *Nemeobius lucina* (L.) et *Callimorpha quadripunctaria* PODA et surtout *Leptidia morsei major* GRUND.

Plus loin encore vers le nord-est de la forêt de Dorosów on a exploré le ravin boisé Wolczków, situé à l'ouest du Seret. Outre plusieurs espèces citées déjà plus haut, on y a découvert *Melitaea trivia* SCHIFF. Celle-ci voltige sur les pentes couvertes d'arbustes et de plantes herbacées ou parsemées d'arbres. Parmi d'autres espèces occidentales qui ne se rencontrent plus à l'ouest et qui ont été trouvées sur les terrains explorés on peut citer les suivantes: *Lycaena eumedon* ESP., *Nudaria mundana* (L.), *Pericallia matronula* (L.), *Lophopteryx cuculla* ESP., *Drymonia querna* F., *Euxoa aquilina* SCHIFF., *Agrotis crassa* HB., *Harmodia podolica* KRM., *Crypsedra gemmea* TR., *Cosmia ocellaris* BKH., *Calymnia diffinis* (L.), *Archanara dissoluta* TR., *Chariclea delphini* (L.), *Phytometra bractea* F., *Ph. deaurata* ESP., *Ph. consona* F., *Calpe capucina* ESP., *Sterrha rusticata* SCHIFF., *Synanthedon stomoxyformis* HB. et *Dipsosphecia icheumoniformis* F. On y a rencontré encore les espèces citées pour Ubierzowa ou pour Krzywe, à savoir: *Lamprosticta viridana* WALCH., *Telesilla amethystina* HB., *Athetis superstes* TR., *Proxenus lenta* TR., *P. gluteosa* TR., *Cidaria lugdunaria* HS., *Gnophos furvata* SCHIFF. L'attention plus particulière attirent les espèces constatées exclusivement pour Wolczków telles que: *Gnophos dumetata* TR., *Rebelia surientella* BRD. et surtout *Pseudohadena immunda* EV.

En revenant à la vallée encaissée du Dniestr et en se dirigeant vers l'est, au delà du village de Sinków, on rencontre une pente assez élevée et escarpée par endroits, nommée Deresów. Cette pente est couverte de la flore de steppes et d'arbustes. Parmi les plantes de cet endroit on peut noter *Aristolochia clematitis* L. Avec cette plante est liée la station de *Thais polyxena* SCHIFF. la plus avancée vers l'est en Podolie, connue jusqu'à présent. D'autres espèces ont été rencontrées à Sinków: *Leptidia morsei major* GRUND., *Glaucopsyche orion* (PALL.), *Zygaena punctum* O., *Syntomis marjana* STDR., *Hypogymna morio* (L.) (WIERZEJSKI, 1867), *Scopula imitaria* HB., *Sterrha rufaria* HB. et *Selenia lunaria* SCHIFF.

Au delà du village de Kołodróbka, dans le voisinage duquel on a trouvé des espèces telles que *Rhyacia flammatra* SCHIFF., *Sideridis vitellina* HB., *Phytometra consona* F. et *Chamaesphacia annulata* Z., à l'endroit où le Dniestr fait une forte courbe, se trouve une pente Hłody bien exposée au sud et composée de calcaire, de gypse et de grès. Ces conditions naturelles favorisent une riche végétation. La découverte de la station de *Hypopta caestrum* [HB., unique station en Pologne, est due probablement à l'occurrence d'*Asparagus officinalis* L. et d'*Asparagus pseudoscaber* BL. (GAJEWSKI, 1931) qui se trouvent aussi parmi la végétation des autres régions de la Podolie Méridionale. Une autre espèce intéressante qu'on a constatée est *Sideridis alopecuri* Bsd. En outre on y a trouvé: *Chelis mannerheimi* [DUP., *Harmodia podolica* KRM., *Cucullia santonici* HB., *Laphygma exigua* HB., *Proxenus lenta* TR., *P. gluteosa* TR. (plus fréquente que dans le district de Zaleszczyki), *Phytometra deaurata* ESP. et *Cataclysmes rigua* HB.

Un peu plus loin, vers le nord-est de Hłody et au midi du village de Babińce, près de Krzywce, à l'endroit où la Cygan-ka se jette dans la Niczława, se trouve une pente exposée à l'est. C'est là qu'on a découvert la station de *Hypopta thrips* [HB. On y a capturé à la lumière les espèces suivantes: *Chelis mannerheimi* DUP., *Drymonia querna* F., *Spatalia argentina* SCHIFF., *Ochrostigma melagona* BKH. et *Euxoa aquilina* (SCHIFF.) et en de rares exemplaires de: *Lophopteryx cuculla* ESP., *Bryophilla divisa deceptricula* HB., *Laphygma exigua* HB., *Archana dissoluta* TR., *Nonagria maritima* TAUSCH., *Phytometra deaurata* ESP., *Ph. consona* F., *Calpe capucina* ESP. et *Synopsis sociaria* HB. Toutes les espèces collectionnées dans cette localité sont dans la partie systématique du présent travail indiquées par la date „Babińce“. De même les exemplaires recueillis au nord-est de Babińce et au midi des villages Krzywce et Chomy sont marqués par la date „Krzywce“. En général on y trouve les mêmes espèces qu'au midi de Babińce. Parmi d'autres je mentionne: *Zygaena laeta* HB., *Syntomis marjana* STRD., *Pericallia matronula* (L.), *Hypogymna morio* (L.), *Phalera bucephaloides* O., *Scotogramma implexa* HB., *Harmodia podolica* KRM., *Chariclea delphini* (L.), *Gonospileia triquetra* SCHIFF., *Chamaesphacia annellata* Z. et *Ch. bibioniformis* ESP.

On a encore poursuivi des recherches, dans le segment de la vallée encaissée du Dniestr qui s'étend depuis Wolkowce par Dźwinogród jusqu'à Trubczyn. Il est le plus avancé vers l'est parmi les terrains explorés par nous en Podolie Méridionale. Au delà du village de Wolkowce surgissent de petits rochers couverts de la végétation des steppes. Près de Dźwinogród se trouve une forêt feuillue nommée Dzwonków confinant au village et à la pente exposée au sud. Tout près du village de Dźwinogród, au pied de ces petits rochers, un certain espace est couvert d'*Aristolochia clematidis* L. Il s'y trouve la seconde station de *Thais polyxena* SCHIFF. en Podolie Polonaise. Plus haut, sur les petits rochers mêmes, on a rencontré *Gnophos intermedia* WERHLI; unique station de cette espèce trouvée en Podolie jusqu'à présent. C'est aussi là qu'on a rencontré des fourreaux soyeux d'*Apterona crenulella* BRD. f. ♀ *helix* SIEB. Sur les rochers et en partie sur la pente qui se trouve au dessus de ces rochers voltigent en masse *Melitaea trivia* SCHIFF., *Hypogymna morio* (L.) et *Glaucopsyche orion* (PALL.). Sur le même terrain accouraient à la lumière *Scotogramma stigmosa* CHR., *Harmodia podolica* [KRM., *Sideridis alopecuri* BSD., *Callogonia virgo* TR. et *Pericallia matronula* (L.), et dans le parc ainsi que dans la forêt contigue nommée Dzwonków: *Chelis mannerheimi* DUP., *Arctinia caesarea* GOEZE., *Exaereta ulmi* SCHIFF., *Laphygma exigua* HB. et *Cidaria alaudaria* FRR. Sur des clairières on a capturé de nombreux exemplaires de *Melitaea aurelia* NICK. Dans la forêt de Riszki située à l'est de Dźwinogród et couvrant les versants sud-est de la vallée encaissée du Dniestr, et sur des clairières à végétation luxuriante on a constaté *Coenonympha hero* (L.), *Neptis hylas* (L.) et *Melitaea dictynna* ESP., tandis que sur la route ombragée, le long de la forêt — *Pararge achine* Sc. A la lisière méridionale de la forêt, près de petits rochers, on a attrapé à la lumière: *Lophopteryx cuculla* ESP., *Calophasia casta* BKH., *Chloridea peltigera* SCHIFF., *Gonospileia triquetra* SCHIFF., *Sterrhia degeneraria* HB. et *Cidaria procellata* SCHIFF. En outre, sur tout le terrain de la vallée encaissée avoisinant avec Dźwinogród, on a observé *Leptidia morsei major* GRUND., *Everes decolorata* STGR., *Lycaena thersites* ЧАПМ., *Diaphora mendica rustica* HB., *Telesilla amethystina* HB., *Proxenus gluteosa* TR. (en abondance), *Porphyria purpurina* SCHIFF., *Phyllophyla obliterated* RMB., *Calpe capucina* ESP. et *Synopsisia so-*

ciaria Hb. C'est aussi là qu'on a trouvé *Procris acanthophora* Ag., *Auchmis comma* Schiff. et *Horisme corticata* Tr. et qu'on a élevé des chenilles *Epilecta linogrisea* (Schiff.) et *Athetis superstes* Tr.

Après avoir déterminé tous les matériaux de Podolie que j'avais à ma disposition, et après les avoir complétés par les données tirées de la littérature, j'ai constaté l'occurrence dans cette partie de la Pologne de 810 espèces de macrolépidoptères; 8 espèces citées pour la plupart par MAŃKOWSKI (1892), dont il faut encore vérifier l'occurrence sur ces terrains. Ce nombre est environ les 64% du total des espèces connues dans toute la Pologne. En tenant compte de la richesse de la faune et de la flore des terrains au sud-est de la Pologne, il faut espérer qu'on y pourra découvrir encore plusieurs espèces. Au cours des futures recherches il faudrait surtout prendre en considération la méthode de l'élevage des chenilles, trop négligée par nous.

Parmi les espèces de lépidoptères citées dans la partie systématique on trouve 21 espèces connues jusqu'à présent exclusivement dans la Podolie du Nord; par conséquent dans la Podolie Méridionale, où dominent les ravins, on a trouvé 789 espèces de lépidoptères. Parmi elles 36 espèces (dont 23 n'ont pas été citées dans la littérature) sont connues jusqu'à présent exclusivement dans la Podolie Polonaise. Trois d'entre elles proviennent de la partie nord de la Podolie, à savoir *Syngrapha circumflexa* (L.), *Schistostege nubilaria* Hb. et *Eupithecia gratiosata* Hs. L'espèce *Scopula imitaria* Hb. se présente aussi bien au nord qu'au midi de la Podolie. Toutes les autres espèces ont été constatées exclusivement dans la vallée encaissée du Dniestr.

Du point de vue zoogéographique on peut classifier ces espèces de la façon suivante:

1). Formes de provenance oriento-pontique: *Thais polyxena* Schiff., *Zygaena punctum* O. (si l'on ne tient pas compte de la station douteuse d'Iwonicz), *Z. laeta* Hb., *Syntomis marjana* Stdr., *Diaphora mendica rustica* Hb., *Rhyacia margaritacea* Vill., *Scotogramma stigmosa* Chr., *Sideridis alopecuri* Bsd. (si l'on ne confirme pas son occurrence en Sibérie), *Cucullia san-*

tonici HB., *Calophasia casta* BKH., *Pseudohadena immunda* Ev., *Porphyrinia polygramma* DUP., *Syngrapha circumflexa* (L.), *Scopula imitaria* HB., *Sterrha trigeminata* HAW., *Schistostege nubilaria* HB., *Gnophos dumetata* TR., *Chamaesphacia bibioniformis* ESP., *Hypopta caestrum* HB. et *Dyspessa ulula* BKH.

2). Formes de provenance méditerranéo-pontique: *Scotogramma implexa* HB. et *Eupithecia gratiosata* HS.

3). Formes de provenance méditerranéenne: *Rhodometra sacchararia* (L.).

4). Formes de provenance sibérienne avec distribution en Europe, surtout dans la partie sud-est: *Euchloë chloridice* HB., *Chelis mannerheimi* DUP., *Exaereta ulmi* SCHIFF., *Callogonia virgo* TR., *Proxenus lenta* TR., *P. gluteosa* TR., *Phyllophylla obliterated* RMB., *Gonospileia triquetra* SCHIFF. et *Hypopta thrips* HB.

5). Formes de provenance incertaine, car la distribution de ces lépidoptères n'est pas encore bien connue: *Everes decolorata* (STGR.), *Lycaena thersites* CHAPM., *Harmodia podolica* KRM., *Rebelia surientella* BRD. et *R. tolli* HERING.

La plupart de ces espèces se rencontrent également en Europe Sud-Orientale, dans la péninsule des Balkans, ou bien, en Russie Méridionale, par conséquent on pourrait prévoir leur occurrence aussi en Podolie Polonaise, surtout dans son recoin sud-est. C'est exclusivement dans le district de Borszczów qu'on a trouvé jusqu'à présent les espèces suivantes: *Chelis mannerheimi* DUP., *Sideridis alopecuri* BSD., *Calophasia casta* BKH., *Callogonia virgo* TR., *Gonospileia triquetra* SCHIFF., *Hypopta thrips* HB., et *H. caestrum* HB. Parmi elles la plus intéressante est pourtant *Sideridis alopecuri* BSD., car la plus proche localité de son occurrence était jusqu'à présent Taganrog au nord de la mer d'Azow. D'après CARADJA (1934) *Callogonia virgo* TR. représente en Europe Sud-Orientale un reliquat de l'époque antédiluvienne, époque où la faune depuis l'Océan Pacifique jusqu'à l'Atlantique avait un caractère uniforme subtropical. Du reste, CARADJA considère, entre autres, comme reliquat du même genre: *Papilio podalirius* L., *Pericallia matronula* (L.), *Rhyacia augur* F. et *Polia splendens* HB., mais avec sa plus large distribution en Europe et en Asie. *Hypopta thrips* HB. pénètre des steppes de la Russie Méridionale jusqu'à notre Podolie, une fois seulement on l'a constatée en

Transylvanie; à l'est elle pénètre jusqu'à la Sibérie. Parmi les espèces dont la distribution va un peu plus loin vers l'ouest, jusqu'au district de Zaleszczyki, *Pseudohadena immunda* Ev. mérite une attention spéciale, sans tenir compte de l'ancienne mention de SPEISER (1903) (non confirmée) qui prétend qu'elle a été rencontrée en Allemagne. Les régions les plus proches de la Pologne dans lesquelles cette espèce a été constatée jusqu'à présent sont les environs de Kazań, elle va plus loin vers l'est, de l'Oural jusqu'à Fergana et la Sibérie Occidentale. Parmi d'autres espèces intéressantes il faut mentionner: *Euchloë chloridice* (Hb.) et *Scotogramma stigmosa* CHR. Les régions les plus proches où elles habitent sont Sarepta dans la Russie Méridionale et la Bulgarie. Bien que *Syntomis marjana* STDR. ne soit citée, paraît-il, que d'Italie, de Yougoslavie, d'Albanie et de Grèce, j'ai l'impression que sa distribution est plus large, car elle est très commune en Podolie Méridionale. En outre, dans le Musée Zoologique Polonais, il y en a des exemplaires provenant de Konela, dép. de Kijów (leg. L. KOWALCZEWSKI) et de Nachiczewan sur le Don (leg. A. KRECZMER). Cette espèce n'a pas été distinguée jusqu'à présent par suite de sa ressemblance avec *S. phegea* (L.); probablement elle est répandue dans toute l'Europe Sud-Occidentale et pénètre même jusqu'à l'Asie Centrale, comme le font d'autres espèces de caractère orientopontique. On a déjà observé l'apparition sporadique d'un géometride *Rhodometra sacraria* (L.) dans les régions méridionales de l'Europe Centrale et même en Scandinavie Méridionale; il n'y a donc rien d'extraordinaire à ce qu'on l'ait trouvée aux environs de Zaleszczyki.

Maintenant je vais parler sommairement des espèces les plus intéressantes des lépidoptères caractéristiques pour la Podolie mais qui pénètrent plus ou moins loin en d'autres parties de la Pologne, tantôt du côté sud-est, sud-ouest, tantôt du côté de l'est; la chose est bien connue que les espèces xerothermiques, sous l'influence du climat, sont répandues plus loin au nord de l'Europe Orientale.

En Podolie et dans la partie méridionale de la Volhynie (Wołyń) on rencontre l'espèce orientopontique *Chrysophanus thersamon* Esp.

Parmi les espèces constatées en Pologne, jusqu'à présent en

Podolie et en Roztocze *), seule *Calpe capucina* ESP. a le caractère sibérien tandis que toutes les autres ont le caractère oriento-pontique, elles sont: *Auchmis comma* SCHIFF., *Cucullia blattariae* ESP., *Lamprosticta viridana* WALCH., *Rebelia plumella* HS. et *Chamaesphecia annellata* Z.

D'autres espèces qui pénètrent même jusqu'à la Subcarpathie Orientale sont les suivantes:

1). Formes de provenance sibérienne: *Neptis hylas* (L.) et *Hypoxystis pluviana* F.

2). Formes de provenance oriento-pontique: *Phalera bucephaloides* O., *Cosymbia albiocellaria* HB. et *Therapis flavicaria* SCHIFF.

Ce n'est qu'en Podolie et en Subcarpathie Orientale qu'on a constaté: *Leptidia morsei major* GRUND., *Melitaea trivialis* [SCHIFF. et *Telesilla amethystina* HB. (formes sibériennes) ainsi que *Meganephria bimaculosa* (L.) et *Eupithecia gueneata* MILL. (formes oriento-pontiques). Cette dernière espèce a été trouvée exclusivement dans les environs de Kosów Pokucki et de Pistryń.

Passons maintenant aux espèces de caractère oriento-pontique, dont la distribution est parfois assez large même dans l'Europe Méridionale. Ainsi donc *Harmodia luteago* SCHIFF. par Roztocze pénètre jusqu'au bassin de Sandomierz, *Chlorissa cloraria* HB. va plus loin vers l'ouest, en Carpathie Orientale et jusqu'au plateau de la Petite Pologne. En Podolie Méridionale et dans le bassin de Sandomierz, excepté Roztocze, on a trouvé *Sterrha degeneraria* HB. et *Horisme corticata* TR. et, si l'on accepte les données de MAŃKOWSKI (1892)—*Dysauxes punctata* F. *Saturnia pyri* SCHIFF. est aussi répandue depuis la Podolie jusqu'à la partie méridionale du plateau de Lublin. *Synopsia sociaria* HB. est connue en Podolie Méridionale et sur le plateau de la Petite Pologne, tandis que *Sterrha moniliata* SCHIFF. a été capturée aussi en Roztocze et en Subcarpathie Orientale.

Athetis superstes TR. n'est connue qu'en Podolie Méridionale et dans les Pieniny, *Agrotis forcipula* SCHIFF.—en Podolie et dans les Tatra, *Phytometra deaurata* ESP. a été trouvée en Podolie et en Silésie de Cieszyn, tandis que *Cidaria lugdunaria* HS. en Haute Silésie, en Grande Pologne et en Podolie.

*) Terrain élevé qui s'étend entre le plateau de Lublin et celui de Podolie.

Nyssia zonaria SCHIFF. a été constatée en Podolie, en Silésie et au bord des Carpathes, tandis que *Derthisa trimacula* SCHIFF. en Podolie, en Roztocze et au bord des Carpathes. *Calymnia diffinis* (L.) pénètre par Roztocze, par la Subcarpathie Orientale, par le bord des Carpathes jusqu'au plateau de la Petite Pologne. Dans les mêmes régions, excepté la Subcarpathie, on a trouvé *Phytometra consona* F. qui, en outre, a été citée par ŚLĄSZCZEWSKI (1911) pour les environs de Warszawa; je n'ai pourtant pas trouvé cet exemplaire dans sa collection.

De la Podolie jusqu'à Roztocze et à l'est par la Silésie jusqu'au plateau de la Petite Pologne pénètre *Asthena anseraria* HS., tandis que *Artiora evonymaria* SCHIFF. se rencontre aussi dans la Subcarpathie Orientale; *Hypogymna morio* (L.), au contraire, n'a pas été constatée en Roztocze, mais elle pénètre par la Silésie jusqu'à la Subcarpathie Orientale et au plateau de la Petite Pologne. *H. morio* (L.) apparaît en abondance seulement en Podolie et seulement dans certaines localités. *Archanara dissoluta* TR. est connue en Podolie, en Roztocze et en Silésie, tandis que *Tephрина arenacearia* SCHIFF. se montre en Podolie, en Roztocze et dans les Carpathes Occidentales.

Au sud-est jusqu'à Roztocze et aux Carpathes Orientales, et au sud-ouest par la Silésie jusqu'aux Carpathes Occidentales et aux Tatra pénètre *Rhyacia lucipeta* SCHIFF. Elle a été rencontrée plus en abondance exclusivement en Podolie.

On sait qu'en différents groupes d'animaux les mêmes espèces se rencontrent aussi bien en Podolie qu'en Poméranie. On pourrait supposer que *Tephрина murinaria* SCHIFF. en est un bon exemple, cependant on a constaté récemment que cette espèce apparaît aussi dans les environs de Warszawa (leg. dr. E. ŚWIDERSKI). *Sterrha rufaria* HB., outre la Podolie et la Poméranie, a été trouvée aussi en Roztocze et pénètre même jusqu'à la Subcarpathie Orientale et en dehors de la Pologne elle va jusqu'à la Prusse Orientale et aux pays baltiques.

Epilecta linogrisea SCHIFF. et *Agriopis convergens* F. ont été capturées en Podolie et en Grande Pologne; *Aedia funesta* ESP. du côté sud-est pénètre jusqu'à la Subcarpathie Orientale. *Scopula subpunctatiria* HS. et *Boarmia selenaria* SCHIFF. vont jusqu'au Roztocze et jusqu'à la Subcarpathie; *Toxocampa lusoria* (L.) se rencontre encore dans les Pieniny, tandis que *Porphyrinia purpu-*

rina SCHIFF. est connue depuis la Podolie jusqu'au Roztocze et la Grande Pologne. *Sterrha ochrata* Sc. et *S. rusticata* SCHIFF. vont au sud-est jusqu'au Roztocze et jusqu'à la Subcarpathie Orientale et, à l'ouest, jusqu'à la Grande Pologne et jusqu'au plateau de la Petite Pologne.

Les espèces oriento-pontiques *Lycaena meleager* Esp. et *Zygaena carniolica* Sc. sont répandues sur un espace relativement large dans la Pologne Méridionale. La première va jusqu'à la Grande Pologne, et au plateau de la Petite Pologne et pénètre jusqu'aux confins méridionaux de la Podlachie (Podlasie), tandis que la seconde va jusqu'aux environs de Kielce et d'Opatów sur le plateau de la Petite Pologne. Quant à *Agrotis crassa* Hb., *Actinotia hyperici* SCHIFF. et *Amathes laevis* Hb. elles vont, quoique dans les stations isolées, relativement loin au nord jusqu'à la Mazovie (Mazowsze).

Je n'ai pas cité d'autres espèces de provenance oriento-pontique, qui sont répandues largement non seulement en Pologne, mais aussi dans toute l'Europe. Il ne me reste qu'à mentionner l'occurrence abondante en Podolie de l'*Agrotis cinerea* SCHIFF., c'est à dire d'une espèce qui en général est rare dans d'autres régions de la Pologne.

Certains auteurs auraient plutôt rattaché la plupart des espèces aux éléments ponto-méditerranéens à cause de leur occurrence en Europe Méridionale au bord de la Méditerranée. A mon avis, on peut considérer comme telles exclusivement les espèces qui apparaissent plus abondamment dans les pays méditerranéens que dans les pays pontiques; par conséquent j'y ai rattaché *Scotogramma implexa* Hb. Il faudrait aussi rattacher aux espèces méditerranéo-pontiques *Sideridis vitellina* Hb., *Laphygma exigua* Hb. et *Chloridea peltigera* SCHIFF. qui se rencontrent sporadiquement en Podolie. La première d'entre elles (*Sideridis vitellina* Hb.) traverse la Subcarpathie Orientale et pénètre jusqu'au bassin de Sandomierz, les deux suivantes vont jusqu'à la Subcarpathie Orientale et, du côté de l'ouest, jusqu'à la Grande Pologne. En outre, *Ch. peltigera* SCHIFF. a été une fois rencontrée en Mazovie (Ożarów, distr. de Warszawa, leg. J. NAST).

Il faut encore noter qu'une espèce sibérienne, *Glaucopsyche orion* (PALL.) largement répandue depuis le Japon jusqu'à l'Angle-

terre, n'apparaît en Pologne que dans le Midi. Elle s'y rencontre abondamment et pénètre jusqu'à Roztocze et en Subcarpathie Orientale. Cette espèce est connue, entre autres, dans les Pieniny, sans compter des stations incertaines en Silésie (MAŃKOWSKI, 1892).

Cette revue sommaire prouve qu'en Podolie, comme d'ailleurs dans toute la Pologne, la plupart des espèces de lépidoptères possèdent le caractère euro-sibérien; néanmoins on y voit une empreinte éminente oriento-pontique avec de petites influences relativement insignifiantes de la Méditerranée. Il n'y manque cependant pas l'élément montagnard qui pénètre en Podolie des Carpathes avoisinantes. Il faut néanmoins noter que ces dernières espèces en général sont plutôt rares; on y pourrait rattacher: *Nudaria mundana* (L.), *Agrotis multangula* HB., *Polia glauca* HB., *Eriopygodes imbecilla* F., *Cucullia lactucae* SCHIFF., *Crypsedra gemmea* TR., *Crymodes furva* HB., *Phytometra bractea* F., *Baptria tibiale* ESP., *Acasis sertata* HB., *Cidaria olivata* SCHIFF., *C. luctuata* SCHIFF., *C. procellata* SCHIFF., *C. affinitata* STEPH., *Discoloxia blomeri* CURT., *Gnophos pullata* SCHIFF. et *G. intermedia* WEHRLI. Quelques-unes de ces espèces sont pourtant connues aussi dans l'Europe du Nord et en Pologne du Nord, ce sont: *Polia glauca* HB., *Crypsedra gemmea* TR. et *Discoloxia blomeri* CURT. *Cidaria alaudaria* TR. est considérée en général comme espèce alpine capturée en un exemplaire à Dżwinogród (distr. de Borszczów). Jusqu'à présent elle était connue en Pologne en Roztocze, Subcarpathie, dans les Karpathes Orientales et dans les Tatra.

Ce qui est intéressant à noter, c'est qu'en Podolie Méridionale on a rencontré quelques espèces vivant sur des arbres conifères: *Dendrolimus pini* (L.), *Sphinx pinastri* L., *Eupithecia lariciata* TR., *E. tantillaria* BSD. et *Macaria liturata* CL. L'ensemble de ces espèces présente un élément introduit dans la faune dudit terrain par l'homme en rapport avec les plantations des forêts conifères.

Le fait est que dans le matériel des lépidoptères podoliens j'ai trouvé l'espèce *Procris acanthophora* AG. (AGENJO, 1936) qui, avant l'examen de son appareil copulatif, grâce à son aspect extérieur ressemblait à la *P. globulariae* HB. C'est aussi dans les matériaux des environs de Kosów Pokucki que j'ai trouvé *P. acanthophora* AG. qui jusqu'à présent n'était pas connue en

Pologne. JORDAN dans l'ouvrage de SEITZ la cite sous nom de *P. cognata* HS. provenant d'Espagne, d'Italie et de France. Comme pays incertains il cite encore l'Allemagne et l'Autriche.

Il vaut encore noter que *Harmodia podolica* KRM. et *H. syriaca* OSTH. sont deux espèces tout à fait différentes à cause de leur aspect extérieur et de la différente construction de leurs appareils copulatifs. Par suite des doutes que M. le prof. M. DRAUDT a exprimés dans sa lettre, j'ai comparé l'espèce décrite par moi avec le cotype *H. syriaca* OSTH. que M. le dr. L. OSTHELDER a bien voulu m'envoyer. On peut comparer les différences entre les appareils copulatifs de la *H. syriaca* OSTH. et ceux de la *H. podolica* KRM. d'après le travail de DRAUDT (1933/34) — pour *H. syriaca* OSTH. et d'après le mien (KREMKY, 1937) pour *H. podolica* KRM.

Pour terminer, il convient de noter que *Melitaea cynthia* HB. ne se trouve dans la liste des lépidoptères podoliens que par erreur, et il faudrait, il me semble, la rayer de la faune des lépidoptères polonais, vu que les données de MAŃKOWSKI (1892) sur l'occurrence de ce papillon alpestre en Silésie, comme le suppose, à juste titre, STUGLIK, (1934) sont très douteuses.

Pour dresser la liste des lépidoptères de la Podolie, je me suis servi de la classification de SEITZ trouvée dans les suppléments de son ouvrage, en tenant compte de certains changements d'après des travaux plus récents. C'est ainsi que j'ai placé les familles: *Limacodidae*, *Psychidae*, *Thyrididae*, *Aegeriidae*, *Cossidae* et *Hepialidae* à la fin de ma liste, car il n'y a aucun motif pour les placer entre les familles *Cymatophoridae* et *Noctuidae*. Elles sont apparentées plutôt avec ce qu'on appelle microlépidoptères. Quant au genre *Lycaena* F. je le divise, suivant LORKOVIĆ (1930—31) et FORSTER (1936) en plusieurs genres, en me basant sur l'examen des appareils copulateurs.
